

KIURUVEDEN KAUPUNKI

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS

VUODELTA 2018

SISÄLLYSLUETTELO

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS	3
PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA	4
1. TOIMINTAKERTOMUS	6
1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset	
1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa	6
1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	6
1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	8
1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa	9
1.2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	10
1.2.5 Kaupungin henkilöstö	11
1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	13
1.2.7 Ympäristötekijät	18
1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä	20
1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	22
1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen	22
1.4.2 Toiminnan rahoitus	27
1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset	29
1.6 Kokonaistulot ja kokonaismenot	32
1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous	33
1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	33
1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus	33
1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	39
1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	40
1.7.5 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	40
1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	42
1.8 Keskeiset liitetiedot	46
1.9 Tilikauden tuloksen käsittely	46
2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	47
2.1 Seurantaa koskeva säätely	47
2.2 Tavoitteiden toteutuminen	47
2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	79
2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen	79
2.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen	81
2.3.3 Investointiosan toteutuminen	83
2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen	92
3. ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET	93
3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset	93
3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / kirjanpidollinen taseyksikkö	93
4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	98
4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot	98
4.2 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	113
4.3 Vesi- ja viemärilaitoksen liitetiedot	115

KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Yritystoiminnan ja kaupungin työllisyyden kannalta kulunut vuosi oli hyvä. Uutena ja merkittävästi työllistävänä yrityksenä saatiin Vieremältä RD Technology Center Oy entisiin Pajarinki Oy:n tiloihin huhtikuun alusta. Yhtiö rekrytoi useita kymmeniä metallialan henkilöitä ja rekrytointi on edelleen käynnissä. Kaupungin työllisyystilanne on parempi kuin koskaan. Haasteeksi on noussut koko Ylä-Savon seutukunnalla osaavan työvoiman saanti, johon vastataan yritysکوhtaaisesti räätälöidyllä koulutuksella ja YTYÄ -hankkeella. Myös muiden toimialojen työpaikkoja on Kiuruvedellä avoinna. Maatilojen investointien tahti tuntuu jatkuvan kasvu-uralla huolimatta muun muassa tuottajahintojen laskusta ja maitotuotteiden ennen kaikkea Venäjän viennin ehtymisen aiheuttamista markkinavaikeuksista. Seutukunnan teollisuuden markkinatilanne oli koko kuluneen vuoden kasvu-uralla ja tämä näkyy ylikunnallisen työssäkäynnin lisääntymisenä ja muun muassa varhaiskasvatuksen palvelujen kasvuna. Uusia yrityksiä perustettiin 29 kpl.

Kiuruveden kaupungin tilinpäätös vuodelta 2018 päättyy alijäämäiseksi 1,5 milj. euroa. Alijäämä aiheutuu sellaisista menojen ylityksistä ja tulojen alituksista, joihin kaupunki ei ole omalla päätöksenteollaan voinut suoraan vaikuttaa. SOTE kuntayhtymän menot ylittyivät muutettuun talousarvioon nähden 0,8 milj. euroa siitä huolimatta, että kuntayhtymän Verso Oy:n myynnistä saadusta myyntitulosta lähes 0,7 miljoonaa euroa oli Kiuruveden kaupungin osuus! Jos Verso Oy:n myyntiä ei olisi tapahtunut, sote menojen ylitys olisi ollut noin 2 miljoonaa euroa. Toinen merkittävä tulokseen vaikuttava tekijä oli Savon Kuituverkko Oy:n yrityssaneerauksen kaupungille aiheuttama 459.000 euron takaustappio. Kaupunki vastaa viime kädessä kuntayhtymien ja omistusyhtiöiden taloudesta sopimusten mukaisesti. Kaupungin omat menot, yleispalvelu, tekninen sekä opetus- ja sivistystoimi, pysyivät hyvin budjetissaan. Siitä kiitos kaikille kaupungin työntekijöille ja viranhaltijoille ja eri toimielimissä toimiville luottamushenkilöille.

Vero- ja valtionosuustulot jäivät alle budjetoidun. Verotuloja kertyi 1,5 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2017 eli -5,9 %. Valtionosuustulot pienenevät edellisestä vuodesta 557.000 euroa eli -1,8 %. Toimintatuotot eli erilaiset maksut ja taksat toteutuivat yli budjetin 145.000 euroa. Vaikka vuosikate oli budjetoitua huonompi, kokonaislainamäärä pieneni edellisen vuoden tilinpäätöksestä 1,1 milj. euroa. Lainat yhteensä olivat 3.711 euroa/asukas.

Kertomusvuonna kaupunginhallitus asetti talouden tasapainottamisryhmän, joka tarkastelee kaupungin menot ja tulot, omaisuuserät ja organisaation vuoteen 2021 saakka.

Investointien nettomenot olivat 3,5 miljoonaa euroa. Isoja investointeja saatiin päätökseen. Uusi paloasema vihittiin käyttöön marraskuussa 2018. Investointi 2,8 milj. euroa rahoitettiin leasingrahoituksella lainanoton välttämiseksi. Uimahallin peruskorjaus saatiin päätökseen elokuussa. Investointien rahoitukseen käytettiin sijoitusrahastojen tuottoja 0,4 milj. euroa.

Tytär-yhtiöistä Kiinteistö Oy Kiurunkulman tulos mahdollistaa tarpeelliset vuosikorjaukset ja mahdolliset isommat remontit vuokra-asuntokannassa. Käyttöaste oli 96 %.

Yrityskiinteistöt Oy:n tappio pieneni edellisestä vuodesta. Yhtiö ei pysty ilman kaupungin avustusta lyhentämään lainoja tai vastaamaan korkokuluista. Viime vuonna yhtiötä avustettiin 320.000 eurolla. Yhtiön tarjoamien teollisuustilojen käyttöaste on hyvä. Haasteeksi tulee kiinteistöjen kunnossapito ja asiakasyritysten tarvitsemien muutostöiden rahoitus.

Savon Eläinsairaala Oy:n toiminta muuttui syksyllä vuokraklinikka toiminnaksi kun yrityksistä huolimatta omia hevosia erikoistuneita eläinlääkäreitä ei onnistuttu rekrytoimaan. Vuokraklinikka palveluja on viime vuoden lopulta tuottanut Nikulan Eläinklinikka Oy Kaustisilta.

Tulevaisuuden taloudenpidon riskejä ovat Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän isot investoinnit Iisalmeen, jotka vaikuttavat omistajakuntiin purettavien rakennusten mahdollisina alaskirjauksina ja investointikustannukset vyörytyserinä palveluhintoihin. Omistajaohjausta kuntayhtymiin ja yhtiöihin on tiivistettävä ja se on ulotettava myös prosesseihin, ei yksin talouden ja toimielinten kokoonpanoon kohdistuvalla ohjauksella.

Jarmo Muiniekkä

kaupunginjohtaja

PERUSTIETOJA KAUPUNGISTA

Yleistä

Kiuruveden kunta on perustettu vuonna 1873. Kiuruvesi muuttui kaupungiksi vuoden 1993 alussa. Kaupungin kokonaispinta-ala on 1 423 km², josta vesistöjen osuus on 6,7 %. Kaupungin halki kulkee valtatie 27, jota myöten on sekä 4- että 5-tielle matkaa noin 30 km. Kiuruveden halki kulkee Iisalmi-Ylivieska rautatie. Lähin reittiliikennekenttä on Kuopion lentoasema Rissala. Kiuruvesi kuuluu Ylä-Savon seutukuntaan. EU:n ohjelmakaudella vuosina 2014 – 2020 Kiuruvesi kuuluu Kestävää kasvua ja työtä 2014- 2020 Suomen rakennerahasto-ohjelmaan sekä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan

Väestörakenne ja väestökehitys sekä muuttoliike

Vuoden 2018 alussa Kiuruvedellä oli asukkaita 8.283 ja tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan vuoden lopussa 8.149, joten väestö väheni kertomusvuonna 134 hengellä. Ennakkotietojen mukaan elävänä syntyneitä oli 65 ja kuolleita 112 eli nettomuutos tältä osin oli -47. Pohjois-Savon kuntien välinen nettomuutto oli -88 henkilöä. Nettomaahanmuutto oli 1 henkilöä. Asukkaita oli 6,2 henkilöä/maa-km² ja taajamissa väestöstä asui noin puolet.

Seuraavassa taulukossa on Ylä-Savon kuntien väestömuutosten ennakkotiedot tammi-joulukuussa 2018 (Lähde: Tilastokeskus, Pohjois-Savon liitto):

	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Syntyneiden enemmyys	Kuntien välinen netto- muutto	Netto- maahan- muutto	Kokonais- muutos tammi- jouluk. 2018	Vertailu- tietona tammi- jouluk. 2017	Ennako- väkiluku 31.12.2018
Iisalmi	171	253	-82	-111	23	-170	-128	21 469
Kiuruvesi	65	112	-47	-88	1	-134	-161	8 149
Keitele	16	51	-35	-36	4	-67	-37	2 242
Lapinlahti	65	137	-72	6	-6	-72	-190	9 620
Pielavesi	32	84	-52	-83	8	-127	-73	4 497
Sonkajärvi	19	68	-49	-66	9	-106	-124	3 969
Vieremä	35	40	-5	-11	8	-8	-36	3 677
YHTEENSÄ	403	745	-342	-389	47	-684	-749	53 623

Väestön ikärakenne oli vuoden 2018 lopussa Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan seuraava:

	0-14 v %	15 -64 v %	65 -v %
Kiuruvesi	14,5	56,0	29,5
Ylä-Savo	14,9	57,1	28,0
Pohjois-Savo	14,8	60,7	24,5
Koko maa	16,0	62,2	21,8

Työvoima, työllisyys, työpaikkarakenne ja pendelöinti

Tilastokeskuksen ennakkotilaston mukaan vuoden 2017 lopussa Kiuruveden väestöstä, joka oli 8.283 henkeä, oli työvoimaa 3.480 henkeä (42,0 %) ja työvoiman ulkopuolella siten 4.803 henkeä (58,0 %). Työvoiman suhteellinen osuus koko väestöstä on ollut vuodesta 1990 lähtien keskimäärin 40 %, vaikka työvoiman kokonaismäärä on vähentynyt noin 1.300 hengellä.

Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tilastokatsauksen mukaan työvoimaa Kiuruvedellä oli vuoden 2018 lopussa yhteensä 3.519 henkeä. Työttömiä oli 12,1 % työvoimasta eli yhteensä 427 henkeä ja heistä alle 25-vuotiaita 49. Edellisen vuoden lopussa työttömiä oli 13,0 %.

Kaupungin elinkeinorakenne oli 31.12.2016 seuraava: Alkutuotanto 25,0 %, jalostus 9,0 %, palvelut 64,2 % ja toimiala tuntematon 1,8 %. Työpaikkoja oli yhteensä 2.559.

Vuonna 2016 työpaikkaomavaraisuus oli 86,0 % ja nettopendelöinti -416. Pendelöinnillä (sukkuloinnilla) tarkoitetaan työssäkäyntiä oman asuinalueen ulkopuolella. Nettopendelöinnillä tarkoitetaan alueen ulkopuolella työssäkäyvien ja alueelle muualta töihin tulevien henkilöiden välistä erotusta. Positiivinen nettopendelöintiluku tarkoittaa, että alueelle tulevien työllisten määrä on suurempi kuin alueelta sen ulkopuolella työssäkäyvien määrä. Vuoden 2017 tilastot valmistuvat syksyllä 2019.

Viimeisimmät työssäkäyntiliikennettä kuvaavat tiedot ovat käytettävissä vuodelta 2016. Työssäkäyntiliikenne suuntautui pääasiassa lähialueelle Iisalmeen ja Vieremälle. Iisalmissa kävi töissä 323 henkeä ja Iisalimesta Kiuruvedellä 153 henkeä, joten nettopendelöinti oli Iisalmen osalta -170. Vieremällä kävi töissä 170 henkeä ja Vieremältä Kiuruvedellä 33 henkeä, joten nettopendelöinti oli Vieremän osalta -137.

Nettopendelöinnin kehitys vuosina 2000 – 2016 (Lähde: Pohjois-Savon liitto):

Työssäkäynti	2000	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Kiuruvedelle	241	339	404	392	399	425	436	403	368
Kiuruvedeltä	502	645	673	728	735	713	744	722	784
Nettopendelöinti	-261	-306	-269	-336	-336	-288	-308	-319	-416

Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde

Väestöllinen huoltosuhde osoittaa sen, kuinka paljon lapsia ja vanhuksia on 100 työikäistä kohti (alle 15 -vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15 -64 -vuotiaiden määrään).

Kaupungin väestöllinen huoltosuhde oli 2000-luvun alussa 64,2. Vuonna 2017 väestöllinen huoltosuhde oli 76,0 ja tulee jatkossa edelleen heikkenemään.

Kaupungin väestöllisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

Vuosi	Ikäryhmä	Ikäryhmä	Ikäryhmä	Asukkaita	Väestöllinen
	0-14 v	15-64 v	65 v -	Yhteensä	huoltosuhde
2000	1 837	6 310	2 211	10 358	64,2
2005	1 670	5 874	2 201	9 745	65,9
2010	1 423	5 574	2 160	9 157	64,3
2015	1 295	4 984	2 321	8 600	72,6
2016	1 256	4 832	2 356	8 444	74,8
2017	1 213	4 705	2 365	8 283	76,0

Vuonna 2017 koko maan väestöllinen huoltosuhde oli 60,1, Pohjois-Savon maakunnan 63,5 ja Ylä-Savon seutukunnan 72,6.

Taloudellinen huoltosuhde

Alueen kehitystä ja elinvoimaisuutta kuvaa muun muassa taloudellinen huoltosuhde, joka ilmoittaa kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työssäkäyvää kohti. Työvoiman ulkopuolisiksi lasketaan 0–14-vuotiaat, opiskelijat ja koululaiset, varusmiehet ja siviilipalvelusmiehet, eläkeläiset sekä muut työvoiman ulkopuolella olevat.

Kiuruvedellä huoltosuhte on korkeampi kuin Ylä-Savossa ja Pohjois-Savossa keskimäärin. Kaupungin taloudellisen huoltosuhteen kehitys 2000-luvulla:

Tilanne 31.12.	Kiuruvesi	Ylä-Savo	Pohjois-Savo	Koko maa
2000	204	190	166	132
2010	186	166	152	131
2011	183	160	148	129
2015	191	176	160	143
2016	184	171	157	142
2017 ennakkotieto	175	166	152	137

1. TOIMINTAKERTOMUS

1.1 Toimintakertomusta koskevat säännökset

Kuntalain 113 pykälän mukaan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja.

Kuntalain 115 pykälän mukaan toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys valtuuston asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa. Toimintakertomuksessa on myös annettava tietoja sellaisista kunnan ja kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kunnan tai kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta. Tällaisia asioita ovat ainakin arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä sekä tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainottamiseksi. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

1.2 Olennaiset tapahtumat toiminnassa ja taloudessa

1.2.1 Kaupungin hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginhallitus
KESK	17	6
VAS	7	2
KOK	6	2
PS	2	0
KD	1	0
Yhteensä	33	10

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajat ja jäsenet ajalla vuonna 2018:

Puheenjohtaja hankevastaava Kari Saastamoinen, KESK

I varapuheenjohtaja palomies Rauno Pikkarainen, VAS

II varapuheenjohtaja kansanedustaja, maatalousyrittäjä Hannakaisa Heikkinen, KESK

Ahponen Pentti	VAS
Grönfors Maritta	KD
Heikkinen Hannakaisa	KESK
Huttunen Kaisa	KESK
Huttunen Kauko	PS
Hyytiäinen Pasi	KESK
Juntunen Risto	KESK
Kastari Tuija	KOK
Kemppainen Mikko	KESK
Kilvensalmi Ahti	KOK
Kokkonen Mira	KESK
Kyllönen Eero	KESK
Kärkkäinen Marja-Leena	VAS
Lappalainen Sari	KOK
Lapveteläinen Minna	KESK
Nieminen Juha	KESK
Niskanen Seppo	KESK
Partanen Raimo	KOK
Peltola Janne	KOK
Pesonen Tuomo	VAS
Piippo Sami	VAS
Piippo Sirpa	VAS
Pikkarainen Rauno	VAS
Remes Mikko	KESK
Saastamoinen Kari	KESK
Tapaninen Juha	PS
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikka Tommi	KESK
Tikka Tuomo	KESK
Tikkanen Arto	KOK
Tikkanen Emmi	KESK
Tikkanen Heli	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginhallituksen puheenjohtajat ja jäsenet vuonna 2018:

Puheenjohtaja äidinkielen ja kirjallisuuden lehtori Mira Kokkonen, KESK
I varapuheenjohtaja yrittäjä Janne Peltola, KOK

Ahponen Pentti	VAS
Hyytiäinen Pasi	KESK
Juntunen Risto	KESK
Kokkonen Mira	KESK
Partanen Raimo	KOK
Peltola Janne	KOK
Tenhunen Kirsi	VAS
Tikka Tommi	KESK
Tikkanen Emmi	KESK
Toivanen Sisko	KESK

Kaupunginhallituksen esittelijänä toimi kaupunginjohtaja Jarmo Muiniekka.

Kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston sihteerinä toimi ajalla 1.1 -31.7.2018 vs. kaupunginsihteerinä Noora Pajari ja ajalla 1.8 – 31.12.2018 talousjohtaja Ella Rautio-Kuosku.

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan kaikki kaupungin toimielinten jäsenet ovat tilivelvollisia, kaupunginvaltuutettuja lukuun ottamatta. Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat muun muassa toimielimen esittelijät ja toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat.

1.2.2 Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

Kuntien tilinpäätösarviot 2018 (Kuntaliitto 13.2.2019)

Kuntatalous näyttää vuoden 2018 tilinpäätösarvioiden valossa hälyttävän synkältä, Kuntaliitto arvioi. Tulos painui vuonna 2018 negatiiviseksi 196:ssa eli peräti noin kahdessa kolmasosassa kunnista, kun vuotta aiemmin miinusmerkkisiä tuloksia oli 55 kunnassa. Tilinpäätösarviot kertovat, että verotulot ja valtionosuudet tippuivat vuonna 2018. Samaan aikaan kuntien ja kuntayhtymien menot kasvoivat yli 3 prosenttia. Valtaosa menojen kasvusta tulee materiaalien ja palvelujen ostoista. Henkilöstömenot kasvoivat varsin maltillisesti.

Isoin yksittäinen tekijä kuntatalouden heikentymisessä on kilpailukykysojimus (kiky). Sen negatiivinen vaikutus on arviolta 115 miljoonaa. Hyvin iso osa talouden muutoksesta verotulopohjan vuotamisen osalta kytkeytyy kikyn hyvin moniulotteisiin vaikutuksiin kuntatalouteen.

Kuntien ja kuntayhtymien velka kasvoi viime vuonna miljardilla eurolla. Kuntien velkataakka kasvoi reilut kolme prosenttia, mutta kuntayhtymien velka kiri lukuisten sairaalahankkeiden vuoksi yli 11 prosenttia. Yhteensä kuntatalouden velka on asettumassa noin 19,4 miljardiin euroon, mikä pitää velkaantumisen ennallaan suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Syömävelkaan jouduttiin turvautumaan jopa 38 kunnassa, kun vuotta aiemmin vuosikate oli pakkasella vain neljässä kunnassa.

Kuntien taloudellinen tulos eriytyi viime vuonna voimakkaasti. Helsinki, Espoo, Vantaa jauhavat hyvää tulosta. Moni muu iso kaupunki, kuten Tampere, Turku, Oulu, Kouvola ja Rovaniemi tekivät heikon tuloksen. Näiden ääripäiden väliin jää muu kuntakenttä. Tilanne on hyvin poikkeuksellinen. Heikko tulos on aina monen eri tekijän summa. Isoilla kaupungeilla huonon tuloksen selittää pääosin heikko verokehitys. Pienissä kuntakokoluokissa tulokseen vaikuttavat raskaat valtionosuusleikkaukset.

Kuntatalous Ylä-Savo

Seuraavassa taulukossa vertaillaan kuntien ja kuntakonsernien lainakantaa ja kertynyttä yli-/alijäämää euroa/asukas vuoden 2017 tilinpäätöksen mukaan:

euroa/asukas	Lainakanta		Kertynyt ylijäämä+ / alijäämä-	
	Kunta	Kuntakonserni	Kunta	Kuntakonserni
Koko maa	2 933	6 299	2072	2 254
Pohjois-Savo	2 826	7 042	733	450
Ylä-Savo	2 934	5 701	307	794
Kiuruvesi	3 788	6 821	168	317
Iisalmi	2 494	4 545	433	1 496
Sonkajärvi	2 909	5 252	691	310
Vieremä	2 427	8 546	1 092	1 852

Lähde: Tilastokeskus, Kuntaliitto

1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa

Kaupunginsihteerin/hallintojohtajan viran hoito

Kaupunginsihteerin Tuomo Sallinen irtisanoutui virastaan 1.8.2018 lukien. Vs. kaupunginsihteerin Noora Pajarin määräaikainen virkasuhde päättyi 31.7.2018. Kaupunginvaltuusto päätti 18.6.2018 § 29 muuttaa kaupunginsihteerin viran hallintojohtajan viraksi. Kaupunginvaltuusto valitsi 17.9.2018 § 33 hallintojohtajan virkaan Anne Koljosen. Hän otti viran vastaan 1.1.2019 lukien.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n lainojen lyhennysten lykkääminen

Kaupunginhallitus päätti 5.2.2018 antaa suostumuksen Yrityskiinteistöt Oy:n vuoden 2018 lainojen lyhennysten lykkäämiseen. Yhtiö lykkäsi lainojen lyhennyksiä myös vuosina 2017 ja 2016. Lykätyt erät erääntyvät kunkin lainan viimeisen erän yhteydessä. Lykätyt lyhennyserät kolmelta vuodelta ovat yhteensä 1.832.100 euroa

Lykätyt lyhennyserät aiheuttavat Yrityskiinteistöt Oy:lle ja kaupungille merkittäviä taloudellisia vaikeuksia tulevina vuosina.

Savon Kuituverkko Oy

Pohjois-Savon käräjäoikeus vahvisti 12.11.2018 Savon Kuituverkko Oy:n saneerausohjelman.

Saneerausohjelmaehdotuksen hyväksyminen / kaupunginvaltuusto 21.5.2018 § 14:

Valtuusto hyväksyi Savon Kuituverkko Oy:n yrityssaneerausmenettelyyn liittyvän maksuohjelman, jolla Kiuruveden kaupungille maksetaan Savon Kuituverkko Oy:n saneerausohjelman mukaisesti vakuusvelkaa noin 228.200 euroa ja tavallista velkaa 256.400 euroa, yhteensä noin 484.600 euroa. Tavallista velkaa leikattiin 65 % eli yhtiön maksettavaksi jäi 35 %. Vakuusvelalle yhtiö maksaa korkoa euribor + 1,5 % /vuosi.

Päätöksen mukaisesti kaupunki teki 28.12.2018 Savon Kuituverkko Oy:n sijoitetun vapaan pääoman rahastoon vapaaehtoisen pääomasijoituksen (SVOP), 312.960 euroa.

Savon Kuituverkko Oy:n saneerausohjelmaan liittyen vuoden 2018 tilinpäätös sisältää noin 458.800 euron satunnaisen kulun (takaustappio). Kaupunki maksoi 16.8.2017 Pohjois-Savon Osuuspankille takausvastuunsa noin 686.000 euroa sekä siihen liittyvät viivästyskorot noin 3.000 euroa.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä

SOTE kuntayhtymän osittain omistama Terveyspalvelu Verso Oy myytiin vuonna 2018. Kuntayhtymän sai myynnistä myyntivoittoa noin 4,0 milj. euroa, josta Kiuruveden osuus oli lähes 0,7 milj. euroa. Kuntayhtymä alaskirjasi Koljonvirran sairaalan tasearvon noin 1,1 milj. euroa.

Kiuruveden kaupungin maksuosuus ylitti 1,3 milj. euroa myyntivoitosta huolimatta. Jos myyntivoittoa ei olisi tullut, ylitys olisi ollut lähes 2,0 milj. euroa. 1,3 milj. euron maksuosuuden ylityksestä SOTE kuntayhtymän oman toiminnan osuus oli yli 1,1 milj. euroa ja ostetun erikoissairaanhoidon osuus oli alle 0,2 milj. euroa.

Merkittävimmät poikkeamat tilinpäätösvuoden talousarvioon, joita kaupunginvaltuusto ei ole hyväksynyt:

Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen poikkeamat ovat seuraavassa taulukossa (yli 5.000 euroa):

(euroa, ulkoiset ja sisäiset)	Tulojen alitukset	Menojen ylitykset
Käyttötalous		
Ruokahuolto	79.001	
Elinkeinojen kehittäminen (netto)		5.303
Maataloushallinto	6.027	
Sosiaalitoimi ja terveydenhuolto		754.841
Varhaiskasvatus		110.637
Peruskoulutus		65.513
Lukiokoulutus, toinen aste, kansalaisopisto		51.669
Vapaa-aikapalvelut	38.368	
Rakennusvalvonta	28.812	
Tiet ja alueet (puukauppatulo, ei nettoylitystä)		96.904
Kiinteistöt		146.757
Vesi- ja viemärilaitos	30.136	
Investoinnit		
Sijoitukset ja muut pitkävaikutteiset*		312.960

*Savon Kuituverkko Oy:n SVOP rahastoon pääomasijoitus (yrityssaneerausohjelma)

1.2.4 Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Toimintakertomuksessa on esitettävä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä erityisesti talouden näkökulmasta. Kehitysarvion tulee tuoda esiin sellaiset seikat, joiden perusteella arvioidaan tulevaisuudennäkymien poikkeavan aiemmasta kehityssuunnasta.

Kaupungin taloudellinen tilanne ja tuleva kehitys

Kaupunkistrategian yksi osa-alue on tasapainoinen ja mahdollistava talous. Osa-alueen tavoitteet:

- Hoidamme taloutta niin, että tulot ja menot ovat tasapainossa ja tase on terve.
- Investoimme maltillisesti ja otamme vuosikatteen huomioon.
- Voimme käyttää sijoitusvarojen tuottoja kaikkiin investointeihin.
- Ohjaamme aktiivisesti tytäryhtiöiden taloutta niin, että ne ovat tasapainossa. Olemme aktiivisia myös muissa konserniyhteisöissä.

Kaupungin taloutta on viimeisimpien vuosien aikana rasittanut tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalentumiskirjaukset (2,1 milj. euroa) ja Savon Kuituverkko Oy:n takaustappio (0,4 milj. euroa). Valtionosuuksien väheneminen alkoi vuonna 2018 niin, että ne ovat vuoden 2019 talousarviossa 1,6 milj. euroa pienemmät kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Vuoden 2018 SOTE kuntayhtymän maksuosuus ylitti alkuperäisen talousarvion noin 1,3 milj. eurolla.

Kaupungin vuoden 2019 talousarvio on yli 0,4 milj. euroa miinuksella. Vuoden 2018 tilinpäätös on yli 1,5 milj. euroa miinuksella. Vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaan taseessa on alijäämä noin 141.000 euroa. Lisäksi kaupungin taloutta rasittavat Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n vuosien 2016 – 2018 lainojen lyhennysten lykkäykset.

Kaupunginhallitus päätti 21.1.2019, että kaupungin talouden tasapainotusta varten laaditaan ohjelma vuosille 2019 – 2021. Lisäksi kaupunginhallitus nimesi talouden tasapainotusohjelman laatimista varten työryhmän.

Sote – ja maakuntauudistus sekä terveyskampus

8.3 pääministeri jätti hallituksen eroanomuksen, jonka presidentti hyväksyi. Hallitus jatkaa toimitusministeristönä. Eron syynä on sote- ja maakuntauudistus – hankkeen kariutuminen. Sote uudistusta on valmisteltu 15 vuotta ja nyt viimeiset neljä vuotta valmisteltiin laajasti ja tiiviisti sote- ja maakuntauudistusta, jonka toteutuessa kuntien sote palveluiden järjestämis- ja rahoitusvastuu olisi siirtynyt maakunnille.

Terveyskampus - hanke on toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävä hanke, joka sisältää uudisrakentamista ja rakennusten osittaista purkamista. Rakennuskustannukset ja tulevat alaskirjaukset ovat iso rasitus kaupungin taloudelle tulevina vuosina.

Kaupungin tytäryhtiön Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n talous

Kaupunki kirjasi tytäryhtiön osakkeiden arvonalennusta vuosina 2014 – 2017 yhteensä noin 2,1 milj. euroa. Yhtiön vuoden 2017 tilinpäätös oli noin -858.000 euroa alijäämäinen. Vuoden 2018 tilinpäätös oli noin -60.500 euroa alijäämäinen. Vuoden 2017 tilinpäätös sisälsi käyttöomaisuuden arvonalentumisia (lisäpoistoja) noin 641.000 euroa ja luottotappiokirjauksia noin 269.00 euroa. Vuoden 2018 tilinpäätös sisältää luottotappiokirjauksia noin 109.000 euroa. Yhtiön vapaa oma pääoma 31.12.2018 on noin 264.000 euroa miinuksella.

Yrityskiinteistöt Oy ei lyhentänyt lainojaan vuosina 2016 -2017 ja vuonna 2018 se maksoi vain osan lyhennyksistä. Tämän johdosta kaupungin ei ole tarvinnut myöntää yhtiölle avustusta niin paljon kuin aikaisempina vuosina. Vuosina 2016 – 2018 lyhennysten lykkäykset olivat yhteensä yli 1,8 milj. euroa. Todennäköisesti kaupunki joutuu avustamaan yhtiötä jatkossa vähintään 0,7 milj. euroa/vuosi.

1.2.5 Kaupungin henkilöstö

Henkilöstömäärä 31.12 vuosina 2009 -2018

	Vakinaiset (koko aika)	Vakinaiset (osa-aika)	Sijaiset	Määräaikaiset * (ml. oppisop.)	Työllistetyt	YHT.
2018	247	40	18	67	3	375
2017	243	50	22	64	7	386
2016	249	44	13	66	1	373
2015	257	42	20	27	4	350
2014	255	45	23	23	16	362
2013	262	45	22	38	7	374
2012	262	39	30	41	17	389
2009	539	67	81	88	11	786

*Sisältää opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen määräaikaiset sivutoimiset kansalaisopiston tuntiopettajat. Kansalaisopiston sivuvirassa olevien tuntipalkkaisten opettajien palvelussuhteet on tehty koko lukuvuodeksi. Aikaisemmin palvelussuhteet on katkaistu lukukausittain.

Henkilöstömäärä palvelukeskuksittain 31.12 vuosina 2009 -2018

	Yleis- palvelu- keskus	Maa- talous- lomittajat	Projektit	Perus- turva palv.kesk.	Opetus- ja siv. palv.kesk.	Tekninen palvelu- keskus	YHT. *
2018	58				265	52	375
2017	60				267	59	386
2016	56				265	52	373
2015	56				238	52	346
2014	58		1		239	48	346
2013	64		1		245	57	367
2012	64		2		247	59	372
2009	21	103	1	388	192	70	775

1.1.2010 alkaen sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyivät Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän hoidettavaksi. 1.1.2011 alkaen lomituspalvelut siirtyivät Iisalmen kaupungin hoidettavaksi. 1.9.2011 alkaen ict -palvelut siirtyivät Ylä-Savon ICT – palvelut Oy:n hoidettavaksi.

Henkilöstön ikärakenne

Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli vuoden 2018 lopussa 48,7 vuotta. Vuonna 2017 Kiuruveden kaupungin henkilöstön keski-ikä oli 48,9 vuotta ja kunta-alalla keskimäärin 45,8 vuotta.

Henkilöstön ikärakenne 31.12.2018 (henkilöiden lukumäärä):

	15 -29 v	30 -39 v	40 -49 v	50 -59 v	60 v-
2018	19	66	75	147	68
2017	18	64	95	145	64
2016	22	61	94	145	51
2015	33	47	86	150	34
2014	30	53	92	148	39
2013	34	59	102	142	37
2012	33	63	120	139	34

Sairauspoissaolopäivät

Sairauspoissaoloja oli vuoden 2018 aikana 10,6 työpäivää henkilöä kohti (edellisenä vuonna 13,5 työpäivää henkilöä kohti). Vuonna 2017 Kiuruveden kaupungin henkilöstön sairauspoissaolot olivat 14,3 kalenteripäivää henkilöä kohti ja kunta-alalla keskimäärin 16,7 kalenteripäivää.

Työterveyshuolto

Kaupungin henkilöstön työterveyspalvelut tuotti Suomen Terveystalo Oy. Työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat noin 106.000 euroa, josta luokan 1 (ennaltaehkäisevä) osuus oli noin 69.000 euroa ja luokan II (sairaanhoito) osuus oli noin 37.000 euroa. Kela korvaa kustannuksista 53 %. Vuonna 2017 työterveyshuollon kokonaiskustannukset olivat noin 250.000 euroa.

Henkilöstömenot

Vuoden 2018 henkilöstökulut olivat yhteensä noin 14,9 milj. euroa, josta palkkojen ja palkkioiden osuus oli noin 11,4 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus oli noin 3,6 milj. euroa.

Laajemmin kaupungin henkilöstöasioita esitellään erillisessä henkilöstöraportissa.

1.2.6 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kiuruveden kaupungin suurimmat riskit liittyvät henkilöstöön, kiinteistöomaisuuden kunnossapitoon ja paloturvallisuuteen, työturvallisuuteen, omaisuuteen liittyvään ilkeilyyn, ulkoistettujen palveluiden riskienhallinnan tai toiminnan varmistamisen tasoon, rauta- ja maantiellä kuljetettaviin kemikaalikuljetuksiin ja puuteollisuuden käsittelyterminaaliin. Lisäksi riskejä sisältyy ainakin tietojärjestelmiin ja rahoitukseen.

Kiuruveden kaupunginvaltuusto hyväksyi 19.2.2018 kokouksessaan Kiuruveden kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet. Riskejä ja niiden hallintaa käsitellään vuosittain talousarviossa ja toimintakertomuksessa.

Tietojärjestelmien riskit (asiakasvastaava, Ylä-Savon ICT -palvelut Oy)

Hallinnon ja opetuksen työasemat ja kannettavat ovat Kiuruveden kaupungilla Windows7- ja Windows10 -käyttöjärjestelmällä. Käytössä oleva Windows7 -käyttöjärjestelmä työasemissa on edelleen Microsoftin osalta tuettu. Vuonna 2018 siirryttiin uusien työasemien johdosta myös hallinnon puolellakin Windows 10 – käyttöjärjestelmään. Lähivuosina kaikki työasemat/kannettavat sekä hallinnon että opetuspuolen ovat Windows10 – käyttöjärjestelmällä.

Kaupungin työasemissa ja kannettavissa on suositeltavaa käyttää kaupungilta hankittuja muistitikkuja, mielellään salasanasuojattuja. Kokoushuoneiden hallintokannettavissa saa tilaisuuden järjestäjän (kaupungin edustajan) harkinnan mukaan käyttää myös ulkopuolisten vierailijoiden muistitikkuja. Virustorjunnan ja tietoturvapäivitysten tulee olla koneissa ajan tasalla. Opetuskoneisiin on määritelty myös Bios-salasana, näin ollen pyritään estämään väärinkäytökset, joita oppilaiden taholta voisi esiintyä.

Direct Access – etäkäyttöpalvelu on käytössä ja sitä voi käyttää ainoastaan hallinnon verkon kannettavilla, joille on annettu riittävät oikeudet YSIT:n toimesta. Tämä parantaa tietoturvan hallittavuutta, kun kyseiset koneet ovat tiedossa, joilla on mahdollista Direct Accessin käyttö.

Älypuhelimien osalta on myös tarve, että niihin asennettaisiin jatkossa F-Secure – tietoturvaohjelmisto (=tai muu tietoturvaohjelmisto). Etenkin sellaisiin älypuhelimiin, joissa käytetään mobiilivarmennetta. Tietoturvan merkitys korostuu sekä älypuhelimien että tablettien osalta.

MDM AirWatch–mobiililaitteiden hallintaan on liitetty Kiuruveden sivukylän koulujen tabletteja. Järjestelmä mahdollistaa keskitetyn hallinnan tableteille ja älypuhelimille. Tämän myötä myös tablettien ja älypuhelimien hallinta helpottuu, nostaen tietoturvan tasoa.

Verkkoyhteydet:

Vuonna 2017 Kiuruveden vesihuollossa otettiin käyttöön oma verkko (vlan). Kiuruveden vesilaitoksen toimipisteet on liitetty siihen. Vuonna 2018 myös vesitornin ja vesilaitoksen väli kytkettiin uudella valokuidulla. Kuorevirran alueen kuituyhteydet, verkkokytkimet ja langaton verkko on uudistettu. Kuhunkin kaupungin kiinteistöön Kuorevirran alueella tulee omat erilliset kuituyhteydet kaupungintalolta. Näillä uudistuksilla parannetaan lähiverkon/tietoliikenteen toimivuutta, luotettavuutta, vikasietoisuutta sekä käyttäjäystävällisyyttä.

Lyhyiden sähkökatkosten osalta kaupungin pääkytkin, lähiverkon kytkimet, palvelimet ja kriittisimmät työasemat on varustettu varavirtalaitteilla (UPS). Lisäksi kaupungintalolla on käytössä aggregaatti, jolla pyritään turvaamaan kriittisimpien tietojärjestelmien ja työasemien toimivuus pitkien sähkökatkoksen aikana.

Tietoturvariskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Kaupungin kannalta tietotekniikan käyttäjät ovat keskeisessä asemassa arkipäivän tietoturvallisuuden vastuunkantajina. Ohjeistuksella ja henkilökunnan koulutuksella parannetaan tietoturvallisuutta, jonka laiminlyönti voi aiheuttaa merkittävää haittaa kaupungin toiminnoille. Konkreettisenä esimerkkinä voidaan pitää esim. hallitsematonta ulkoisten muistivälineiden (tikut, ulkoiset massamuistit) käyttöä johtaen merkittävään haittaohjelmatariskiin sekä verkkoselailun kautta työasemaan asennettuja haittaohjelmia.

Tietotekniikka ja tietoturvariskit on käsitettävä aikaisempaa laajemmin, koska Internet-yhteydellä varustettujen mobiililaitteiden määrä on lisääntynyt kaupungin henkilöstöllä. Myös matkapuhelimet ja tabletit on suojattava asianmukaisesti ja niiden käytössä on noudatettava huolellisuutta. Mahdollisissa ongelmatilanteissa on otettava yhteyttä välittömästi Ylä-Savon ICT – palvelut Oy:n henkilöstöön.

Henkilöstön riskit (yleispalvelukeskuksen johtaja)

Henkilöstö on keskeinen voimavara kaupungin palvelutuotannossa, joten riskien tunnistaminen ja niiden ennakointi on tärkeä osa kaupungin toimintaa.

Avainhenkilöriski

Avainhenkilöillä tarkoitetaan kaupungin toiminnan kannalta vaikeasti korvattavia henkilöitä, joilla on esimerkiksi runsaasti dokumenttoimattonta ns. hiljaista tietoa omalta toimialaltaan. Tällaisten avainhenkilöiden poissaolo tuntuu välittömästi muun henkilöstön lisääntyneenä kuormituksena. Avainhenkilöillä on monipuolisten tietojen ja taitojen lisäksi useasti pitkäaikainen työkokemus. Hyviä tunnusmerkkejä voivat olla myös kielitaito, yhteistyötaidot ja yleensä sosiaaliset taidot. Avainhenkilöriskejä voidaan torjua siirtämällä avainhenkilöillä olevaa tietoa ja osaamista toisille henkilöille. Myös asioiden dokumentointi vähentää avainhenkilöiden menetyksestä aiheutuvaa riskiä. Tulevina vuosina pyritään torjumaan avainhenkilöriskiä ennakoiden ja toiminnassa ottamalla huomioon mahdollisten avainhenkilöiden eläköityminen.

Tietojen vanheneminen on riski

Henkilöstön työsuhteen elinkaari alkaa perehdyttämisestä työpaikan toimintatapoihin ja tehtäväkuvaan. Työuran edetessä pidetään yllä työntekijän ammattitaitoa ja mietitään, mihin suuntaan osaamista on kehitettävä ja haetaan sen mukaiseen koulutukseen. Säännöllisesti pidettävät kehityskeskustelut edesauttavat kehitettävien tietojen ja taitojen tunnistamisessa. Työsuhteen päätyttyä huolehditaan varsinkin niin sanotun hiljaisen tiedon jäämisestä taloon.

Yksipuolinen ikäjakautuma on riski

Kaupunki työyhteisönä on haavoittuva, jos suuri osa henkilöstöstä on työsuhteensa lopussa tai alussa. Uusia henkilöitä rekrytoitaessa kaupungin palvelukseen, otetaan mahdollisuuksien mukaan huomioon ikäjakautumaan liittyvät kysymykset.

Henkilöstön työturvallisuuteen ja työhyvinvointiin liittyvät riskit

Henkilöstön työturvallisuusriskejä vähennetään työsuojelun toimintaohjelman mukaisilla toimenpiteillä ja muun muassa työturvallisuuskoulutuksella.

Työhyvinvoinnin edistäminen työpaikalla on työnantajan ja työntekijöiden yhteinen asia. Työterveyshuolto omalta osaltaan auttaa työhyvinvoinnin edistämistä ja työntekijöiden jaksamista. Kiuruveden kaupunki on panostanut työhyvinvointiin ja ergonomiaan muun muassa hankkimalla työntekijöille sähköpöytiä.

Lisäksi Varhaisen puuttumisen toimintamallin avulla pyritään ennakoidaan työkyvyn heikkenemisen uhkaa, korjaamaan heikentynyttä työkykyä ja edistämään sitä, että työntekijät jaksavat työssään mahdollisimman pitkään. Varhaisella tuella on selkeitä vaikutuksia niin sairauspoissaoloista ja varhaisesta eläköitymisestä aiheutuvien kustannusten vähenemiseen kuin myös organisaation tuottamien palvelujen laatuun ja tuloksellisuuteen.

Kun työkykyongelmiin tartutaan ajoissa, on erilaisia toimintavaihtoehtoja enemmän käytössä. Varhainen tuki on työkyvyn heikkenemisen ennakointia ja kokonaisvaltaista työhyvinvoinnin edistämistä.

Yleishallintoon liittyvät riskit (yleis palvelukeskuksen johtaja)

Lainsäädännön muutokset

Lainsäädännön muutosten riittävä seuraaminen ja lainsäädännön vaatimusten käyttöönottoaminen jokapäiväisessä toiminnassa aiheuttaa haasteita kaupungin toiminnalle. Suurelta osalta lainsäädäntöön liittyvät muutokset perustuvat eurooppalaiseen tai muuhun kansainväliseen säädöskokonaisuuteen, joka ei aina huomioi kansallisia, saati paikallisia erityispiirteitä. Näistä erityispiirteistä huolimatta säädöksiä tulee noudattaa sellaisenaan, eikä paikallisilla toimijoilla ole juurikaan harkinnan varaa asioissa.

Laki tulotietojärjestelmästä tuli voimaan 16.1.2018. Tulorekisteri otettiin käyttöön 1.1.2019. Eläke- ja etuustiedot ilmoitetaan tulorekisteriin 1.1.2020 alkaen.

Tulorekisteri on sähköinen tietokanta tulotiedoille. Kansallisen tulorekisterin perustamishanke (KATRE) on yksi hanke julkisten palvelujen digitalisoinnissa. Tulorekisterin perustamishanke on valtiovarainministeriön ja Verohallinnon yhteishanke. Valtiovarainministeriö vastaa hankkeen yleisestä ohjauksesta. Verohallinnon vastuulla on tulorekisterin käytännön toteutus. Verohallinnon Tulorekisteriyksikkö toimii rekisterin ylläpitäjänä ja vastuuviranomaisena rekisterin käyttöönoton jälkeen. Tulorekisterin järjestelmätoimittaja on Digia.

Vuoden 2018 aikana Kiuruveden kaupungin palkanlaskennassa hankittiin tarvittava osaaminen ja tekniset järjestelmät Tulorekisterin käyttöönottamiseen.

Hankintalain kokonaisuudistus astui voimaan vuoden 2017 alussa. Kiuruveden kaupungin valtuusto on hyväksynyt 21.5.2018 pidetyssä kokouksessa kaupungin hankintaohjeen. Hankintaohje on astunut voimaan 1.6.2018 alkaen. Kaupungin suorittamissa hankinnoissa noudatetaan hankintalain ja hankintaohjeen säännöksiä.

EU:n tietosuoja-asetus

EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen (GDPR = General Data Protection Regulation) tavoitteena on luoda Euroopan unionille ajanmukainen, vahva, yhtenäinen ja kattava tietosuojakehys. Lisäksi uudistuksella pyritään parantamaan luottamusta online-palveluihin ja näin edistää EU:n digitaalisten sisämarkkinoiden kehittämistä. Tietosuoja-asetus on kansallisesti suoraan sovellettava asetus, joten sen asettamat velvoitteet on huomioitu sellaisenaan kaupungin toiminnassa 25.5.2018 alkaen.

Tietosuoja-asetukseen sisältyy sekä hallinnollisia vaatimuksia että tietoteknisiä vaatimuksia yksityisyyden suojan parantamiseksi henkilötietojen käsittelyssä. Kiuruveden kaupunginhallitus on 11.6.2018 vahvistanut kaupungin Tietoturva- ja tietosuoja politiikan. Lisäksi kaupungin organisaatioon on nimetty tietosuojavastaava ja tietoturvavastaava. Heidän tehtävänä on muun muassa kouluttaa kaupungin henkilöstöä tietosuojaan ja tietoturvaan liittyvissä asioissa. Vuonna 2018 kaupungin henkilöstölle on annettu sisäistä koulutusta tietosuojaan liittyvissä asioissa. Tietosuoja koulutus verkkokurssien ja sisäisten koulutusten muodossa jatkuu vuoden 2019 aikana.

Sopimushallinta

Kaupungin käyttämien ostopalveluiden määrä on lisääntynyt huomattavasti. Näin ollen entistä useampi kunnallinen palvelu on ulkoistettu palveluntuottajalle, jonka toimintaa määritellään ensisijaisesti kaupungin ja palveluntuottajan välisessä sopimuksessa.

Kiuruveden kaupungin käyttämät sopimusohjat ovat osittain vanhentuneet, joten sopimusasioiden kanssa tekemisessä olevien henkilöiden tulee tarkistaa käyttämiensä sopimusohjien kirjaukset ja päivittää ne asianmukaiseksi. Lisäksi Tietosuoja-asetus edellyttää, että henkilötietojen käsittelystä on sovittava kirjallisesti sopimustoimittajan kanssa. Sellaiset sopimukset, joissa kaupunki on ulkoistanut henkilötietojen käsittelyä sopimustoimittajalle, on päivitettävä vastaamaan asetuksen vaatimuksia. Sopimusten päivitysprosessi tulee olemaan Kiuruveden kaupungilla vuoden 2019 urakka.

Palvelujen ulkoistamisen osalta on syytä muistaa, että kaupunki on velvollinen huolehtimaan lainsäädännön kuntalaisille takaamista palveluista ja oikeuksista, vaikka palvelun tuottaminen olisikin ulkoistettu yksityiselle tai yhdistykselle. Sopimuksissa tulisi huomioida entistä laajemmin vastuiden jakautuminen esimerkiksi kriisitilanteissa. Sopimusehdoissa tulisi myös entistä enemmän määritellä sanktioista tai muista seuraamuksista mikäli palveluntuottajan tuottama palvelu ei vastaa sopimuksessa määriteltäviä laatutasoa ja – vaatimuksia.

Talouriskit (talousjohtaja)

Kaupungin talous- ja rahoitusriskit voidaan jaotella tulojen ja menojen toteutumiseen, lainanottoon ja korkoriskiin sekä sijoitustoimintaan. Muita riskejä ovat ainakin pitkäaikaiset sähkökatkokset, kyberriskit ja henkilöriskit.

Verotulojen kasvun ennakoidaan jäävän lähivuosina pieneksi. Kaupungin työllisyyskehityksellä on ratkaiseva merkitys siihen, miten verotulot kehittyvät.

Kaupungin noin 15,2 milj. euron pitkäaikaisesta lainakannasta 11 prosenttia on sidottu lyhytaikaisiin ja suhdanneherkkiin euribor - korkoihin, joihin liittyy korkoriski. Lisäksi lyhytaikaisia lainoja on 15,0 milj. euroa, koska niiden käyttämisestä saadaan merkittävä korkohyöty verrattuna pitkäaikaisiin lainoihin. Koko lainamäärä on 30,2 milj. euroa ja siitä 45 prosenttia on kiinteällä korolla ja 55 prosenttia euribor - korolla. Kesällä 2011 kaupunki teki korkosuojaussopimuksen 2,0 milj. euron lainalle. Suojaus on ollut kaupungille epäedullinen alhaisen korkotason vuoksi. Vuonna 2018 tämän korkosuojauksen kulut olivat noin 58.000 euroa.

Sote – menojen määrä ja kasvu on yksi merkittävä talousriski. Koko sote kuntayhtymän olemassa olon ajan kaupungin omaa toimintaa on karsittu, jotta sote maksusuudet on voitu kattaa.

Kiuruveden kaupunkikonsernin varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevat periaatteet

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.2.2018 Kiuruveden kaupunkikonsernin varallisuuden hoitoa ja sijoitustoimintaa koskevat periaatteet. Asiakirjan sisältämät periaatteita koskevat pääasiassa sijoitustoimintaa, lisäksi siinä määritellään myös suurimman tase-erän, rakennusten, tarkastelu jokavuotiseksi.

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden 2018 lopussa noin 6,4 milj. euroa (sisälsi 0,2 milj. euroa käteistä) ja tase-arvo oli noin 6,0 milj. euroa. Vuonna 2018 sijoitusvarojen tuottoja kotiutettiin 0,4 milj. euroa. Sijoitussalkkujen varat on sijoitettu kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisesti. Riskeihin on varauduttu hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, toimialoittain ja arvopaperilajeittain. Sijoitusvaroja hoitaa kaksi ulkopuolista varainhoitajaa.

Tekninen palvelukeskus (teknisen palvelukeskuksen johtaja)

Hallinto (Tekpa)

Teknisen palvelukeskuksen merkittävänä riskinä on pidettävä henkilöstön korkeaa keski-ikää, joka ulottuu kaikille tulosalueille. Lähitulevaisuudessa teknisen sektorin kuntalaisille tarjoamat arvokkaat lähipalvelut voivat romahtaa äkillisesti, kun merkittävä määrä avaintyöntekijöitä jää eläkkeelle lähes samanaikaisesti.

Henkilöstömäärän sopeutus palvelutarjontaa ja koko kunnan asukasmäärää vastaavaksi, ja sitä kautta riittävän vuosikatteen varmistaminen, on tärkeää, mutta samalla tulee huolehtia siitä, että myös uusia, nuoria osajia rekrytoidaan ajoissa, sillä ammattilaiseksi kasvaminen vie aikansa. Eläkkeelle siirtyvillä on suuri määrä ammatillisesti ja rahallisesti arvokasta ns. hiljaista tietoa, jota voidaan siirtää nuoremmille parhaiten yhdessä työskennellen.

Kiinteistöt

Kaupungilla ei ole riittäviä taloudellisia resursseja huoltaa, korjata ja ylläpitää vanhenevia kiinteistöjä. Korjausvelka lisääntyy, kun sitä pitäisi pystyä vähentämään. Työpaikkojen sisäilmaongelmat johtuvat suurelta osin riittämättömistä taloudellisista resursseista. Vaarana on, että ennalta arvaamatta joudutaan mittaviin ja kalliisiin tilajärjestelyihin.

Kaupungin kiinteistöihin on kertynyt paljon korjausvelkaa eikä tilanteeseen lähivuosina ole näköpiirissä muutosta. Nykyinen suuruusluokaltaan 2,5 M€ vuosikate, jolla tulisi kattaa kaupungin kaikki investoinnit, tulee saada korkeammalle tasolle, sillä rakennusten korjaustarve on lähitulevaisuudessa noin 10 M€. Ongelmaa lieventää hieman se, että kaupungin strategian mukaisesti tyhjästä kiinteistöistä luovutaan. Kiinteistöjen korjausvelka on merkittävä riski.

Vesihuoltolaitos

Tekninen lautakunta on 3.7.2012 § 45 hyväksynyt Kiuruveden kaupungin vesihuoltolaitoksen riskianalyysin. Talousveden ja jäteveden osuudet on analyysissä käsitelty erikseen ja lisäksi se sisältää liiketaloudellisen osuuden.

Varautumistoimenpiteitä edellyttävillä riskeillä on esitetty todennäköinen seuraus vakavimman mukaan, todennäköisyys, vakavuus sekä varautumistoimenpide, jolla riskiä voidaan ehkäistä tai vähentää. Osalle arvioiduista operatiivisista riskeistä on esitetty varautumistoimenpiteitä ja varaosatarpeita. Laitteiden vaurioitumisesta tai henkilökunnan operointivirheistä johtuvat riskit ovat riskitasoltaan keskimääräisiä tai vähäisiä hyvän varautumistason ansiosta.

Laitteiden vaurioitumisella on työllistävä vaikutus, mutta useimmat laiteviat saadaan nopeasti korjattua ja lähes kaikille laitteille on olemassa varalaite, joten laitteiden korjaaminen ei vaikuta pitkäaikaisesti verkoston toimintaan. Taloudelliset riskit on jaettu asiakkaan, laite-/tavarantoimittajan ja yleisen taloustilanteen muodostamiin riskeihin.

Riskianalyysissä on käyty läpi ne vesihuoltolaitoksen riskikohteet ja riskitekijät, jotka voivat aiheuttaa vaaraa tai taloudellisia menetyksiä laitokselle, verkostoille, henkilökunnalle ja ympäristölle.

Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (sivistystoimen vastaava)

Sivistyspalvelukeskuksen riskejä on kartoitettu riskienhallinnan työkalun avulla. Työkalun ja pohdinnan perusteella on valittu viisi tärkeintä riskiä. Seuraavaksi on listattuna riski sekä sen nykyinen hallintakeino.

1. Piha-alueiden ja urheilualueiden liikenne
Hallintakeinot: liikennevalistusta oppilaille, yhteistyö liikenneturvan, poliisin ja kaupungin teknisen toimen piha-alueiden suunnittelussa
2. Sisäilmaongelmat
Hallintakeinot: säännöllinen kiinteistöjen huolto, välittömät korjaustoimenpiteet, rakennusvalvonta, huoltokirjajärjestelmä (Facility-info)
3. Tukipalveluiden väheneminen, esim. pitkät poissaolot, säästöt
Hallintakeinot: henkilökunnan perehdyttäminen ennalta, varasuunnitelmat
4. Oppilaiden taholta henkilökuntaan ja toisiin oppilaisiin suuntautuva aggressiivinen käyttäytyminen

Hallintakeinot: henkilöstön koulutus, järjestyssäännöt kouluissa, yhteistyö oppilashuoltotyön kautta, riittävä henkilöstöresurssi, ennakointi

5. Puutteet henkilöstön riittävyydessä ja kelpoisuudessa

Hallintakeinot: sijaisrekisterin ylläpito, pidetään työpaikka kiinnostavana, taloudelliset resurssit

1.2.7 Ympäristötekijät

Jätevesien käsittely

Jätevesipuhdistamon 1. vaiheen saneeraus (lietteenkäsittely) valmistui heinäkuussa 2015.

Saneerauksen toinen vaihe, jätevedenkäsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset, on ympäristöluvan mukaisesti tehtävä ja otettava käyttöön 31.12.2021 mennessä (lupaehto nro 7). Toisen vaiheen saneeraus sisältää uuden jälkiselkeytysaltaan, jälkidesinfioinnin ja valmiuden ammoniumtypen poistoon. Puhdistamon pääprosessi muuttuu kaksilinjaiseksi, mikä parantaa toimintavarmuutta. Vanha prosessirakennus ja altaat saneerataan perusteellisesti. Nykyisten betonialtaiden päällä oleva rakennus peruskorjataan ja varustetaan tehokkaalla LVI-järjestelmällä. Valvomo- ja sosiaalitilat sijoitetaan erilliseen rakennukseen puhdistamon viereen, myös sähkö- ja automaatiojärjestelmä ja koneisto saneerataan. Investointikustannukset ovat vuonna 2012 laaditun kehittämissuunnitelman mukaan noin 3 milj. euroa. Tämä kustannusarvio, joka sisältää nykyisen purkuputken läheisen vesistöalueen kunnostuksen, on likipitään oikea myös 31.8.2018 valmistuneen yleissuunnitelman mukaan. Yleissuunnitelma toimii toisen saneerausvaiheen toteutussuunnittelun perustana. Toteutussuunnittelu käynnistetään helmikuussa 2019 ja se valmistuu lokakuun loppuun mennessä.

Ympäristöluvan lupaehtoon nro 9 mukaisesti on Kiuruveden kaupunki hakenut ympäristölupaa Kiuruveden Kuorevirran jätevesipuhdistamon toiminnalle sekä puhdistettujen jätevesien johtamiseen Kiuruvesi-järveen. Kyseessä on ympäristöluvan lupaehtojen tarkistamista koskevan hakemus, johon sisältyy ympäristöluvan muuttamista (prosessitekniset muutokset) ja vesilain (puhdistetun jäteveden johtaminen vesistöön) mukaista lupaa koskeva hakemus. Hakemus on jätetty ympäristölupaviranomaiselle (AVI) 30.11.2017. Hakemus sisältää arvion typenpoiston tarpeesta sekä arvion puhdistamon kokonaisvaikutuksesta purkuvesistöön ja ympäristöön. Lisäksi hakemus sisältää esityksen laitoksen päivitetyn tarkkailuohjelmaksi (saneerauksen toisen vaiheen jälkeen uudistettu puhdistamo). Hakemuksessa esitetään, että nykyistä purkuputkea ei jatketa, vaan vesistöalueen virtausoloja parannetaan ruoppausten ja niittojen avulla. Hakemuksen perusteluina on esitetty purkuputkiselvitys, biologiset selvitykset (ympäristövaikutukset, luontoarvot) ja varsinainen kunnostussuunnitelma (ruoppaukset, niitot), joissa huomioidaan veden vaihtuvuuden parantamisen lisäksi Kiuruvesi-järven virkistysarvot, maisemalliset arvot ja luontoarvot sekä vaikutukset veden laatuun. Uusi ympäristölupa saataneen alkuvuodesta 2019.

Jätevesiverkoston vuotovesiselvitys ja siitä johdettu toimenpideohjelma vuotovesien vähentämiseksi valmistuivat 25.1.2016 (lupaehto nro 8). Selvitys on toimitettu viranomaisille. Selvityksen mukaan vuotovesien osuus puhdistamolle tulevista viemäriveristä on noin 40 – 60 %. Selvityksen ja siinä esitettyjen toimenpiteiden tavoitteena on vähentää vuotovesien määrää enintään 30 %:iin puhdistamon tulovirtaamasta vuoden 2020 loppuun mennessä. Verkostosaneerausta suoritettiin vuonna 2018 pääasiassa vanhan Yhtylän alueella katujen perusparannustöihin sovittaen. Yhteensä uusittiin jätevesiviemäriä 1075 m ja vesijohtoa 655 m. Jätevesiviemäreiden tarkastuskaivoja uusittiin 22 kpl ja poistettiin käytöstä 5 kpl. Uutta sadevesiviemäriä rakennettiin 467 m ja samalla sekaviemäreiden määrä pieneni 1075 m. Jätevesiviemäreiden saneerauksen kustannukset olivat noin 270.000 euroa (alv 0 %), mikä täyttää toimenpideohjelman vuositavoitteen. Saneeraustoimenpiteet ovat pienentäneet vuotovesien määrää lähemmäksi tavoitetta. Vuonna 2018 vuotovesien määrä oli noin 37 % puhdistamon tulovirtaamasta.

Puhdistamon saneerausten ja vuotovesien vähentämisen johdosta on jätevesimaksutaksan käyttömaksua korotettu viisi kertaa vuoden 2011 hintatasosta (1,66 euroa/m³, alv 23 %), yhteensä 0,72 euroa/m³ eli noin 43 %. Uusi käyttömaksu on 1.1.2019 alkaen 2,38 euroa/m³ (alv 24 %).

Puhdistamon ympäristöluvan edellyttämällä investoinneilla on ollut ja tulee olemaan olennainen vaikutus viemärlaitoksen käyttömaksuun, kaupungin taloudelliseen tulokseen ja toiminnan kehitykseen.

Ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden tunnuslukuja

Taulukossa on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ympäristö- ja terveystalvontapalveluiden – vastuualueen toimittamat ympäristönsuojelun suoritteet vuodelta 2018. Suluissa on vuoden 2017 suoritteet.

Ympäristönsuojelu:

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Luvat	3 (7)	3 (6)	1 (8)	9 (3)	16 (24)
Ilmoitukset	20 (48)	6 (40)	4 (31)	4 (23)	34 (142)
Tarkastukset	111 (106)	58 (87)	53 (44)	88 (78)	310 (315)
Lausunnot	12 (6)	17 (10)	5 (8)	4 (4)	38 (28)
Yhteensä	146 (167)	84 (143)	63 (91)	105 (108)	398 (509)

Eläinlääkintä:

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Tilakäynnit	1 385 (1 416)	2 446 (2 476)	1 223 (1 259)	1 703 (1 735)	6 757 (6 886)
Pieneläinkäynnit	3 901 (3 827)	1 067 (1 098)	602 (596)	516 (542)	6 086 (6 063)
Navettatarkastukset	3 (1)	1 (0)	3 (8)	3 (3)	10 (12)
Terveystalvontahuoltokäynnit	102 (107)	174 (170)	222 (230)	175 (163)	673 (670)
Yhteensä	5 391 (5 351)	3 688 (3 744)	2 050 (2 093)	2 397 (2 443)	13 526 (13 631)

Subventiot (euroa):

	Iisalmi	Kiuruvesi	Sonkajärvi	Vieremä	Yhteensä
Subventiot	4 349 (4 403)	13 993 (13 872)	6 462 (5 083)	8 588 (7 758)	33 392 (31 116)

1.3 Selonteko kaupungin sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kaupungin hallintosäännön 89 -90 pykälien mukaan valtuusto päättää sisäisen valvonnan perusteista kaupungissa ja kaupunkikonsernissa. Kaupunginhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä

1. hyväksyy sisäistä valvontaa koskevat ohjeet ja menettelytavat
2. valvoo, että sisäinen valvonta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti
3. antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä
4. vastaa sisäisen valvonnan yhteensovittamisesta siten, että kaupungin toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus varmistetaan.

Hallintosäännön 91 -92 pykälien mukaan lautakunta ja sen jaosto vastaavat toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kaupunginhallitukselle sisäisen valvonnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. Kaupunginjohtaja sekä tehtäväalueiden muut johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta palvelukeskuksessaan ja tulosalueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kaupunginhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Kaupungin sisäisen valvonnan yleisohje sisältää yksityiskohtaisemmat ohjeet sisäisestä valvonnasta. Sisäisen valvonnan yleisohje on vuodelta 2010 ja se on tarpeen uudistaa mahdollisimman pian.

Kaupunginjohtaja on suorittanut omalta osaltaan sisäistä valvontaa seuraamalla tiiviisti lautakuntien päätöksiä ja palvelukeskusten toimintaa sekä kuntayhtymien ja kaupunkikonserniin kuuluvien osakeyhtiöiden päätöksiä, toimintaa ja taloutta. Myös joka toinen viikko kokoontuvassa kaupungin johtoryhmässä käsiteltävät asiat antavat kaupunginjohtajalle tietoa sisäisestä valvonnasta.

Kaupungin talouden kehitystä ja talousarvion toteutumista on seurattu taloushallinnon raporttien avulla. Vuoden aikana laadittiin yksi yksityiskohtaisempi osavuosisikatsaus kaupunginhallitukselle ja kaupunginvaltuustolle. Valtuustoon nähden sitovien määrärahojen ylityksiä tapahtui oman toiminnan osalta melko vähän.

Kaupunginjohtajan yhteenvetoraportti vuodelta 2018 annetaan kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Toimielimet määrittivät alaiensa viranhaltijoiden hankintavaltuuksien ylärajat sekä ostolaskujen ym. kirjanpitositteiden asiataarkastajat ja hyväksyjät vuodelle 2018. Viranhaltijapäätöksiä on tarkastettu ja todettu, että ne ovat annettujen valtuuksien ja ohjeiden mukaisia.

Säännösten, määräysten ja päätösten noudattaminen

Monet eri lainsäädäntömuutokset on huomioitava kaupungin toiminnassa. Kuntalain osalta erityisesti kaupunkikonsernin toimintaan kokonaisuutena on kiinnitettävä huomiota aikaisempaa enemmän. Uudistunut hankintalainsäädäntö on huomioitava kilpailutuksia valmisteltaessa.

Euroopan unionin tietosuojalainsäädäntö uudistui, kun yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 24.5.2016 (siirtymäaika päättyi 25.5.2018). Henkilötietojen käsittelyn on oltava tietosuoja-asetuksen mukaista.

Tavoitteiden toteutuminen, varojen käytön valvonta, tuloksellisuuden arvioinnin pätevyys ja luotettavuus

Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa pääosin Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys). Kaupunkilaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen tarvetta ei voida etukäteen arvioida. Sosiaali- ja terveydenhuollon maksuosuutta varten varattu määräraha on ylittynyt joka vuosi. Ylitys on vaihdellut vuosittain 1,0 – 1,5 milj. euroa alkuperäiseen talousarvioon ja 0,2 – 0,8 milj. euroa muutettuun talousarvioon verrattuna. Vuoden 2018 maksuosuuden ylitys oli 1,3 milj. euroa.

Kaupungin oman toiminnan osalta ylityksiä tapahtui vähän.

Riskienhallinnan järjestäminen

Kuntalain 14 §:n mukaan kaupunginvaltuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kokouksessaan 19.2.2018 Kiuruveden kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet. Tavoitteena on, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta liitetään kiinteästi yhteen. Käsittelyä ja raportointia parannetaan siten, että sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa käsitellään vuoden varrella kaupungin johtoryhmässä, palvelukeskusten johtoryhmissä ja työpaikkapalaverissa.

Vaaralliset työyhdistelmät

Palkanlaskenta:

Henkilöstöhallinnossa toimii kaksi palkanlaskijaa/toimistosihiteeriä, jolloin toinen heistä laskee myös oman palkkansa. Hänen poissa ollessaan myös toinen toimistosihiteeri joutuu laskemaan oman palkkansa. Sisäistä valvontaa suoritetaan tarkistamalla pankkilistat, joissa näkyy henkilöille maksettavat nettosummat.

Palkkoja ei makseta ennen joko Populuksessa tai paperilla tapahtuvaa hyväksyntää. Poikkeamia palkkasihiteerien palkkasummiin aiheuttavat esimerkiksi lomarahat ja mahdolliset lisätyöt.

Kirjanpito/laskentatoimi:

Kirjanpidossa työskentelee kolme henkilöä, pääkirjanpitäjä ja kaksi laskentasihteeriä. Toinen laskentasihteereistä hoitaa sekä ostoreskontraa että myyntireskontraa. Vaarallinen työyhdistelmä on tiedostettu.

Henkilöstön työajanseuranta

Henkilöstöjohtaja on tarkistanut henkilöstön kellokorttiraportteja ja havaituista väärinkäytöksistä on asianomaisia huomautettu. On myös ohjeistettu menettelyä kellokortin leimaamisessa.

Sopimustoiminta

Kaupunki tekee entistä enemmän yhteistyötä yksityisten palveluntuottajien kanssa. Yhteistyö toteutetaan sopimuksilla, joihin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Sopimushallinnasta valmistellaan erillinen ohjeistus vuoden 2019 aikana.

Ohjeistuksessa annetaan tarkemmat ohjeet siihen, mitä sopimuksissa ja sopimushallinnassa on vähintään huomioitava. Toimintaa pyritään kehittämään sopimusohjeistuksen pohjalta.

Kaupungin asiakirjahallinta – järjestämisen uudistaminen aloitettiin vuonna 2018. Kaupunginhallitus päätti 25.2.2019 hankkia päivityksen Triplan Oy:ltä asianhallintajärjestelmän Tweb -asian- ja asiakirjahallintajärjestelmään. Järjestelmää on tarkoitus lähiaikoina täydentää sopimushallintaosiolla.

Sopimusten osalta ei ole havaittu merkittäviä negatiivisia seuraamuksia.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista määrittelevä ohjeistus

Kuntalain määräysten lisäksi kaupungin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä ja toteuttamista määrittelevät seuraavat ohjeet:

- hallintosääntö (kaupunginvaltuusto 29.5.2017 § 30, päivitys 17.9.2018 § 35, luku 10)
- sisäisen valvonnan yleisohje (kaupunginhallitus 7.6.2010 § 108)
- konserniohje (kaupunginvaltuusto 13.11.2012 § 67)
- talousarvion täytäntöönpano-ohje (kaupunginhallitus 21.1.2019 § 2)
- kaupungin ja kaupunkikonsernin riskienhallinnan periaatteet (kaupunginvaltuusto 19.2.2018)

1.4 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus

1.4.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen

Toimintatuotot

Ulkoiset toimintatuotot toteutuivat noin 145.000 euroa yli muutetun talousarvion. Toteutuminen oli 103,8 %.

Toimintakulut

Ulkoiset toimintakulut ylittivät muutetun talousarvion noin 880.000 eurolla. Toteutuminen oli 101,5 %. Toimintakulut pienenevät noin 105.000 euroa vuoteen 2017 verrattuna eli -0,2 %. Kaupungin oman toiminnan toimintakulut pienenevät -1,4 % ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän maksuosuus kasvoi 0,8 % vuoteen 2017 verrattuna.

Kaupunki myönsi avustusta tytäryhtiö Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle 320.000 euroa (lainojen hoitokulut 290.000 euroa ja metallihallin vuokrakompensaatio 30.000 euroa). Yhtiö lykkäsi osan lainojen lyhennyksistä tuleville vuosille. Muita avustuksia myönnettiin yhteensä lähes 1,5 milj. euroa seuraavasti:

- lasten kotihoidon tuki, yksityisen hoidon tuki ja yksityishoidon tuen kuntalisä yhteensä 565.000 euroa
- avustukset yhteisöille 420.000 euroa
- työmarkkinatuen kuntaosuus 490.000 euroa

Henkilöstökulut ylittivät muutetun talousarvion noin 8.000 eurolla. Henkilöstökulut pienenevät noin 57.000 euroa vuoteen 2017 verrattuna eli -0,4 %. Palvelujen ostot ylittivät muutetun talousarvion noin 941.000 eurolla (sote kuntayhtymän maksuosuus ylittyi noin 1,3 milj. euroa). Palvelujen ostot kasvoivat noin 114.000 euroa vuoteen 2017 verrattuna, eli 0,3 %.

Verotulot

Kaupungin tuloveroprosentti vuonna 2018 oli 20,75 %.

Kunnallisveron (tuloveron) maksuunpanon kehitys vuosina 2011 -2017 milj. euroa:

Verovuosi	Milj. euroa	Kasvu- % Kiuruvesi	Kasvu- % koko maa
2017	19,9	-4,5	-1,4
2016	20,8	0,3	0,8
2015	20,7	-2,9	1,6
2014	21,3	6,5	3,7
2013	20,0	2,4	3,9
2012	19,6	1,3	3,6
2011	19,3	2,5	5,1

Vuoden 2018 tilinpäätöksen mukaan verotuloja kertyi noin 145.000 euroa arvioitua vähemmän. Tuloveroa kertyi noin 267.000 euroa arvioitua vähemmän, yhteisöveroa kertyi noin 114.000 euroa arvioitua enemmän ja kiinteistöveroa kertyi noin 8.000 euroa arvioitua enemmän. Verotuloja kertyi noin 1,5 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2017, eli -5,9 %. Seuraavassa taulukossa erittely verotulojen toteutumisesta vuosina 2011 -2018 milj. euroa:

	Tulovero	Kiinteistövero	Yhteisövero	YHTEENSÄ
2018	19,5	1,7	1,8	23,0
2017	20,8	1,7	2,0	24,5
2016	20,1	1,7	1,8	23,6
2015	21,4	1,6	1,9	24,9
2014	21,0	1,6	1,6	24,2
2013	20,2	1,5	1,4	23,1
2012	19,6	1,4	1,4	22,4
2011	19,2	1,4	2,3	22,9

Valtionosuudet

Valtionosuudet alittivat muutetun talousarvion noin 22.000 eurolla, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna oli noin 557.000 euroa eli -1,8 %. Seuraavassa taulukossa on erittely valtionosuuksien toteutumisesta vuosina 2011 -2018 milj. euroa:

	Peruspalvelujen valtionosuus	Verotulotasaus	Opetus- ja kulttuuritoimen muut valt.os.	YHTEENSÄ
2018	23,1	8,2	-0,6	30,7
2017	23,3	8,5	-0,6	31,2
2016	23,9	8,3	-0,9	31,3
2015	22,9	8,3	-1,0	30,2
2014	23,5	7,7	-1,3	29,9
2013	23,7	7,3	-1,3	29,7
2012	22,7	7,3	-1,4	28,6
2011	21,2	8,1	-1,2	28,1

Rahoitustuotot ja – kulut

Rahoitustuotot sekä rahoituskulut (netto) olivat muutetussa talousarviossa noin +695.000 euroa ja toteutuminen oli noin +612.000 euroa. Savon Energiaholding Oy:n osinkotuotot olivat noin 690.000 euroa.

Lyhyt- ja pitkäaikaisten lainojen sekä korkokulujen kehitys 2011 – 2018:

	Korkokulut (euroa)	Lainat (milj. euroa)
2018	216 402	30,2
2017	203 626	31,4
2016	213 146	29,2
2015	245 524	29,9
2014	341 824	29,6
2013	268 334	27,2
2012	330 547	21,3
2011	454 589	20,6

Poistot ja arvonalentumiset

Suunnitelmanmukaisia poistoja kirjattiin noin 3,1 milj. euroa.

Satunnaiset erät

Satunnaisiin kuluihin on kirjattu Savon Kuituverkko Oy:n yrityssaneerausohjelmaan liittyvä noin 459.000 euron takaustappio.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2018	TP 2017
Toimintatuotot	6 567 576	6 596 664
Valmistus omaan käyttöön	95 143	63 663
Toimintakulut	-58 966 721	-59 071 634
Toimintakate	-52 304 002	-52 411 307
Verotulot	23 055 333	24 490 330
Valtionosuudet	30 688 319	31 245 538
Rahoitustuotot ja -kulut	611 570	911 335
Korkotuotot	17 117	19 319
Muut rahoitustuotot	1 108 642	1 169 897
Korkokulut	-216 402	-203 626
Muut rahoituskulut	-297 787	-74 255
Vuosikate	2 051 220	4 235 896
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 141 019	-3 502 171
Arvon alentumiset	0	-446 835
Satunnaiset tuotot	0	0
Satunnaiset kulut	-458 762	0
Tilikauden tulos	-1 548 561	286 890
Poistoeron muutos	19 019	19 019
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 529 542	305 909

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	11,2	11,2
Vuosikate / Poistot ja arvonalent., %	65	107
Vuosikate, euroa/asukas	252	511
Asukasmäärä	8 149	8 285

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

= 100 * Toimintatuotot / (Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön)

Kunnan toimintojen organisointi, kuten toimintojen yhtiöittäminen ja kuntien välinen yhteistoiminta vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä.

Vuosikate prosenttia poistoista

= 100 * Vuosikate / Poistot ja arvonalentumiset

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää pätevänä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa pitkällä aikavälillä.

Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenosta valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet. Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi.

Tulorahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot, ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on negatiivinen, on kunnan tulorahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kuntakohtaisia eroja selittävät toimintojen organisointi ja palvelutoiminnan laajuus. Asukasmääränä tunnusluvussa käytetään asukaslukua tilikauden lopussa.

1.4.2 Toiminnan rahoitus

RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

(ulkoiset)	TP 2018	TP 2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 051 220	4 235 897
Satunnaiset erät, netto	-458 762	0
Tulorahoituksen korjauserät	18 310	41 804
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-3 964 440	-4 322 035
Rahoitusosuudet investointeihin	419 075	392 353
Pysyvien vastaavien luovutustulot	22 458	15 494
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 912 139	363 513
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutos	136 464	73 451
Antolainasaamisten lisäykset	-13 470	0
Antolainasaamisten vähennykset	149 934	73 451
Lainakannan muutokset	-1 136 666	2 204 986
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	5 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 936 666	-2 995 014
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 800 000	200 000
Oman pääoman muutokset	0	35 568
Muut maksuvalmiuden muutokset	2 486 691	-2 639 936
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muut.	41 355	-4 026
Saamisten muutos	425 827	-988 856
Korottomien velkojen muutos	2 019 509	-1 647 054
Rahoituksen rahavirta	1 486 489	-325 931
Rahavarojen muutos	-425 650	37 582
Rahavarat 31.12.	6 518 209	6 943 859
Rahavarat 1.1.	6 943 859	6 906 277
	-425 650	37 582

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, euroa	-3 244 761	-7 147 794
Investointien tulorahoitus, %	57,9	107,8
Lainanhoitokate	0,7	1,4
Kassan riittävyys, pv	36	38

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, euroa

Rahoituslaskelman välitulos Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 \cdot \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Investointien tulorahoitus -tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

Lainanhoitokate

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhennys, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys (pv)

= $365 \text{ pv} \times \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut - Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kaupungin sijoitusvarojen markkina-arvo oli vuoden lopussa noin 6,5 milj. euroa. Sijoituksia käytettiin 0,4 milj. euroa (kotiutettiin) kertomusvuoden aikana.

1.5 Rahoitusasema ja sen muutokset

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	TP 2018	TP 2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	1 717 398	1 794 019
Aineettomat oikeudet	46 492	31 214
Muut pitkäaikaiset menot	1 670 906	1 762 805
AINEELLISET HYÖDYKKEET	43 532 206	43 399 668
Maa-ja vesialueet	3 578 091	3 592 310
Rakennukset	23 209 460	22 712 798
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 902 583	15 662 298
Koneet ja kalusto	787 036	946 131
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	55 036	486 131
SIJOITUKSET	11 645 451	11 474 254
Osakkeet ja osuudet	10 615 923	10 303 388
Muut lainasaamiset	919 197	1 059 132
Muut saamiset	110 331	111 734
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	56 895 055	56 667 941
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	49 127	95 217
Valtion toimeksiannot	49 127	55 420
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0	39 797
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	49 127	95 217
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
SAAMISET	1 814 832	2 240 657
PITKÄAIKAISET SAAMISET	452 332	929 508
Muut saamiset	452 332	929 508
LYHYTAIKAISET SAAMISET	1 362 500	1 311 149
Myyntisaamiset	504 924	586 966
Lainasaamiset	0	29 802
Muut saamiset	578 283	421 206
Siirtosaamiset	279 293	273 175
RAHOITUSARVOPAPERIT	6 023 765	6 552 729
Joukkovelkakirjalainasaamiset	0	0
Muut arvopaperit	6 023 765	6 552 729
RAHAT JA PANKKISAAMISET	494 444	391 131
VAIHTUVAT VASTAAVAT	8 333 041	9 184 517
VASTAAVAA	65 277 223	65 947 675

VASTATTAVAA	TP 2018	TP 2017
OMA PÄÄOMA		
PERUSPÄÄOMA	29 511 822	29 511 822
EDELL TILIKAUS YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 388 853	1 082 944
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 529 542	305 909
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	29 371 133	30 900 675
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET		
Poistoero	49 436	68 455
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
POISTOERO JA VAPAAEHT VARAUKSET	349 436	368 455
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Valtion toimeksiannot	49 127	55 420
Lahjoitusrahastojen pääomat	148 898	147 340
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHTEENSÄ	198 025	202 760
VIERAS PÄÄOMA		
PITKÄAIKAINEN	12 975 002	15 241 668
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 975 002	15 241 668
LYHYTAIKAINEN	22 383 627	19 234 117
Joukkovelkakirjalainat	15 000 000	13 200 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 266 666	2 786 665
Lainat julkisyhteisöiltä	0	150 000
Saadut ennakot	55	435
Lyhytaikaiset ostovelat	2 130 544	983 710
Muut velat	221 790	206 200
Siirtovelat	2 764 572	1 907 107
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	35 358 629	34 475 785
VASTATTAVAA	65 277 223	65 947 675
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	45,5	47,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58,6	55,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista. %	66,6	60,0
Kertynyt yli-/alijäämä	-140 689	1 388 853
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	-17	168
Lainakanta 31.12	30 241 668	31 378 334
Lainakanta 31.12, €/asukas	3 711	3 787
Lainasaamiset	919 197	1 059 132
Asukasmäärä	8 149	8 285

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot} + \text{Vuokravastuut}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun, silloin kun vieraaseen pääomaan rinnastetaan myös vuokravastuut. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Lisäksi osoittajaan merkitään liitetieto-ohjeen mukaisesti liitetiedoissa esitetyt vuokravastuut ja leasingvastuut. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Tunnusluku ottaa paremmin huomioon erilaisilla malleilla, kuten rahoitusleasing -sopimuksilla rahoitetut hankkeet, jotka eivät näy velkana kunnan taseessa.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvouden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla.

Lainasaamiset 31.12.

= *Sijoituksiin merkityt jvk -lainasaamiset ja muut lainasaamiset*

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

1.6 Kokonaistulot ja – menot (1000 euroa)

	TULOT		MENOT
Toiminta		Toiminta	
Toimintatuotot	6 568	Toimintakulut	58 967
Verotulot	23 055	- Valmistus omaan käyttöön	-95
Valtionosuudet	30 689	Korkokulut	216
Korkotuotot	17	Muut rahoituskulut	298
Muut rahoitustuotot	1 109	Satunnaiset kulut	459
Satunnaiset tuotot	0	Tulorahoituksen korjauserät	
Tulorahoituksen korjauserät	18	Pakollisten varausten muutos	
- Pysyvien vast. luovutusvoitot	-1	- Pakollisten varausten lis.(+), väh. (-)	0
Investoinnit		- Pysyvien vast. luovutustappiot	19
Rahoitusosuudet investointeihin	420	Investoinnit	
Pysyvien vastaavien luovutustulot	41	Investointimenot	3 964
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
Antolainasaamisten vähennykset	150	Antolainasaamisten lisäykset	14
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 937
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 800	Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0
Oman pääoman lisäykset	0	Oman pääoman vähennykset	0
Kokonaistulot yhteensä	63 866	Kokonaismenot yhteensä	66 779

Täsmäytys:

Kokonaistulot - Kokonaismenot= 2913

Rahavarojen muutokset 426 + Maksuvalmiuden muutokset 2487= 2913 (itseisarvojen summa)

1.7 Kuntakonsernin toiminta ja talous

1.7.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kaupunki omistus %	Konserni omistus %
Tytäryhteisöt		
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85
Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma	100,00	100,00
Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy	99,80	99,82
Kiurunportti Oy	0,00	52,84
Kuntayhtymät		
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	1,73276	
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2,5887	
Savon koulutuskuntayhtymä	2,188319	
Pohjois-Savon liitto	3,40	
Vaalijalan ky	1,96596	
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	16,09	
Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä	16,51243	
Yhteis- ja omistusyhteisyydet		
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	15,00	
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00	
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04	
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83	
Savon Eläinsairaala Oy	37,93	
Yhdistelemättömät yhteisöt		
Virranniemi -säätio (Koy Kiuruveden Kiurunkulma omistaa säätioistä 50 %)	50,00	100,00
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen		100,00

1.7.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Tytäryhteisöille asetut tavoitteet ja niiden toteutuminen

- Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulma

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen:

- Vuokrasaatavien määrä pidetään edellisen vuoden alhaisella tasolla**
Vuokrasaatavien määrä on pysynyt alhaisella tasolla, pienentynyt huomattavasti.
- Yhtiön asuntojen käyttöaste pyritään pitämään alhaisen vuokratason ansiosta niin korkealla tasolla kuin se paikalliset olot ja asuntokanta huomioon ottaen on mahdollista.**
Käyttöasteessa oli 2,3 % -yksikön pudotus.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vuokratut asm2	34 197	34 187	34 197
Vuokratulot, €	3 362 497	3 414 000	3 360 931
Henkilöstön määrä	5+1 osa-aik.	5+1 osa-aik.	5+1 osa-aik.
Henkilöstökustannukset, €	-329 223	-310 000	-310 375

Yhtiössä tapahtui vuoden 2018 aikana henkilöstövaihdoksia toimitusjohtajan siirtyessä toisen yhtiön palvelukseen ja kirvesmiehen jäädessä eläkkeelle.

Kiinteistö Oy Kiuruveden Kiurunkulmaan kuului vuoden 2018 lopussa 44 kiinteistöä, joissa on 644 asuinhuoneistoa, pinta-alaltaan 33.932 m2 sekä 5 liikehuoneistoa, pinta-alaltaan 172 m2. Yhtiö omistaa eri taloyhtiöissä 13 huoneistoa, joiden yhteispinta-ala on 541 m2, jotka sisältyvät asuinhuoneistojen pinta-alaan ja lukumäärään.

Yhtiö isännöi kahta asuinkiinteistöä, joissa on 131 huoneistoa, pinta-alaltaan 4.684 m2. Yhtiölle kuuluu isännöinnin ja suoran omistuksen kautta vuoden 2018 lopussa 775 asuinhuoneistoa, yhteispinta-alaltaan 38.616 m2. Yhtiö omistaa Honkarannan Majan, jota vuokrataan virkistyskäyttöön. Asukasvalintoja tehtiin 160 kappaletta.

Kiinteistönhoitoyhtiöille maksettiin korvauksia noin 164.000 euroa. Ulkopuolisille urakoitsijoille maksettiin teiden ja pihojen kunnossapidosta noin 22.000 euroa.

Vuoden aikana vuosikorjaus- ja rakentamiseen käytettiin noin 381.000 euroa, mikä on noin 13.000 euroa enemmän kuin edellisvuonna. Eritasoisia huoneistoremontteja tehtiin yhteensä 51 huoneistossa asukkaan vaihtuessa. Pesuhuoneita remontoitiin 7 asunnossa muun muassa kosteusvaurioiden vuoksi. Suolakorven rivitalojen takapihojen aitoja uusittiin ja osaan asuntoja kunnostettiin ulkovarastot, niiden lahovauriot korjattiin ja katot uusittiin. Suolakorvessa tehtiin pihan kunnostustyöt sekä rakennettiin uusi jäteasema. Kiurunkulman oman kirvesmiehen ja sisustajan lisäksi remontointipalvelua ostettiin Kiuruveden Rakennuspalkki Oy:ltä tuntihintakilpailutuksen perusteella. Kiinteistöjen piha-alueiden hoidossa oli kesällä määräaikainen palkkatuettu työntekijä. Lisäksi kesätoissa oli yksi opiskelija.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Liikevaihto	3 374 370	3 524 350	3 370 910
Henkilöstökulut	-329 223	-310 000	-310 374
Poistot ja arvonalentumiset	-566 580	-540 000	-542 692
Kiinteistön hoitokulut	-2 046 567	-2 067 400	-2 030 627
Luottotappiot ja oikaisuerät	-4 098	0	512
Liikevoitto	427 959	606 950	487 217
Rahoitustuotot ja -kulut	-181 845	-198 000	-169 083
Asuintalovarauksen muodostam.	-336 783	-408 950	-444 921
Asuintalovarauksen purkaminen	88 687	0	124 884
Tilikauden voitto/tappio	-300	0	0

Pitkäaikainen vieras pääoma: 9.960.000 euroa (vuonna 2017: 10.863.000 euroa)
Asuintalovaraus yhteensä: 2.661.000 euroa (vuonna 2017: 2.342.000 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja noin 757.000 euroa, uutta lainaa ei otettu. Kiinteistövero yhtiö maksoi noin 109.000 euroa. Vuokria korotettiin 1.2.2018 alkaen pääsääntöisesti 0,11 euroa/m²/kk. Autopaikkamaksuja korotettiin 3,00 euroa/paikka/kk eli 5,00 eurosta 8,00 euroon.

KOY KIURUVEDEN KIURUNKULMA / TASE 31.12.2018

	TP 2018	TP 2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa-alueet	370 111	370 111
Liittymismaksut	397 309	397 309
Rakennukset ja rakennelmat	12 431 844	12 932 526
Koneet ja kalusto	74 095	83 174
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	13 273 359	13 783 120
Sijoitukset		
Muut saamiset	201 886	201 887
Muut osakkeet ja osuudet	321 974	321 974
Sijoitukset yhteensä	523 860	523 861
Pysyvät vastaavat yhteensä	13 797 219	14 306 981
Vaihtuvat vastaavat		
Vaihto-omaisuus		
Vaihto-omaisuus yhteensä	3 979	4 980
Pitkäaikaiset saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	9 366	13 047
Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset kiinteistön tuotoista	25 808	30 811
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	6 387	6 008
Siirtosaamiset	6 158	6 126
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	38 353	42 945
Rahat ja pankkisaamiset	178 609	130 217
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	230 307	191 189
Vastaava yhteensä	14 027 526	14 498 170
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	272 128	272 128
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-45 746	-45 446
Tilikauden voitto/tappio	0	-300
Oma pääoma yhteensä	226 382	226 382
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Kertynyt poistoero	45 674	47 577
Asuinalovarat	2 661 706	2 341 668
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	2 707 380	2 389 245
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	9 232 284	9 977 842
Valtiokonttorilainat	42 498	49 127
Eläkelainat	163 350	181 500
Velat saman konsernin yr.	522 307	654 961
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä	9 960 439	10 863 430
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	26 839	23 747
Ostovelat	128 692	152 836
Muut velat	917 462	767 770
Siirtovelat	60 332	74 760
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 133 325	1 019 113
Vieras pääoma yhteensä	11 093 764	11 882 543
Vastattavaa yhteensä	14 027 526	14 498 170

• Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Tavoitteiden toteutuminen:

1. **Muutos- ja korjaustyöt kilpailutetaan hankintalain mukaisesti vuosille 2018 – 2020. Vuonna 2018 yrityksille tehdään muutos- ja korjaustöitä tarvittaessa. Ne rahoitetaan tulorahoituksella tai kaupungin takaamalla lainalla. Yrittäjän toivomuksesta toimitiloihin tehtävät lisä- ja muutostyöt sisällytetään vuokraan. Tältä osin vuokrakorotus voi olla määräaikainen.**

Muutos- ja korjaustöitä tehtiin Puuyrityshautomo I:ssä sekä korjattiin Lumolan lattiat, jossa vesi valui rakenteisiin. Muissa kohteissa suoritettiin vain tarpeelliset vuosikorjaustyöt, jotka sisältyvät tuloslaskelmassa vuosimenoina.

2. **Vuokrasaatavien määrä pienenee vuoteen 2017 verrattuna.**

Vuokrasaatavat pienenevät merkittävästi vuoteen 2017 verrattuna, johtuen pääasiassa konkurssiyritysten vuokrasaatavien luottotappiokirjauksista. Tilikauden aikana vuokratulot pienenevät huomattavasti talousarvioon verrattuna johtuen Metallitien vuokran alennuksesta investointeja vastaan sekä kahden kiinteistön myynnistä.

3. **Silloin kun kiinteistö on yhden yrityksen hallinnassa, kiinteistöstä tehdään yrityksen kanssa mahdollisuuksien mukaan lunastussopimus. Näin varmistutaan yrityksen kiinnittyminen Kiuruvedelle ja helpotetaan Yrityskiinteistöt Oy:n kulu- ja velkataakkaa.**

Tavoitteena on toimitilojen mahdollisimman korkea käyttöaste. Tavoitteena on saada aikaan lunastussopimuksia ainakin niissä tiloissa, joissa toimii vain yksi yritys.

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Vuokratut m2	15 070	14 500	13 600
Vuokratulot, euroa	877 753	922 000	691 570
Henkilöstömäärä	0	0	0
Valmistunut/ostetut m2	0	220	0

Yhtiöllä on omistuksessaan Teollisuustalo 1, Teollisuustalo 2, Teollisuustalo 3, Lumola, Kehäkymppi, Kirjapainorakennus, Puuyrityshautomo 1, Levytehdas, Kuivaamorakennus, Milletti-halli, Pajarinki-halli sekä liike- ja tuotantotilaa Liikekeskus Mansikissa, Kiurunportissa ja Toritalossa. Yhtiö hoitaa myös Metallihallin isännöintitehtävät, joka on Kiuruveden kaupungin omistuksessa. Tilikauden aikana rakennusten aktivoituja korjauksia ja muutostöitä tehtiin noin 27.000 eurolla. Lisäksi Lumolan remontin suunnittelukustannuksia aktivoitiin keskeneräisinä hankintoina noin 26.000 euroa ja kaupungin omistamaa metallihallia peruskorjattiin noin 20.000 eurolla, joka on laskutettu Kiuruveden kaupungilta.

31.3.2018 Savon Teollisuushallit Oy fuusioitiin emoyhtiönsä Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n.

Talousarvion toteutuminen:

	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Liikevaihto	877 754	922 000	691 571
Henkilöstökulut	-7605	-5 000	-7 052
Poistot ja arvonalentumiset	-867 676	-220 000	-205 806
Liiketoiminnan muut kulut	-716 801	-817 000	-803 830
Luottotappiot	-268 713	0	-109 059
Liikevoitto	-831 042	170 000	-5 117
Rahoitustuotot ja -kulut	-27416	-42 000	-55 393
Kaupungin avustus	152 000	290 000	320 000
Tilikauden voitto/-tappio	-858 458	128 000	-60 453

Korollinen vieras pääoma 31.12: 5.573.000 euroa (vuonna 2017: 5.355.000 euroa)

Edellisten tilikausien tappiot 31.12: -6.174.000 euroa (vuonna 2017: -5.316.000 euroa)

Yhtiön vapaa oma pääoma 31.12: -264.000 euroa (vuonna 2017: -204.000 euroa)

Yhtiö lyhensi lainoja vain noin 247.000 euroa, muille lainoille se haki rahoituslaitoksilta lyhennysvapaata. Fuusiossa siirtyi Yrityskiinteistöt Oy:lle uutta lainaa noin 294.000 euroa. Kaupunki maksoi yhtiölle avustusta 320.000 euroa lainojen hoitomenoihin ja metallihallin ylläpitomenoihin.

Yhtiö maksoi toimitusjohtaja- ja kirjanpitopalveluista Omni Yrityspalvelut Oy:lle noin 50.000 euroa (alv 0 %). Talohuoltoyhtiöille maksettiin noin 40.000 euroa (alv 0 %).

Tilikauden aikana vuokratulot pienenevät huomattavasti talousarvioon verrattuna johtuen Metallitien vuokran alennuksesta investointeja vastaan sekä kahden kiinteistön myynnistä.

KIURUVEDEN YRITYSKIINTEISTÖT OY / TASE 31.12.2018

	TP 2018	TP 2017
VASTAAVAA		
Pysyvät vastaavat		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	46 092	
Muut pitkävaikutteiset menot	1 241	1 861
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	51 041	49 977
Rakennukset ja rakennelmat	4 875 958	4 984 258
Koneet ja kalusto	9 584	16 193
Muut aineelliset hyödykkeet	1 570	4 849
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	1 800	
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	581 934	581 934
Muut saamiset	155 584	181 099
Pysyvät vastaavat yhteensä	5 724 804	5 820 171
Vaihtuvat vastaavat		
Saamiset		
Myyntisaamiset	67 534	144 174
Lainasaamiset	0	2 000
Muut saamiset	30 350	43 411
Siirtosaamiset	333	130 588
Rahat ja pankkisaamiset	252 264	14 560
Vaihtuvat vastaavat yhteensä	350 481	334 733
Vastaava yhteensä	6 075 285	6 154 904
VASTATTAVAA		
Oma pääoma		
Osakepääoma	8 134	8 134
Vararahasto	650 887	650 887
Muut rahastot	6 006 426	6 006 426
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-6 174 387	-5 315 929
Tilikauden voitto/tappio	-60 453	-858 458
Oma pääoma yhteensä	430 607	491 060
Vieras pääoma		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 173 842	5 080 300
Velat saman konsernin yrityksille	172 393	172 393
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	1 227 254	274 250
Saadut ennakot	300	99
Ostovelat	55 908	110 864
Muut velat	694	3 402
Siirtovelat	14 287	22 537
Vieras pääoma yhteensä	5 644 678	5 663 845
Vastattavaa yhteensä	6 075 285	6 154 905

Konserniohjauksen piiriin kuuluvien yhteisöjen toiminnan seurannan ja raportoinnin vastuuttaminen kaupungin toimielimille ja viranhaltijoille:

Kaupunkikonsernin yhteisöiden toimielimiin valitut luottamushenkilöt raportoivat tarpeen mukaan kaupunginhallitukselle ja kaupunginjohtajalle yhteisön merkittävimmistä asioista. Kaupunginjohtajalla on Koy Kiuruveden Kiurunkulman ja Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n hallituksen kokouksissa läsnäolo- ja puheoikeus. Kaupunginhallitus ohjeistaa tarvittaessa luottamushenkilöitä ja viranhaltijoita yhteisöissä/yhteisöjen edustajien kanssa toimimista varten.

Kaupunginjohtaja seuraa yleisesti kaupunkikonsernin yhteisöjen päätöksentekoa ja asioita. Muut johtoryhmän jäsenet seuraavat erityisesti oman toimialansa yhteisöjä. Tarvittaessa yhteisöjen asioista keskustellaan kaupungin johtoryhmässä.

1.7.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy

Vuoden 2014 tilinpäätöksen mukaan Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalennustarve oli noin 2,2 milj. euroa. Kaupunginhallitus päätti 23.2.2015 jaksottaa arvonalennuskirjaukset niin, että osakkeiden arvo kaupungin taseessa on Kirjanpitolain 5 luvun 13 §:n mukainen viimeistään vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä kirjattiin noin 447.000 euron arvonalennus, jonka jälkeen em. arvonalennustarve päättyi. Tämän jälkeen yhtiö on edelleen tehnyt tappiota, vuonna 2017 tappio oli noin -858.000 euroa ja vuonna 2018 tappio oli noin 60.000 euroa.

Kertomusvuonna kaupunki myönsi yhtiölle avustusta 320.000 euroa. Yhtiö haki ja sai lainoille osittaista lyhennysvapaata vuodelle 2018. Tätä ennen yhtiö haki ja sai rahoittajilta lainoilleen lyhennysvapaata vuosille 2016 ja 2017.

31.3.2018 Savon Teollisuushallit Oy fuusioitiin emoyhtiönsä Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n.

Savon Eläinsairaala Oy

Yhtiön vuoden 2018 tilikauden tappio oli noin 21.000 euroa. Edellisten tilikausien tappio on noin -212.000 euroa. Yhtiön oma pääoma on noin 74.000 euroa miinuksella. Kaupunginhallitus hyväksyi kaupungin ja Savon Eläinsairaala Oy:n välisen 30.000 euron ostopalvelusopimuksen.

Savon Kuituverkko Oy

Pohjois-Savon käräjäoikeus vahvisti 12.11.2018 Savon Kuituverkko Oy:n saneerausohjelman. Kuituverkko Oy:n mukaan ohjelman vahvistaminen mahdollistaa yhtiön taloudellisten toimintaedellytyksien turvaamisen ja yhtiön toiminnan kehittämisen pitkälle tulevaisuuteen. Yhtiön saneerausohjelma ulottuu vuoteen 2030 asti.

Asiaa on selvitetty tämän toimintakertomuksen luvussa 1.2.3 Olennaiset muutokset kaupungin toiminnassa ja taloudessa.

Ylä-Savon ICT palvelut Oy

Alkuperäiset osakkaat, uudet osakkaat ja yhtiö selvittivät yhdessä vuosien 2016—2018 aikana yhtiön omistuspohjan laajentamista ja valmistelivat uuden osakassopimuksen.

Selvityksen jälkeen uusina osakkaina yhtiöön tulevat vuoden 2019 alkupuolella Lapinlahden kunta (15 osaketta), Pielaveden kunta (5 osaketta) ja Suonenjoen kaupunki (5 osaketta). Lisäksi sovittiin, että yhtiön nimi muutetaan Savon ICT-palvelut Oy:ksi. Kiuruveden kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.1.2019 § 2 Savon ICT-palvelut Oy:n yhtiöjärjestyksen ja osakassopimuksen.

1.7.4 Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Sote maksuosuuden kasvuun vaikuttaa merkittävästi suuret sairaalainvestoinnit Kuopiossa ja Iisalmessa. Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymä (Kys) lainakanta vaikuttaa myös kaupungin konsernilainakantaan siten, että Kiuruveden osuus Kysin lainakannasta oli vuonna 2018 noin 8,2 milj. euroa. Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän lainakannasta Kiuruveden osuus oli noin 1,8 milj. euroa.

Konsernitaloutta rasittaa Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:lle vuosittain maksettava noin 0,7 milj. euron avustus lainojen hoitokuluihin. Vuosille 2016 – 2018 rahoittajat ovat myöntäneet yhtiön lainoille kokonaan tai osittain lyhennysvapaata. Näyttää todennäköiseltä, että kaupunki joutuu vielä jatkamaan Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n osakkeiden arvonalentumiskirjauksia.

1.7.5 Selonteko konserninvalvonnan järjestämisestä

Kaupunginvaltuusto hyväksyi konserniohjeen 13.11.2012 ja se tuli voimaan 1.1.2013. Kaupungin konserniohjeella luodaan puitteet ensisijaisesti kaupunkikonserniin kuuluvien yhteisöjen omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti. Ohjetta noudatetaan soveltuvin osin myös osakkuusyhteisöjen ja kuntayhtymien omistajaohjauksessa sekä yhteydenpidossa kaupunkikonserniin kuulumattomiin yhdistyksiin, säätiöihin tai vastaaviin yhteisöihin.

Konserniohjauksella tarkoitetaan omistajaohjausta ja tytäryhteisöjen valvontaa koskevien ohjeiden antamista. Omistajaohjaus on ennen muuta kaupungin edustajien päätösvallan käytön ohjaamista yhtiökokouksessa ja hallituksessa (tai vastaavissa toimielimissä) ja siten pääomistajan tahdon esiintuomista.

Tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden kehitystä on seurattu tilinpäätöstietojen lisäksi osavuositarkastuksen yhteydessä. Erityisesti Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n toiminnan tuloksellisuutta ja taloudellisen aseman kehittymistä on seurattu. Aiheesta on käyty keskustelua eri tilanteissa.

Toimivallan ja – vastuunjako konserniohjauksessa

Konserniohjeen kohdassa 5 käsitellään kaupungin toimielinten toimivallanjakoa. Kaupungin hallitus ei ole tehnyt sellaisia päätöksiä, joissa se olisi antanut ohjeita tytäryhteisöille.

Kaupungin johtoryhmän asialistalle on kirjattu yhdeksi käsiteltäväksi aiheeksi kaupunkikonserniasiat.

Ohjeiden antaminen kaupungin edustajille tytäryhteisöissä

Joitakin ohjeita kaupungin edustajille on voitu antaa suullisesti kaupunginhallituksen kokouksen yhteydessä. Varsinaisesta antomenettelystä ei ole tehty päätöstä. Kaupunginvaltuusto ei ole vahvistanut omistajapoliittisia linjauksia tilikaudelle.

Konsernitavoitteiden asettamista ja toteutumista koskeva arviointi

Konsernitavoitteita ei ole talousarviossa asetettu riittävästi. Tytäryhteisöille asetetut tavoitteet ovat osittain epätarkoituksenmukaisia, koska ne eivät liity yhtiön ydintoimintaan. Konsernijohtoon ohjaus on ollut puutteellista.

Tytäryhteisöjen toiminnan tuloksellisuuden ja taloudellisen aseman seuranta, analysointi ja raportointi

Tytäryhteisöjen taloudellisen aseman seuranta ja raportointi toteutuivat osittain, osavuosi-katsauksen (ajalta 1.1 – 31.7.2018) laadinnan yhteydessä. Tytäryhteisöjen raportointi ei perustu standardoituihin tunnuslukuihin ja niiden pohjalta tehtyyn analyysiin.

Tunnuslukuvertailu kannattavuudesta, maksuvalmiudesta, vakavaraisuudesta ja suhteellisesta velkaantuneisuudesta auttaa taloudellisten riskien arviointia kaupunkikonsernissa. Tytäryhteisöt eivät raportoi investointitarpeista ja niihin varautumisesta.

Keskitettyjen konsernitoimintojen ja – palvelujen käyttö

Konserniohjeen 10 kohdan mukaan kaupungin sisällä on pyrittävä siihen, että tytäryhteisöjen toiminta vastaa kaupungin tavoitteita ja että emoyhteisön ja tytäryhteisöjen välillä tehdään yhteistyötä silloin, kun se on koko konsernin kannalta hyödyllistä.

Riskienhallintajärjestelmien toimivuus tytäryhteisöissä

Konserniohjeen 7 kohdan mukaan tytäryhteisöt ovat velvollisia pyytämään ennen erityisen merkittäviä päätöksiä ohjeet kaupungilta päätöksentekoa varten. Näiden joukossa ovat muun muassa vakuuttaminen ja muu riskien hallinta.

Kiuruveden kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 2018 – 2021

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 3.9.2018 Kiuruveden kaupungin omistajapoliittiset linjaukset 2018 – 2021. Omistajapolitiikka on osa valtuuston hyväksymää kaupunkistrategiaa, joka on kaupungin keskeinen johtamisen väline. Omistajapolitiikalla linjataan muun muassa missä yhteyksissä kaupunki on mukana omistajana ja sijoittajana ja mitä kaupunki omistajuudeltaan tavoittelee.

Tavoitteena on mahdollisimman pian valmistella kaupunginhallitukselle ja – valtuustolle konserniohjeet ja omistajaohjauksen periaatteet.

1.7.6 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2018	TP 2017
Toimintatuotot	46 446 786	47 163 857
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	154 098	117 924
Toimintakulut	-100 169 970	-100 169 129
Toimintakate	-53 569 085	-52 887 348
Verotulot	22 913 010	24 349 139
Valtionosuudet	34 298 104	34 732 507
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	6 020	20 234
Muut rahoitustuotot	1 112 086	1 218 757
Korkokulut	-537 412	-522 734
Muut rahoituskulut	-377 418	-199 113
Vuosikate	3 845 305	6 711 442
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-5 633 725	-6 436 049
Omistuksen eliminointierot		
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät	139 953	893
Tilikauden tulos	-1 648 468	276 286
Tilinpäätössiirrot	8 811	8 833
Tilikauden verot	-4 139	-8 889
Laskennalliset verot	-65 553	-51 133
Vähemmistöosuudet	-2 425	-12 792
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 711 773	212 305

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	46	47
Vuosikate / Poistot, %	68	104
Vuosikate, euroa/asukas	472	810
Asukasmäärä	8 149	8 285

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT

	TP 2018	TP 2017
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	3 845 305	6 711 442
Satunnaiset erät	139 953	893
Tilikauden verot	-4 139	-8 889
Tulorahoituksen korjauserät	-768 553	-18 645
	3 212 565	6 684 801
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-6 401 933	-7 498 020
Rahoitusosuudet investointimenoihin	462 727	533 295
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 196 422	109 459
	-4 742 784	-6 855 266
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 530 219	-170 464
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-15 079	-1 038
Antolainasaamisten vähennykset	17 281	
	2 202	-1 038
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 250 717	5 543 893
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-4 530 861	-4 317 882
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 425 883	717 741
	145 740	1 943 752
Oman pääoman muutokset	16 574	134 922
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	48 214	14 508
Vaihto-omaisuuden muutos	30 537	-27 852
Saamisten muutos	418 011	-955 792
Korottomien velkojen muutos	2 161 607	-1 168 137
	2 658 369	-2 137 274
Rahoituksen rahavirta yhteensä	2 822 885	-59 637
Rahavarojen muutos *	1 292 666	-230 102
Rahavarojen muutos *		
Rahavarat 31.12.	11 832 037	10 841 476
Rahavarat 1.1.	10 539 371	11 071 578
Rahavarojen muutos	-1 292 666	230 102

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, €	-7 647 151	-12 800 583
Investointien tulorahoitus, %	81	98
Lainanhoitokate	0,9	1,5
Kassan riittävyys, pv	39	35

*Konsernin rahavaroissa 1.1.2018 on seuraavat muutokset:

- P-S sairaanhoitopiiri: yritysjärjestelyissä siirtyneet varat -133.725 euroa

- Y-S SOTE kuntayhtymä: Terveyspalvelu Verso Oy:n poistuminen konsernista -168.380 euroa

KONSERNITASE

	31.12.2018	31.12.2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	418 344	372 250
Muut pitkävaikutteiset menot	1 756 966	1 999 718
Ennakkomaksut	11 175	14 695
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	2 186 485	2 386 663
 Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 647 763	4 464 727
Rakennukset	55 426 665	54 939 946
Kiinteät rakenteet ja laitteet	16 313 457	16 120 376
Koneet ja kalusto	2 411 205	2 711 684
Muut aineelliset hyödykkeet	71 649	70 780
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	797 018	2 245 696
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	79 667 757	80 553 208
 Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	1 717 994	1 633 113
Muut osakkeet ja osuudet	3 585 487	3 115 690
Joukkovelkakirjalainasaamiset	10 942	
Muut lainasaamiset	91 844	99 125
Muut saamiset	509 073	520 695
Sijoitukset yhteensä	5 915 340	5 368 623
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	87 769 582	88 308 495
 TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	241 122	236 735
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	60 330	94 923
Muut toimeksiantojen varat	40 681	48 281
TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHTEENSÄ	342 133	379 938
 VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Aineet ja tarvikkeet	153 888	177 613
Keskeneräiset tuotteet	8 500	10 909
Valmiit tuotteet	3 979	4 980
Muu vaihto-omaisuus	194 041	197 444
Vaihto-omaisuus yhteensä	360 409	390 946
 Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset(pit)		86 069
Lainasaamiset(pit)	6 436	4 827
Muut saamiset(pit)	453 960	941 399
Siirtosaamiset (pit)	113	436
Pitkäaikaiset saamiset yhteensä	460 509	1 032 731
 Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset (lyh)	1 475 501	1 816 226
Lainasaamiset (lyh)		34 642
Muut saamiset (lyh)	1 289 672	878 491
Siirtosaamiset (lyh)	1 015 221	987 693
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	3 780 395	3 717 051
Saamiset yhteensä	4 240 904	4 749 782
 Rahoitusarvopaperit		
Osakkeet ja osuudet		32 504
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Muut arvopaperit	6 024 664	6 553 804
Rahoitusarvopaperit yhteensä	6 024 664	6 586 307
Rahat ja pankkisaamiset	5 807 373	4 255 169
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	16 433 350	15 982 204
 VASTAAVAA YHTEENSÄ	104 545 066	104 670 638

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	29 511 822	29 511 822
Säätiöiden ja yhdistysten peruspääomat	1 089	653
Arvonkorotusrahasto	91 765	268 744
Muut omat rahastot	4 055 391	4 059 199
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	2 598 818	2 410 444
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 711 773	212 305
OMA PÄÄOMAYHTEENSÄ	34 547 112	36 463 166

VÄHEMMISTÖOSUUKSET

160 970	179 752
---------	---------

PAKOLLISET VARAUKSET

Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	642 053	583 352
Pakolliset varaukset yhteensä	642 053	583 352

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

Valtion toimeksiannot	284 391	269 724
Lahjoitusrahastojen pääomat	220 150	214 882
Muut toimeksiantojen pääomat	63 633	73 159
Toimeksiantojen pääomat yhteensä	568 175	557 766

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (pit)	36 192 414	37 979 594
Lainat julkisyhteisöiltä	205 848	415 803
Lainat muilta luotonantajilta		
Eläkelainat		
Velat saman konsernin yrityksiltä		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikainen yhteensä	36 398 262	38 395 397

Lyhytaikainen

Joukkovelkakirjalainat (lyh)	15 000 000	13 200 000
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta (lyh)	4 905 320	4 704 146
Lainat julkisyhteisöiltä (lyh)	24 779	200 253
Lainat muilta luotonantajilta (lyh)		
Velat(lyh)saman konsernin yrityksiltä		
Saadut ennakot(lyh)	252 263	162 644
Ostovelat(lyh)	4 146 220	3 267 102
Muut velat (lyh.aik)	364 492	691 895
Siirtovelat(lyh)	6 974 794	5 770 091
Laskennallinen verovelka	560 626	495 073
Lyhytaikainen yhteensä	32 228 493	28 491 205
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	68 626 755	66 886 602

VASTATTAVAA YHTEENSÄ

104 545 066	104 670 638
--------------------	--------------------

KONSERNIN TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	33,3	35,1
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	66,0	62,8
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	71,9	66,2
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa	887 046	2 622 749
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa / asukas	109	317
Konsernin lainakanta, euroa / asukas	6 912	6 820
Konsernin lainakanta 31.12.,euroa	56 328 361	56 499 796
Lainasaamiset 31.12., euroa	91 844	99 125
Asukasmäärä 31.12.	8 149	8 285

1.8 Keskeiset liitetiedot

Kaupungin antamat vastuusitoumukset (liitetieto 40)

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			24 154 234	24 024 234
Jäljellä oleva pääoma			15 471 569	16 166 331
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 783 700	1 673 700	1 783 700	1 673 700
Jäljellä oleva pääoma	966 912	967 526	966 912	967 526
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	50 500	1 302 508	50 500	1 302 509
Jäljellä oleva pääoma	21 575	314 844	21 575	314 844

Vuoden 2018 lopussa kaupungin takaukset olivat yhteensä noin 16,5 milj. euroa, joista tytäryhteisöille annettuja takauksia oli noin 15,5 milj. euroa.

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin sekä jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus (ei numeroa):

Rahoitusarvopaperit		
	2018	2017
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	6 237 176	7 198 017
Kirjanpitoarvo	6 023 765	6 552 729
Erotus	213 411	645 288
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo)	6 023 765	6 552 729

Taseen vaihtuvat vastaavat: rahoitusarvopaperit.

Vuoden 2018 lopussa rahoitusarvopapereiden jälleenhankintahinta (markkina-arvo) oli noin 0,2 milj. euroa suurempi kuin kirjanpitoarvo. Lisäksi sijoitussalkuissa oli käteistä 0,2 milj. euroa.

1.9 Tilikauden tuloksen käsittely

Kaupunginhallitus esittää tilikauden -1.548.560,24 euron tuloksen käsittelystä seuraavaa:

1. Tuloutetaan tehtyjä poistoeroja suunnitelman mukaan 19.018,55 euroa
2. Tilikauden alijäämä -1.529.541,69 euroa vähennetään edellisten tilikausien ylijäämästä. Taseeseen muodostuu 140.688,70 euroa alijäämää.

2. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seurantaa koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutumisvertailusta on lisäksi käytävä ilmi onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110 §). Toteutumisvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutumisvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutumisvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- tai toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta kunnassa ja kuntakonsernissa annetaan toimintakertomuksen toteutumisvertailuosassa (KuntaL 115 §). Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida kaupunginvaltuuston asettamien tavoitteiden toteutumista (KuntaL 121 §). Arvioinnissa keskeinen tietolähde on toimintakertomuksen toteutumisvertailu.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

KAUPUNGINHALLITUS / YLEISPALVELUKESKUS

Yleispalvelukeskuksen johtaja: Hallintojohtaja

Tulosalueet: Yleishallinto, ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto, työllisyyden hoitaminen, sosiaalitoimi ja terveydenhuolto (sisältää maksuosuuden Ylä-Savon SOTE kuntayhtymälle)

YLEISHALLINTO

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Yleishallinto huolehtii kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä sisäisestä ja ulkoisesta tiedottamisesta. Se avustaa ja tukee kaupunkikonsernin johtoa tavoitteellisessa johtamisessa, toimintojen kehittämisessä, organisoinnissa ja rahoittamisessa. Edelleen se tukee ja luo edellytyksiä muiden palvelukeskusten tulokselliselle toiminnalle sekä antaa tietoon ja osaamiseen perustuvia asiantuntijapalveluja.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Asianhallintajärjestelmä uudistetaan siten, että uudistettu järjestelmä otetaan käyttöön 1.1.2019 alkaen.**

Tavoite ei toteutunut. Asianhallintajärjestelmän kilpailutus käynnistettiin keväällä, mutta se jouduttiin keskeyttämään tiedonohjaussuunnitelman (TOS) keskeneräisyydestä johtuen.

Arkistosihteeri irtisanoutui kesäkuussa ja uusi arkistosihteeri aloitti virassa 1.11.2018. Talousjohtajan viranhaltijapäätöksellä 4.10.2018 § 18 on Arkki-arkistohallintasovellus päivitetty WebArkki -tiedonohjausjärjestelmään tiedonohjaussuunnitelman (TOS) laadintaa varten. Kaupungin arkistotyöryhmä on vastannut tehtäväluokituksen laadinnasta 1.11.2018 alkaen. Kaupunginhallitus päätti 25.2.2019 § 4 hankkia Triplan Oy:ltä KuntaToimisto -asianhallintajärjestelmän päivityksen Tweb- asian- ja asiakirjanhallintajärjestelmään 10.12.2018 päivätyn tarjouksen mukaisesti. Käyttöönotto tapahtuu vuosien 2019 -2020 aikana.

2. Arkiston kuntoon saattamisesta annetaan väliraportti kaupunginhallitukselle keväällä 2018. Raportissa selvitetään, missä vaiheessa arkiston kuntoon saattamisessa ollaan ja mitä tehdään loppuvuoden aikana.

Tavoite ei toteutunut. Kaupunginhallitukselle ei kertomusvuonna annettu väliraporttia kaupungin tietohallinnosta ja arkistotoimesta. Arkistosihteeri irtisanoutui kesäkuussa ja uusi arkistosihteeri aloitti virassa 1.11.2018. Kaupungin keskusarkisto on inventoitu ja virka-arkistojen järjestelytyö on alkanut arkistojen tarpeettomien asiakirjojen hävittämisellä. Tarpeettomia asiakirjoja on hävitetty hävitysluetteloiden mukaisesti 39,52 hm ajalla 1.11. – 31.12.2018 siten, että tietosuoja on varmistettu. Keskusarkistossa olevat virka-arkistot järjestetään tulevana vuosina ABC-järjestelykaavojen mukaisesti 31.12.2018 saakka. Keskusarkistotilaa on kunnostettu vastaamaan Kansallisarkiston arkistotilaohjeen 1.3.2013 määräyksiä.

3. Kaupungin toimistohenkilöstön työn vaativuuden arviointi (TVA) uudistetaan ajantasaiseksi ja otetaan käyttöön.

Tehtävien vaativuuden arviointi tehtiin pääsääntöisesti koko henkilöstölle, mukaan lukien kaupungin toimistohenkilöstö. Alempana on kerrottu tehtävien vaativuuden arvioinnista enemmän.

4. Kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämisestä tehdään suunnitelmallisempaa ja nykyistä tehokkaampaa. Henkilöstön työhyvinvointi-toimintaan (TYHY) varataan määräraha vuodelle 2018.

Työhyvinvoinnin edistäminen ei ole ollut aikaisempaa suunnitelmallisempaa eikä tehokkaampaa. Syynä tähän oli muun muassa se, että hallintojohtajan virka oli viisi kuukautta täyttämättä. Henkilöstön työhyvinvointi-toimintaan varattiin 6.000 euron määräraha (20 euroa/työntekijä) vuodelle 2018.

Kaupungin historian kirjoitus

Kaupungin historian kirjoitusta varten valittu työryhmä päätti 30.1.2018 esittää kaupunginhallitukselle, että se valitsee historian kirjoittajaksi Juha Pohjosen. Perusteluina Pohjosen valinnalle oli hänen koulutustaustansa (FT, dosentti) sekä kokemus historiateosten kirjoittamisesta (muun muassa YSAO:n historia sekä Etelä-Karjalan maakuntahistoria). Lisäksi työryhmä esitti, että kaupungin edustaja tekee sopimuksen kirjoittajan kanssa. Sopimuksessa sovitaan muun muassa kirjoittamisen aikataulut ja palkkioon liittyvät asiat. Kaupunginhallitus päätti 5.2.2018, että historian kirjoittajaksi valitaan Juha Pohjonen. Kaupunginhallitus valtuutti kaupunginjohtajan ja kaupunginsihteerin tekemään sopimuksen kirjoittajan kanssa.

Sopimuksessa sovitaan muun muassa kirjoittamisen aikatauluista sekä palkkioon liittyvistä yksityiskohdista. Juha Pohjonen toimitti tutkimussuunnitelman 27.2.2018. Toimeksiantosopimus Kiuruveden kaupungin vuosien 1980 – 2020 historian kirjoittamisesta allekirjoitettiin 1.3.2018.

Tehtävien vaativuuden arviointi (TVA)

Kiuruveden kaupungin henkilöstöä koskeva tehtävien vaativuuden arviointi tehtiin edellisen kerran lähes parikymmentä vuotta sitten. Vuosien aikana TVA:ta olisi pitänyt pitää ajan tasalla ja noudattaa sitä palkoista päätettäessä. Näin ei kuitenkaan tapahtunut, vaan palkoista päätettiin hyvinkin erilaisilla perusteilla. Tämä osaltaan vaikeutti uuden TVA:n tekemistä. Työn tekemiseen vaikutti myös se, että hallintojohtajan virka oli syksyn täyttämättä eikä työn johtamiseen ja koordinointiin ollut riittäviä resursseja.

TVA työn aloitti vs. kaupunginsihteeri jo marraskuussa 2017, mutta varsinainen tehtävien vaativuuden arviointityö aloitettiin vasta elokuun jälkeen, jolloin hänen virkasuhteensa oli jo päättynyt.

Tehtävien vaativuuden arviointi koski koko kaupungin henkilöstöä, lukuun ottamatta tuntipalkkaisia ja kaupungin johtoryhmän jäseniä. Henkilöstöjaosto hyväksyi uuden palkkausjärjestelmän 10.12.2018. Tämän jälkeen todettiin, että TVA suoritettiin osin virheellisesti ja puutteellisesti. Henkilöstöjaosto on käsitellyt asiaa uudelleen vuoden 2019 puolella ja käsittely on vielä kesken.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
YLEISHALLINTO						
Toimintatulot	147 805	-41 600	106 205	106 002	99,8	95 303
Toimintamenot	-2 227 941	53 179	-2 174 762	-2 143 828	98,6	-2 159 876
Toimintakate (netto)	-2 080 136	11 579	-2 068 557	-2 037 826	98,5	-2 064 573
Poistot ja arvonalentumiset	-60 041	3 022	-57 019	-56 778	99,6	-54 907
Muut laskennalliset kustannukset	-36 004	0	-36 004	-35 219	97,8	-34 355
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-2 323 986	56 201	-2 267 785	-2 236 444	98,6	-2 249 886

RUOKAHUOLTO

Vastuuhenkilö: Ruokapalvelupäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Asiakkaille tuotetaan laadukkaat ja ravitsemuksellisesti täysipainoiset, asiakkaiden hyvinvointia tukevat ateriapalvelut kustannustehokkaasti lähi- ja luomuruuan mahdollisuudet hyödyntäen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Panostetaan kotimaisten raaka-aineiden sekä lähi- ja luomuruuan käyttöön. Kehitetään yhteistyössä lähiruokatoimijoiden kanssa uusia käyttökelpoisia tuotteita, joilla voidaan mahdollistaa lähiruuan käyttö myös jatkossa.**

Kiuruvesi on ollut aktiivisesti mukana valmistelemassa Sansia Oy:n elintarvikekilpailutuksia. Kilpailutusta on rakennettu siten, että myös lähitoimijoilla on ollut mahdollisuus tarjota tuotteitaan ja saada sopimukset, joten suurin osa lähiruokahankinnoista on voitu toteuttaa Sansia Oy:n sopimuksilla. Samalla tiettyihin tuoteryhmiin on saatu aikaan enemmän alueellistakin kilpailua. Erityisesti tuoreen perunan osalta viimeisimmässä kilpailutuksessa saatiin huomattavasti aikaisempaa edullisempi sopimus. Kiuruvedellä lähi- ja luomuruuan käytön toteutumista seurataan europarusteisena. Koska edullisempien sopimushintojen ansiosta lähiruokaan käytetty rahamäärä on ollut pienempi, lähiruuan osuus käytetystä rahasta on pienentynyt. Toisaalta lähiruuan hintaan ei sopimuskauden aikana ole kohdistunut vastaavia korotuksia kuin muiden elintarvikkeiden hintoihin. Joitakin järvikalatuotteita olemme joutuneet vaihtamaan toiseksi, koska lähivaihtoehto ei ole ollut toimiva ruokailussa. Nämä kaikki asiat ovat osaltaan vaikuttaneet siihen, että lähiruuan osuus on pienentynyt.

Elintarvikkeiden kotimaisuuteen on kiinnitetty huomiota sekä kilpailutusvaiheessa että tuotteita tilattaessa. Jos tilausta tehtäessä on valittava kotimaisen ja ulkomaisen välillä, valitaan kotimainen, vaikka se ei ole halvin. Mikäli kotimainen vaihtoehto ei ole sopimustuote, pyydetään Sansia Oy:tä aloittamaan toimenpiteet, että se saadaan sopimustuotteeksi.

Luomun käyttöaste on noussut, koska vuosi 2018 on ollut ensimmäinen kokonainen tukivuosi, jolloin EU-koulujakelutukea on saatu luomumaidolle. Tämän mahdollisuuden olemme Kiuruvedellä hyödyntäneet. Lähiruuan käyttöaste vuonna 2018 oli 21,9 % (vuonna 2017 23,8 %) ja luomun käyttöaste 4,6 % (vuonna 2017 3,4 %).

Ylä-Savon kuntien Ympäristövastuullisuuskoulutuksen yhteydessä 2017 -2018 kehitettiin uusia tuotteita ja reseptiikkaa myös lähiruokaa hyödyntäen. Nivan koululla, yläkoululla ja lukiossa on kouluruokailusuosituksen mukaisesti kasvisvaihtoehto tarjolla joka päivä vapaasti otettavana. Tarjottava kasvisvaihtoehto on lakto-ovovegetaarinen. Koulutuksessa kehitimme uusia kasvisruokareseptejä, joissa hyödynnetään nimenomaan kotimaisia proteiininlähteitä. Järviskalatoimittajan kanssa yhteistyössä yritimme kehittää uutta, ammattikeittiöön sopivaa ja kustannustehokasta järviskalareseptiä ahvenesta, mutta tässä emme vielä onnistuneet.

2. Jatketään seudullista yhteistyötä ja käytetään verkostoitumista ruokapalvelujen kehittämisen tukena.

Ylä-Savon kuntien Ympäristövastuullisuuskoulutus oli merkittävä osa seudullista yhteistyötä ja sen avulla pääsimme yhdessä kehittämään ruokapalvelujamme. Osana koulutusta pääsimme opintomatkallemme tutustumaan mm. Kajaanin mamsellin uuteen tuotantokeittiöön ja Sodankylän kunnan keskuskeittiöön. Lisäksi verkostoitumista on tapahtunut Sansia Oy:n yhteistyön kautta mm. Leppävirran kunnan ruokapalvelujen kanssa.

3. Tuetaan työssä jaksamista sekä esimiestyön kautta että muita työhyvinvoinnin edistämisen keinoja käyttäen.

Työergonomiaan on kiinnitetty huomiota mm. uusia työvälineitä hankittaessa. Jaksotyöstä muodostuvia haittoja pyritään vähentämään ergonomisella työvuorosuunnittelulla, jonka tavoitteena on työntekijöiden hyvinvoinnin, toimintakyvyn ja terveyden tukeminen sekä työn ja levon sopiva vuorottelu. Näillä keinoilla kuormitus jakaantuu mahdollisimman tasaisesti työntekijöiden kesken. Työpaikkakokouksissa on läpi vuoden ollut esillä jokin työhyvinvointiin liittyvä teema. Esimerkiksi on käsitelty sitä, kuinka työntekijä voi itse vaikuttaa omalla käyttäytymisellään työpaikan ilmapiiriin.

4. Kannustetaan henkilöstöä ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.

Oppisopimuskoulutuksena toteutettuun Ylä-Savon kuntien Ympäristövastuullisuus-koulutukseen Kiuruvedeltä osallistui yhteensä kuusi henkilöä, jotka kaikki suorittivat hyväksytysti Ympäristöalan EAT:n yhden tutkinnonosan Toiminnan kehittäminen kestäväällä tavalla. Yksi määräaikainen työntekijä suoritti oppisopimuksella laitoshuoltajan ammattitutkinnon. Syksyllä 2018 kaksi työntekijää aloitti oppisopimuksen, jossa suoritetaan dieettikokin EAT.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Ateriasuoritteita:			
* terveystieteiden keittiö	414 027	386 260	396 218

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintatuotot ja toimintakulut ylittyivät, mutta toimintakate (netto) oli arvioitua suurempi.

	TA 2018	MUUT. TA	+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
RUOKAHUOLTO						
Toimintatulot	2 440 863	-44 798	2 396 065	2 317 064	96,7	2 336 406
Toimintamenot	-2 330 241	74 199	-2 256 042	-2 126 467	94,3	-2 238 488
 Toimintakate (netto)	 110 622	 29 401	 140 023	 190 598	 136,1	 97 918
 Poistot ja arvonalentumiset	 -83 031	 7 370	 -75 661	 -75 661	 100,0	 -93 221
Muut laskennalliset kustannukset	-27 829	0	-27 829	-25 135	90,3	-28 868
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -2 441 101	 81 569	 -2 359 532	 -2 227 269	 94,4	 -2 360 578

ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Elinkeinojen kehittämisen tehtävät määräytyvät kaupunkistrategiasta johdetun maaseutu- ja elinkeino-ohjelman 2014 -2017 mukaisesti (kaupunginvaltuusto 16.6.2014). Sen mukaisesti tavoitteena on vahvistaa elinkeinopohjaa kehittää yrittäjyyttä, vahvistaa Kiuruveden asemaa maidon ja lihan tuotannossa sekä jatkojalostuksessa. Elinkeinopalvelu jakautuu yritysneuvontaan ja maaseudun kehittämisyksikköön, joiden lisäksi elinkeinojen kehittämisen alle kuuluvat markkinointi ja oman alan hankkeet.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

YRITYSNEUVONTA

Uusien yritysten perustaminen: 20 kpl

Asiakaskontaktien määrä: 40 kpl

Tulosalueen tavoitteet toteutuivat. Uusia yrityksiä perustettiin 29 kpl. Em. luku sisältää myös maatilat. Asiakaskontaktien määrä oli 70 kpl. Yritystoiminnan lopettaneita oli saman verran. Useimmissa tapauksissa yritystoiminnan lopettamisen syynä oli eläkkeelle jääminen tai yritykset olivat ns. ”pöytälaatikkoyrityksiä”. Toimivat yritykset hakivat aktiivisesti tukia ja kehittivät toimintaansa. Vuosi oli vilkasta aikaa toimivien yritysten neuvonnan suhteen, koska useat yritykset miettivät yritystoimintansa kehittämistä ja kasvattamista ja näin ollen hakivat myös kehittämisavustuksia. Yritysneuvonnalla edesautettiin ratkaisevasti sitä, että moni teollisuus- tai palvelualan yritys sai avustusta Pohjois-Savon Ely-keskukselta. Kiuruvedellä oli vuonna 2018 avoimia työpaikkoja enemmän kuin koskaan aiemmin. Tämä johtui osaltaan siitä, kun RD Technology Center Oy laajensi toimintaansa Kiuruvedelle, Pajaringin entisiin tiloihin. Avoimia työpaikkoja ei ainoastaan ollut teollisuudessa, vaan myös maatilalomituksessa ja palvelualan yrityksissä. Korkeakoulutuksen saaneille henkilöille oli myös avoimia työpaikkoja mm. eläinlääkinnässä. RD Technology Center Oy:n tuloon voitiin ratkaisevasti vaikuttaa toimitilajärjestelyillä yhteistyössä Yrityskiinteistöjen kanssa. Yrityksen sijoittautumisen myötä avoimia työpaikkoja tuli teollisuuden suorittavan tason työtehtäviin, mutta myös toimihenkilöpuolelle. Merkille pantavaa oli se, että kesällä oli useita nuoria asiakkaina miettimässä työllistymistä mm. yrittäjyyden kautta.

Alkuvuosi 2018 oli rauhallisempaa aikaa muun muassa uusyrityisperustannan suhteen verrattuna vuoteen 2017, jolloin perustettiin 34 kpl uusia yrityksiä. Uusia yrityksiä perustettiin vähemmän kuin edellisenä vuotena myös valtakunnallisesti johtuen noususuhdanteesta ja siitä, että työttömät asiakkaat ovat työllistyneet hyvin myös Kiuruvedellä. Talvella, helmikuussa 23.2. järjestettiin ensimmäistä kertaa Kiuruveden työllisyysviikotapahtuma yhteistyössä lukion, kaupungin nuorisotoimen, etsivä nuorisotyö, Kiuruveden Urheilijoiden ja Kiuruveden yrittäjien kanssa. Tapahtumassa oli kävijöitä noin 400. Tapahtumassa tuotiin esille eri toimialoja ja koulutusvaihtoehtoja sekä avoimia työpaikkoja. Samassa tilaisuudessa RD Technologies, Debomix ja Ratesteel ilmoittivat perustavansa oman toimipisteensä Kiuruvedelle ja työntekijätarve on useampi kymmenen. Tämä vahvisti entisestään Kiuruveden näkyvyyttä vahvana teollisuuspaikkakuntana.

Keväällä ja syksyllä järjestettiin sukupolven- ja omistajanvaihdoksiin liittyvä asiantuntijainfo yhteistyössä Kiuruveden yrittäjien ja Savon yrittäjien omistajanvaihdospalvelun kanssa. Tilaisuuksissa oli osallistujia hyvin. Kiuruveden tilaisuuksissa oli parhaiten osallistujia verrattuna muihin vastaaviin tilaisuuksiin Pohjois-Savossa. Huhtikuun alussa tuli työharjoitteluun Savonia AMK:sta harjoittelija, joka teki harjoitustyönään Kiuruveden kaupungille markkinointisuunnitelman painottuen sosiaalisen median markkinointiin. Kaupungin uudistetut internet –sivut otettiin käyttöön kesällä, jotka ovat osa kaupungin markkinointia ja ilmeen uudistusta. Syksyllä oli myös työharjoittelussa Koulutuskeskus JEDU:sta harjoittelija, joka teki harjoitustyönä videon Kiuruveden kaupungista. Syksyllä järjestettiin Ämpäer –päivän tapahtuma, Kiuruveden yritysten tunnettavuuden ja yritysten vähittäismyynnin lisäämiseksi. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä monen eri toimijan kanssa ja koordinoijana toimi Kiuruvesi lehti. Loppuvuodesta käynnistettiin myös kaupungin logouudistus ”Luomu-Suomen pääkaupunki”. Projektin jatkuu vielä vuoden 2019 puolella.

Vuonna 2018 kysyttiin vilkkaasti investointi- ja kehittämistukia. Kahdeksan yritystä Kiuruvedeltä sai Leader –rahoitusta ja yritysten toimintaympäristön kehittämistukea myönnettiin kahdelle yritykselle. Kiuruveden teollisuus-/tuotannollisilla yrityksillä mennyt vuosi 2018 oli hyvä tilauskannan suhteen, mutta kasvua haittasi ammattitaitoisen työvoiman huono saatavuus. Kiuruveden kaupunki oli mukana ”YTYÄ –hankkeessa” työvoiman saatavuuden parantamiseksi yhdessä YSAO:n kanssa. Kiuruveden kaupunki oli mukana yhteistyössä järjestämässä mm. rekrytointitilaisuutta kesäkuussa. Starttirahaa haki neljä uuden yrityksen perustajaa. Omistajan-/sukupolvenvaihdoksia oli useita valmistelussa. Haasteena omistajanvaihdoksissa on saada rahoitus järjestymään, kuten muussakin yritystoiminnassa tällä hetkellä. Kaupungin (Yrityskiinteistöt Oy:n) toimitilojen käyttöaste oli hyvä. Yhden teollisuushallin kauppa tehtiin kertomusvuonna.

Kiuruveden kaupunki lähti mukaan ”Iisalmi ja tienoot” matkailumarkkinointiyhteistyöhön. Sopimus tulee voimaan vuoden 2019 alusta. Markkinointiyhteistyösopimuksen kautta Kiuruveden kaupunki, Kiuruveden yritykset, kulttuuritoimijat ja matkailutoimijat, kuten esim. matkailijoille palveluita tuottavat yritykset saavat enemmän näkyvyyttä useammassa markkinointivälineessä keskitetysti. Matkailumarkkinointiyhteistyösopimus on osa Kiuruveden kaupungin markkinointia ja imagon rakentamista.

Asiakaskontakteja oli noin 70 kpl, jotka olivat niin sanottuja ensikontakteja. Käytännössä asiakaskäyntejä on vähintään 2 – 3 krt/asiakas esim. yritystä perustettaessa, tai rahoitusta haettaessa eli asiakasmäärät ovat käytännössä korkeammat. Luku ei pidä sisällään esim. toimitilaneuvotteluita tai markkinointiyhteistyösopimuksia.

Erityisesti yritysten erilaiset kehittämishankkeet vaativat suhteessa enemmän aikaa kuin alkavien yritysten toiminnan käynnistäminen, koska pitää tehdä mahdollisesti uusi liiketoimintasuunnitelma ja laskelmat sekä vielä hankehakemus. Pääsääntöisesti yritysneuvoja oli yritysten apuna hankevalmistelussa, jolloin mahdollisesti täytyy päivittää liiketoimintasuunnitelma, laskelmat sekä tehdä vielä hankehakemus sähköisesti. Oppilaitosyhteistyö jatkui lukion kanssa ja yritysneuvoja kävi kahdessa yrittäjyysaineen valinnaisaineeksi valinneessa ryhmässä puhumassa yrittäjyydestä.

Elinkeinopalveluiden resurssit eivät ole riittävät tämän hetkiseen asiakastarpeeseen, kun lisäksi järjestetään erilaisia tapahtumia. Yritysneuvojalla on sihteeripalvelut käytettävissä vain satunnaisesti.

MAASEUDUN KEHITTÄMISYKSIKKÖ

Maatilakäynnit yhteistoiminta-alueella vähintään 30 kpl (neuvonta, jaksaminen/hyvinvointi, bioenergia, talous, SPV – suunnittelu, investointitarve).

Tilakäyntejä toteutui yhteistoiminta-alueella yhteensä 33 kpl.

Kiuruveden maatalouden investoinnit vuodelta 2018 ovat yhteensä 4,4 miljoonaa euroa. Sukupolvenvaihdoskaupat, joille myönnettiin aloitusavustus, oli yhteensä 7 kpl. Uudet tuotantorakennukset, bioenergia, työympäristön parantaminen sekä salaojitus-kohteet ovat yleisimpiä investointikohteita. Kehittämisyksikkö osallistui aktiivisesti hankkeiden ohjausryhmätyöskentelyyn. Käynnissä olevia maakunnallisia hankkeita, jossa Kiuruvesi on mukana ovat: Kylät-sydämellä- hanke, MAST -hanke, Voimaa-arkeen -hanke, KIERRE -hanke, Uudet omistajavaihdosmallit -hanke, työterveyshuolto-hanke sekä alkuvuoden aikana ylimaakunnallinen Erikoiskasvihankkeen rakentaminen yhdessä Pohjois-Pohjanmaan, Keski-Suomen sekä Siikalatvan seutukunnan kanssa. Pohjois-Savon ELY ei omalta osalta lähtenyt rahoittamaan kyseistä hanketta. Kylät -sydämellä hankkeessa lanseerattiin maaseudun yritysten sekä yksityisten palvelujen tarjoamiseen palvelut.fi -sivusto sekä tapahtumien markkinointiin tonight.fi -sovellus. Biokaasuhankkeessa järjestettiin teemapäiviä sekä tutustumismatka Keski-Suomen biokaasulaitoksiin sekä niissä olevat tankkauspisteet. Leivonen-elintarvikelaitosta markkinoitiin Pohjois-Pohjanmaalle (Pyhäjärvi, Haapajärvi).

Maaseudun Tulevaisuus-lehdessä julkaistiin tukioikeuksien ostoilmoitus ja tukioikeus-kauppoja tehtiin 216 kpl. Maksullinen lomitukseen tuki jatkui vuonna 2018 vaikka VM ja MMM toimitti kuntiin tiedotteen, jossa pyydettiin kuntia pidättäytymään kyseisestä avustuksesta. Maksullista lomitukseen tukea myönnettiin avustuksena yhteensä 18.800 euroa. Avustukset myönnettiin suoraan kaupungilta kehittämisyksikön kautta. Uusia maaseutuyrityksiä on tullut muun muassa meijerialalle, LEAN -toimialalle, erikoiskasvituotantoon sekä elintarvikejalostukseen.

Kasvukausi oli maataloudessa haasteellinen ja rehupulaa vaivasi useampaa maatilaa. Kehittämisyksikkö perusti rehuvälityspalvelun ennakoiden mahdollista rehutarvetta talven osalta. Kehittämisyksikkö on mukana ohjaamassa YAMK -tutkinnon suorittavaa opiskelijaa ja lopputyöhön liittyvä kysely on suoritettu keväällä 2018 aiheena ”maitotilojen johtaminen”. EU:n IFRS -standardin aiheuttamista muutoksista vuodelle 2018, jotka koskevat yrityslainoja ja niihin liittyviä uusia velvoitteita, tiedotettiin voimakkaasti maatalousasiakkaille.

Kyläyhdistyksille myönnettiin avustuksia 3.400 euroa sekä osallistuttiin kyläiltojen järjestämiseen yhteistyössä Kylät sydämellä -hankkeen kanssa.

Yrityspuisto Leivonen suljettiin 31.12.2018, vuokrasopimukset irtisanottiin päättyväksi vuodenvaihteeseen. Irtaimistosta järjestettiin ensimmäinen avoin tarjouskilpailu ja myyntituottoja tilitettiin kaupungille 8.900 euroa. Seuraava tarjouskauppa Leivosen irtaimistosta järjestetään vuoden 2019 alkupuolella.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset) Sitovuustaso on toimintakate eli netto

Toimintakulut (avustukset sekä rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat) ylittyivät noin 17.600 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
ELINKEINOJEN KEHITTÄMINEN						
Toimintatulot	38 450	4 750	43 200	55 525	128,5	46 063
Toimintamenot	-720 595	5 612	-714 983	-732 612	102,5	-587 140
Toimintakate (netto)	-682 145	10 362	-671 783	-677 086	100,8	-541 076
Poistot ja arvonalentumiset	-20 040	-3 879	-23 919	-22 492	94,0	-459 440
Muut laskennalliset kustannukset	-5 617	0	-5 617	-5 347	95,2	-6 148
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-746 252	1 733	-744 519	-760 450	102,1	-1 052 727

MAATALOUSHALLINTO

Vastuuhenkilö: Maataloussihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Keitele, Kiuruvesi ja Pielavesi ovat muodostaneet 1.1.2012 alkaen maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueen, jossa järjestäjäkuntana toimii Kiuruveden kaupunki. Maatalouden tukihallintoyksikkö tuottaa ja turvaa toimintaedellytykset maataloustukijärjestelmän kuntakohtaiseen hoitamiseen, maaseutuväestön tarvitsemiin hallinnon alaan liittyviin palveluihin sekä maaseutuelinkeinoviranomaiselle kuuluviin muihin viranomaistehtäviin lähipalveluina yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa. Maatalouden tukihallintoyksikkö huolehtii toimialansa toiminnan, talouden ja organisaation kehittämisestä tasapuolisesti ja tasaveroisesti kaikissa yhteistoiminta-alueen kunnissa. Maatalouden tukihallintoyksikön jaettavat kustannukset jaetaan yhteistoiminta-alueen kuntien kesken 15.6.2017 tukea hakeneiden tilojen suhteessa. Tukea hakeneita tiloja oli Kiuruvedellä 396, Pielavedellä 188 ja Keiteleellä 69.

Palvelustrategia:

Maatalouden tukihallintoyksikkö tarjoaa ja toteuttaa maatalousyrittäjille laadultaan ja kustannustehokkuudeltaan edulliset kuntatasolle kuuluvat maataloushallinnon tehtävät ja palvelut.

Maatalouden kehityksen strategia:

Edistetään maatalojen rakennekehitystä ja maataloustukijärjestelmän hyväksikäyttöä tavoitteena on hyödyntää tukijärjestelmän mahdollisuudet. Maaseudun säilymistä viihtyisänä ja vetovoimaisena asuin- ja elinympäristönä kehitetään huomioimalla ympäristöön liittyvät erityisarvot.

Työssä jaksamisen strategia:

Maatalouden tukihallintoyksikön henkilökunnan fyysisen ja henkisen työkyvyn ylläpitämistä sekä työhyvinvointia ylläpidetään järjestämällä säännöllisiä kehityskeskusteluja ja keskustelutilaisuuksia sekä osallistumalla hallinnonalaa koskevaan koulutukseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Yhteistoiminta-alueen jokaisessa kunnassa on oma maataloustoimiston toimipiste

Henkilövähennyksistä huolimatta on pystytty järjestämään jokaiseen kuntaan toimipiste, joka on auki vähintään kerran viikossa. Kiuruveden toimipiste on avoinna joka päivä, Pielaveden toimisto on avoinna neljänä päivänä viikossa (tukihaku aikaan viitenä päivänä) ja Keiteleen piste on avoinna kerran viikossa.

2. Maatalousyrittäjille turvataan maatalouspalvelujen hyvä saatavuus, tavoitettavuus ja henkilökohtainen palvelu.

Palvelut on saatu turvattua kiinteillä kuntakohtaisilla toimipisteillä. Sähköisten tukihakemusten osuus tänä keväänä oli noin 95 % kun se edellisellä keväänä 94,6 %. Siitäkin huolimatta on vielä sellaisia tukija jotka viljelijä voi tehdä vain täyttämällä paperihakemuksen, jolloin hakemusten palautus onnistui vain toimistojen kautta ja tässä yhteydessä on erittäin tärkeää, että viljelijää voidaan palvella henkilökohtaisesti. Viljelijät käyvät paljon toimistolla muutoinkin henkilökohtaisesti kysymässä neuvoja ja ohjeita tukiasioihin, investointeihin, yms. liittyen. Kesäajaksi oli palkattuna yksi harjoittelija, jonka toimipaikkana oli pääsääntöisesti Pielavesi. Tukijärjestelmät ovat erittäin monimutkaisia ja ensiarvoisen tärkeää on, että viljelijöiden on helppo lähestyä maataloustoimiston henkilöstöä ja että palvelut toimivat lähipalveluina. Tässä tehtävässä maataloustoimisto on onnistunut tänä hyvin.

3. Henkilöstön työssä viihtymistä ja jaksamista ylläpidetään ja kehitetään kehityskeskusteluilla, palaverilla ja tiiviillä kanssakäymisellä henkilöstön kesken.

Tukihallintoyksikössä on ollut käyttöön skype- pikaviestiohjelma, jolla on voitu helposti pitää yhteyttä ja keskustella eri toimipisteiden välillä. Skypestä on kuitenkin jouduttu luopumaan teknisistä syistä ja se on korvattu toisella ohjelmalla. Uudella ohjelmalla yhteydenpito ei ole yhtä juohevaa ja osaltaan vaikeuttanut yhteydenpitoa toimipisteiden välillä. Sähköisistä yhteydenpitovälineistä huolimatta yhteisiä tapaamisia tarvitaan jatkossa enenevässä määrin.

Maatalouden tukihallintoyksikkö / tuet

	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: tukea hakeneet tilat yhteensä kpl	660	660	653
Kiuruvesi, Pielavesi, Keitele: maataloustuet yhteensä milj. euroa,	32,5	33,0	33,0
Kiuruvesi, tilojen lukumäärä, kpl	404	400	396
Kiuruvesi, maataloustuen yhteensä, milj. euroa	23,2	24,0	23,5

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT. TA	TA + MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
MAATALOUSHALLINTO						
Toimintatulot	190 565	-4 238	186 327	180 300	96,8	188 766
Toimintamenot	-409 418	13 172	-396 246	-366 107	92,4	-392 276
Toimintakate (netto)	-218 853	8 934	-209 919	-185 806	88,5	-203 510
Muut laskennalliset kustannukset	-7 757	0	-7 757	-8 192	105,6	-8 005
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-417 175	13 172	-404 003	-374 299	92,6	-400 282

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Kaupungin työllistämistoimien tarkoituksena on alentaa pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyyttä, ehkäistä syrjäytymistä sekä parantaa työllistettävien valmiuksia omaehtoiseen koulutuksen hankintaan ja työnsaantiin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

Pyritään työllistämään mahdollisimman paljon niitä henkilöitä, joiden työmarkkinatuesta kaupunki joutuu maksamaan puolet

Kaupungin työllistäminen

Tukityöllistämiseen käytettiin noin 120.000 euroa (netto). Vuoden aikana palkkatuella työllistettiin 10 velvoitetyöllistettävää enintään 6 kk ajaksi.

Kiuruveden kaupungin ja Kiuruveden Urheilijat ry:n välinen sopimus

Kiuruveden kaupungin työllisyyden hoitaminen on rakentunut pääosin kaupungin ja Kiuruveden Urheilijoiden välisen yhteistyösopimuksen pohjalle. Kiuruveden Urheilijat on vastannut pitkäaikaistyöttömien työllisyyden edistämisestä ja muista tukitoimenpiteistä. Työllisyyden edistämiseksi on Kiuruvedellä ollut käytössä niin sanottu edelleenohjausmalli, jossa Kiuruveden Urheilijat on vastannut palkkatuella palkatun työttömän työnantajavelvoitteista, vaikka itse työ tehdään toisen työnantajan palveluksessa. Kaupunki maksoi vuonna 2018 sopimuksen mukaisten tehtävien hoitamisesta Kiuruveden Urheilijat ry:lle 100.000 euroa. Sopimuksen mukaan vuoden 2018 tavoitteena oli työllistää palkkatuella vähintään 30 henkilöä. Palkkatuella työllistettiin vuoden 2018 aikana 24 henkilöä. Tavoitteeseen ei päästy, koska TE – toimiston kiintiö vuodelle 2018 oli 120 palkkatuki-kuukautta (20 henkilöä x 6 kk). Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry:n ja Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän yhteinen tavoite oli, että 60 henkilöä osallistuu kuntouttavaan työtoimintaan. Vuoden aikana kuntouttavaan työtoimintaan osallistui 65 eri henkilöä, joista alle 25 -vuotiaita oli 25 henkilöä. Kuntouttavaan työtoimintaan osallistumisesta tekee päätöksen Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä.

Lisäksi Kiuruveden Urheilijat ry on ohjannut työnhakijoita työhön, työkokeiluun tai kuntouttavaan työtoimintaan muille työnantajille, mm. Etappiin, Toimi-säätiölle, Päiväkeskus Pysäkillle, Työttömien yhdistykselle, Omakotiyhdistykselle, Helluntaiseurakunnalle ja Luotsipajalle.

Kelan tilaston (Kelasto) mukaan kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen saajia oli vuonna 2018 kuukausittain keskimäärin 114 saajaa ja vuonna 2017 oli 123 saajaa. Vuonna 2018 Kiuruveden kaupungin maksama työmarkkinatuen kuntaosuus oli yhteensä noin 490.000 euroa (vuonna 2017 noin 593.000 euroa, vuonna 2016 noin 568.000). 300 päivää työmarkkinatukea saaneen henkilön työttömyysaika rahoitetaan puoliksi valtion ja kotikunnan varoista. 1000 päivän jälkeen kotikunnan rahoitusvastuu nousee 70 % prosenttiin.

Yhteistoimintaosuudet:

TYP – verkoston toiminnasta maksettiin Iisalmen kaupungille noin 4.000 euroa.

Yhdistysten työllistämisen tukeminen

Työllistämisavustusta maksettiin yhteisöille seuraavasti: Ylä-Savon TOIMI – valmennussäätiö 30.000 euroa, Kiuruveden Urheilijat ry:n (hanke) 20.000 euroa, Kiuruveden Työttömät ry vuokratuki 7.000 euroa.

Nuorten kesätyöllistäminen

Nuorten kesätyöllistämiseen käytettiin noin 16.000 euroa. Yhteensä 39 työnantajaa työllisti 64 kiuruvetistä nuorta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Sitovuustaso on toimintakate

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN						
Toimintatulot	41 000	0	41 000	51 025	124,5	70 022
Toimintamenot	-373 140	9 958	-363 182	-343 106	94,5	-371 447
Toimintakate (netto)	-332 140	9 958	-322 182	-292 081	90,7	-301 424
Muut laskennalliset kustannukset	-2 259	0	-2 259	-2 363	104,6	-3 192
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-375 399	9 958	-365 441	-345 469	94,5	-374 639

SOSIAALITOIMI JA TERVEYDENHUOLTO

Vastuuhenkilö: Kaupunginjohtaja

Tulosalueen toiminnalliset tavoitteet (kaupungin talousarvio)

- 1. Erikoissairaanhoidon menojen hillitseminen perusterveydenhuoltoa vahvistamalla; lääkärin virat täytetään, ajanvarausvastaanoton toimivuutta parannetaan (vastaanotolle tulee päästä 1-2 viikossa)**

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän ja Kiuruveden kaupungin välille laadittiin palvelusopimus palvelujen tuottamisesta, jonka kaupunginvaltuusto hyväksyi. Sopimuksen mukainen maksuosuus ylittyi 1,3 milj. euroa, vaikka Kiuruveden osuus Verso Oy:n myyntivoitosta oli lähes 0,7 milj. euroa. Eli ilman Verso Oy:n myyntivoittoa maksuosuuden ylitys olisi ollut lähes 2,0 milj. euroa.

- 2. Sosiaalitoimen ja terveydenhuollon lähipalvelujen turvaaminen**

Lähipalvelut ovat vuosien ajan vähentyneet.

Seuraava tiedot on Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän toimittamasta selvityksestä:

Perhepalveluiden kehitys vuosina 2016 – 2018 / Kiuruvesi

Ennaltaehkäisevät palvelut

Vuonna 2018 Kiuruvedellä oli arvioitua suurempi ennaltaehkäisevän palvelun tarve. Muutettu talousarvio ylittyi 23 %. Perheiden tarpeet olivat pitkäaikaisia.

Sosiaalityö

Kiuruvedellä on perhesosiaalityössä yksi sosiaalityöntekijä ja lastensuojelussa kaksi sosiaalityöntekijää. Lisääntyneen lastensuojelun tarpeen vuoksi resurssia lisätään vuodelle 2019 (osittain henkilöstöä siirretään sosiaalityön sisältä).

Avohuolto

Kiuruvedellä on järjestetty avoperhekuntoutusta lastensuojelun asiakkaana oleville perheille sen sijaan, että joku tai jotkut perheen lapsista olisi sijoitettu oman kodin ulkopuolelle. Kustannukset kolmen (3) perheen, perheissä lapsia yhteensä yhdeksän (9), avokuntoutuksesta ovat olleet noin 100.000 euroa/vuosi. Yhden lapsen sijoitus laitoshuoltoon olisi tullut maksamaan 120.450 euroa/vuosi ja perhehoitoon noin 20 000 euroa/vuosi.

Perhetyön ja erityisesti tehostetun perhetyön riittämättömyys omana toimintana on lisännyt ostopalvelukustannuksia. Erityisen suuria kuluja tehostetun perhetyön riittämättömyydestä on aiheutunut Kiuruvedellä. Palveluntuottajalla on ollut erityisosaamista muun muassa kouluyhteistyöhön. Kuten avoperhekuntoutusta/kotikuntoutusta, myös tehostetun perhetyön ostopalveluja on järjestetty perheille, joissa on useita lapsia ja uhkana lapsen/lasten sijoitus pois kotoa.

Kiuruvedellä tukipalveluiden toteumassa on noin 75.000 euroa laitoksessa tapahtuneen perhekuntoutuksen kustannuksia (=perhesosiaalityön kautta eli sosiaalihuoltolain mukainen asiakkuus).

Perheneuvola

Kiuruveden osalta erityisesti perheneuvolan asiakas- ja käyntimäärät ovat kasvaneet vuonna 2018.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut

Kodin ulkopuolelle sijoituksia toteutetaan perhehoitona, perhekotikuntoutuksena ja laitoshoitona. Perustelut talousarviomäärärahan ylittämiseen ja sijoitusten taustalla olevat syyt ovat samat kuin Iisalmissa. Ympäri vuorokautista tarvetta oman kodin ulkopuolella tapahtuvaan perhekuntoutukseen voi aiheuttaa esimerkiksi perheessä vallitseva kokonaisvaltainen elämänhallitsemattomuus, vanhempien alkoholinkäyttö, vanhempien psyykkinen sairaus, vanhempien totaalinen väsymys/uupumus. Perhekuntoutusta voidaan käyttää myös silloin kun arvioidaan mahdollisuutta huostassa pidon lopettamiseen ja lapsen kotiuttamiseen tai kun joudutaan arvioimaan vanhempien kykyä vastata lapsen jokapäiväisestä ikäkauden mukaisesta hoidosta ja huolenpidosta. Mainituissa tilanteissa lapsen hoitoa, turvallista kasvua ja kehitystä ei voida turvata hänen omassa kodissaan vaan tarvitaan myös kontrollia.

Laitoshuoltoon sijoitettiin vuoden 2018 aikana yhteensä 13 lasta/nuorta. Vuonna 2017 laitoshuollossa oli kahdeksan (8) lasta/nuorta. Talousarvion 2018 määräraha kattoi kolmen (3) lapsen/nuoren ympärivuotiset kustannukset. Vuonna 2019 on edelleen haasteena sijaishuollon kustannusten ylittyminen, mikäli laitoshoidon tarve säilyy korkealla tasolla.

Hoito- ja hoivapalvelujen nettokustannusten toteuma vuonna 2018/Kiuruvesi

Hoito- ja hoivapalvelujen nettokustannusten toteuma vuonna 2018 oli 111,6 %, ylitystä 1. 288.000 euroa. Muutos vuoden 2017 toteumaan oli + 8,6 %.

Osastopalvelut

Nettokulut vuodelta 2018 ylittyivät palvelutarpeen mukaisesti verrattuna talousarvioon 7 %, mutta toteuma oli pienempi kuin kahtena edellisellä vuotena. Ylitys kohdentui sekä osastopalveluihin että dialyysipalveluihin.

Hoito- ja hoivapalvelujen kustannuskehitys vuosina 2010 – 2018

Kasvavan tarpeen kustannuskehitykseen voidaan vaikuttaa muun muassa senioriasumista ja teknologia avusteisia palveluja kehittämällä. Vuonna 2017 perusterveydenhuollon hoitopäivien kustannukset on siirretty toiseen järjestelmään erikoissairaanhoidon integraation yhteydessä ja näkyy laskuna akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoidon kustannuksissa.

Omaishoidon kustannusten nousu oli 47 % vuodesta 2016 vuoteen 2018 verrattuna. Kotihoidon kustannusten nousu oli 8 % vuodesta 2016 vuoteen 2018 verrattuna. Tehostetun palveluasumisen kustannusten nousu oli 29 % vuodesta 2016 vuoteen 2018 verrattuna. Lyhytaikaishoidon kustannusten nousu oli 185 % verrattuna vuoteen 2017, nousuun vaikutti seudullisen Niva yksikön perustaminen.

Palvelujen peittävyys 75 vuotta täyttäneillä vuosina 2016 – 2018

Kotona asuvien osuus on noussut vuonna 2018 verrattuna vuosiin 2016 ja 2017. Palvelujen peittävyys 75 vuotta täyttäneiden osalta ylittyy tehostetussa palveluasumisessa jokaisena vuonna. Kotihoitoa on ollut tavoitteiden mukaisesti. Tavoite tasana on käytetty PoSoTe uudistuksen Ikääntyvien palvelujen loppuraportin mukaisia tavoitteita.

	TAVOITE %	KIURUVESI TOT 2016	TOT 2017	TA 2018	TOT 2018
KOTONA ASUVAT	≥ 92	90	89	91	91
OMAISHOIDON TUEN PIIRISSÄ	7	6	7	7	6
SÄÄNNÖLLISEN KOTIHOIDON PIIRISSÄ	14	15	15	14	14
TEHOSTETTU PALVELUASUMINEN *	6	8	10	9	9
PITKÄAIKAISLAITOSHOIDOISSA OLEVAT *	0 - 1	2	1	0	0
YHTEENSÄ *	0 - 7	10	11	9	9

Hoito- ja hoivapalvelujen suoritteet vuosina 2010 – 2018

Omaishoidon asiakkaiden määrä on pysynyt lähes ennallaan. Kotihoidon asiakkaiden määrä on laskenut 6 % vuodesta 2016 vuoteen 2018. Arviointijakson asiakkaat ovat siirtyneet säännöllisen kotihoidon asiakkaiksi vuonna 2018. Laskua selittää myös tilapäisten asiakkaiden kohdentaminen muihin palveluihin. Säännöllisen kotihoidon asiakkaiden määrä on kasvanut 2 % vuodesta 2016 vuoteen 2018.

Hoitopäivien määrän kehitys on tavoitteiden mukaista. Pitkäaikaislaitoshoitoa on vähennetty suunnitellusti. Tehostettua palveluasumisen hoitopäivät ovat kasvaneet 19 % vuodesta 2016 verrattuna vuoteen 2018 tarvetta vastaavasti. Akuutti-, kuntoutus- ja lyhytaikaishoidon hoitopäivien kohdalla näkyy laskua vuonna 2017 perusterveydenhuollon hoitopäivien siirtämisen vuoksi toiseen järjestelmään osastopalvelujen integraation yhteydessä. Lyhytaikaishoitopäivät ovat nousseet lähes 100 % vuodesta 2017 vuoteen 2018.

Palvelujen järjestämistavat vuosina 2016 – 2019

Vuonna 2018 kotihoidon julkisen tuotannon kustannusten osuus on 99,7 % ja yksityisen (ostopalvelu ja palveluseteli) 0,3 %. Asiakkaista 89 % on julkisissa palveluissa ja 11 % yksityisissä palveluissa. Yksityisen palveluntuotannon osuus on kasvanut. Palvelusetelin kohdentaminen vaikuttaa järjestämistapaan. Luvuissa ei ole mukana rintamaveteraanien ja sotainvalidien kotihoito.

	KIURUVESI			%		
	TP 2016	TP 2017	TP 2018		TA 2019	%
OMA TOIMINTA €	2 890 365	3 266 271	3 543 213	99,67	3 373 742	99,68
OSTOPALVELU €	0	802	987	0,03	0	0,00
PALVELUSETELI €	0	3 069	10 600	0,30	11 000	0,32
OSTOPALVELU JA PALVELUSETE	0	3	29	11,89	30	9,65
SÄÄNNÖLLIS ET ASIAKKAAT	211	197	215	88,11	281*	90,35

Vuonna 2018 asumispalveluissa julkisen tuotannon kustannusosuus oli 75 % ja yksityisen 25 %. Palvelusetelin ensisijaisuus järjestämistapana vaikuttaa jatkossa enemmän järjestämistapaan. Vuonna 2019 yksityisen osuus nousee julkista suuremmaksi.

Asumispalvelujen ja laitoshoidon järjestämistavat TP 2016 – 2018 ja TA 2019

KIURUVESI	TA 2017	%	TA 2018	%	TA 2019	%
omatuotanto	32 475	72,4	32 759	74,9	33 215	79
ostopalvelu	12 410	27,6	10 950	25,1	8 760	21
YHT.	44 885	100,0	43 709	100,0	41 975	100

sisältää sosiaalihuoltolain mukaisen laitoshoidon, tehostetun palveluasumisen ja lyhytaikaishoidon

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kiuruveden palvelusopimuksen kokonaissumma vuodelle 2018 oli 32.760.000 euroa, josta Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin osuus (Kys) oli 8.400.000 euroa. Vuoden 2018 toteutuma oli 34.061.065 euroa. Ylitys yhteensä oli 1.301.065 euroa.

Kaupunginvaltuusto myönsi 12.12.2018 sote maksusuuteen 500.000 euron lisämäärärahan. Seuraavassa taulukossa esitetään Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän talousarvion toteutuminen koko kuntayhtymän osalta sekä Kiuruveden kaupungin osalta:

	TA 2018 (+muut.)	TP 2018	ERO (TP-TA)	TP 2017
KOKO KUNTAYHTYMÄ TALOUSARVIO / TILINPÄÄTÖS (euroa)				
Soten oma toiminta	102 538 554	101 756 575	-781 979 alitusta	100 873 229
Kys (ostettu erikoissairaanhoito)	33 740 000	36 135 276	2 395 276 ylitystä	34 873 537
KIURUVEDEN KAUPUNGIN TALOUSARVIO / TILINPÄÄTÖS (euroa)				
Soten oma toiminta (alkuperäinen TA 24.360.000)	24 860 000	25 489 049	629 049 ylitystä	24 921 669
Kys (ostettu erikoissairaanhoito)	8 400 000	8 572 016	172 016 ylitystä	8 873 063

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
SOS.TOIMI JA TERV.HUOLTO						
Toimintatulot	162 553	0	162 553	162 552	100,0	174 151
Toimintamenot	-34 156 098	-520 258	-34 676 356	-35 431 197	102,2	-35 342 356
Toimintakate (netto)	-33 993 545	-520 258	-34 513 803	-35 268 645	102,2	-35 168 205
Poistot ja arvonalentumiset	-4 300	0	-4 300	-4 300	100,0	-4 300
Muut laskennalliset kustannukset	-1 155	0	-1 155	-1 013	87,7	-1 159
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-34 161 553	-520 258	-34 681 811	-35 436 510	102,2	-35 347 815

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tilinpäätös 2018

PALVELU	TP 2017	TA2018	TP 2018	TOT- %
Aikuispsykososiaaliset palvelut	1 977 436	2 086 145	1 626 932	78,0
Aikuissosiaalityö	313 147	312 882	363 632	116,2
Erikoissairaanhoido, ostettu	8 873 063	8 400 000	8 572 016	102,0
oma erikoissairaanhoido, tuotteistettu	1 459 785	1 397 120	1 335 187	95,6
Hoito ja hoiva	11 360 563	11 056 731	12 344 280	111,6
Kuntoutus	349 973	353 411	396 434	112,2
Perhepalvelut	1 990 437	1 812 808	2 411 359	133,0
Suun terveydenhuolto	596 978	766 412	718 268	93,7
Vammaispalvelut	3 379 807	3 305 603	3 455 716	104,5
Vastaanotto	2 911 800	2 685 361	2 730 284	101,7
Ympäristötoimi	389 246	388 909	371 823	95,6
PALVELUT YHT	33 602 235	32 565 382	34 325 929	5,4
Hallinto seudulliset	192 496	193 783	209 225	108,0
Koljonvirran sairaalan alaskirjaus			185 319	
Satunnainen myyntivoitto			-659 408	
MAKSUOSUUS	33 794 732	32 759 165	34 061 065	104,0
Ennakot			32 759 328	
Erotus			1 301 737	
ESH ostettu	8 873 063	8 400 000	8 572 016	102,0
Oma toiminta	24 921 669	24 359 165	25 489 049	104,6

SIVISTYSLAUTAKUNTA / OPETUS- JA SIVISTYSPALVELU- KESKUS

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen johtaja: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueet: Hallinto, varhaiskasvatus, perusopetus, lukiokoulutus + toinen aste ja kansalais-opisto, sivistyspalvelut ja vapaa-aikapalvelut

HALLINTO SIVISTYSLAUTAKUNTA

Vastuuhenkilö: Sivistystoimen vastaava

Tulosalueen toimintastrategia

Opetus- ja sivistyspalvelukeskuksen hallinnon tulosalue huolehtii sivistyslautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä sekä tiedottamisesta. Koulutoimisto hoitaa kaikkien tulosalueiden taloushallinnon tehtävät. Lisäksi tulosalue vastaa koulukuraattori- ja – psykologipalvelujen järjestämisestä myös Kiuruvedellä järjestettävän ammatillisen koulutuksen osalta.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- Jatketaan oppilashuollon henkilökunnan koulutusta ja järjestetään heidän toimesta sisäistä koulutusta opetustoimen henkilökunnalle. Kannustetaan henkilökuntaa ammattitaidon ylläpitämiseen ja kehittämiseen.**

Tavoite on toteutunut. Koulukuraattori, koulupsykologi ja psykologi ovat kouluttautuneet ja järjestäneet sisäistä koulutusta henkilöstölle. Veso- koulutusten lisäksi henkilöstö on osallistunut ammattitaidon ylläpitämiseen liittyviin koulutuksiin. Digi -tutorin myötä on osallistuttu hankkeen koulutuksiin ja edelleen tutorit ovat opastaneet muuta henkilöstöä.

- Palvelukeskuksen sisäistä yhteistyötä kehitetään.**

Tavoite on toteutunut. Opetus- ja sivistystoimen johtoryhmien yhdistämisen myötä tiedonkulku on parantunut ja yhteistyö on lisääntynyt.

- Otetaan käyttöön Koski-palvelu sekä Koululiitu – ohjelma.**

Tavoite on toteutunut. Koululiitu ohjelma on otettu kouluilla käyttöön ja Koski-palveluun on valmistauduttu. Koski-palvelu aloitti toiminnan valtakunnallisesti 1.1.2019.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
HALLINTO SIVISTYSLTK						
Toimintatulot	2 885	0	2 885	2 085	72,3	2 473
Toimintamenot	-162 385	9 909	-152 476	-150 748	98,9	-163 860
Toimintakate (netto)	-159 500	9 909	-149 591	-148 664	99,4	-161 387
Muut laskennalliset kustannukset	-6 672	0	-6 672	-7 055	105,7	-8 909
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-169 057	9 909	-159 148	-158 026	99,3	-173 000

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: Varhaiskasvatuksen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Varhaiskasvatuspalvelut ovat monipuolisia ja laadukkaita palveluja, joissa huomioidaan lapsen ja perheen tarpeet. Kasvatuskumppanuuteen pohjautuvassa yhteistyössä vanhempien kanssa luodaan turvallinen ja myönteinen kasvuympäristö, joka turvaa lapselle mahdollisuuden yksilölliseen kasvuun ja kehitykseen.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Arviointiin perustuva suunnittelumalli otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä

Henkilöstöä on koulutettu uuden varhaiskasvatuslain ja -suunnitelman mukaiseen oman toiminnan ja lapsiryhmän havainnointiin ja arviointiin. Oppimisympäristöä muokataan lasten tarpeiden mukaan. Kaikkien työtapojen tulee tukea lapsen kehitystä ja oppimista. Ne tulee myös pystyä pedagogisesti perustelemaan. On tärkeää tiedostaa, että henkilöstön tapa toimia ja olla vuorovaikutuksessa välittyy mallina lapsille, jotka omaksuvat varhaiskasvatusyhteisön arvoja, asenteita ja tapoja.

2. Uuden varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen

Toiminnan suunnittelussa ja henkilöstön koulutuksessa on kiinnitetty erityistä huomiota uuden varhaiskasvatussuunnitelman vaatimiin tavoitteisiin. Koulutusta on järjestetty seutukunnallisesti kohdennettuna eri ammattiryhmille.

3. Pedagogisen johtamisen kehittäminen ja tehtäväkuvien uudistaminen

Tehtäväkuvien tarkastelu on aloitettu kevätkaudella 2018. Kuvauksissa on otettu huomioon 1.9.2018 voimaan tullut uusi varhaiskasvatuslaki. Yksiköihin on luotu rakenteita ammatilliseen keskusteluun, käytössä on säännölliset tiimipalaverit. Yhteinen toiminta-ajatus ja toiminnan tavoitteet näkyvät käytännöissä. Yhteisiä työkäytänteitä tehdään näkyväksi ja niitä havainnoidaan ja arvioidaan säännöllisesti. Lapset ja huoltajat ovat mukana toimintakulttuurin kehittämisessä ja arvioinnissa.

4. Nivan koulun alueella esiopetus siirtyy opetustoimesta varhaiskasvatukseen.

Kyläkoulujen esiopetus järjestetään opetustoimen alaisuudessa.

Esiopetuksen siirtymistä varhaiskasvatukseen on valmisteltu kevätkauden aikana yhteisten palaverien avulla. Kuorevirran jäähallilla olevia esiopetuksen tiloja on muokattu enemmän varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä vastaaviksi. Opettajille ja lastenhoitajille on varattu riittävästi aikaa uuden toimintakauden aloittamiseen ja toiminnan suunnitteluun. 1.8.2018 alkaen perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminta on siirtynyt osaksi Nivan koulun toimintaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT		TP 2017	TA 2018	TP 2018
Päiväkotihoido				
	lapsia kokopäivähoidossa	79	90	85
	lapsia osapäivähoidossa	63	80	79
Ryhmäperhepäivähoito				
	lapsia kokopäivähoidossa	7	20	16
	lapsia osapäivähoidossa	18	4	11
Perhepäivähoito				
	lapsia kokopäivähoidossa	60	90	85
	lapsia osapäivähoidossa	13	20	19
Lasten määrä leikkitoiminnassa		116	110	112
Puuhakerho		13	15	9
Koululaisten aamu- ja iltap.toiminta				
	koululaisia toiminnassa 31.5.2018 saakka	48	40	62
Maksuton esiopetus		13	60	55
Esioppilaiden kerhotoiminta				
	esioppilaita toiminnassa 31.5.2018 saakka	14	15	13
Lasten hoidon tuki				
	(tuen piiriin kuuluvien lasten määrä)	120	130	114
Yksityisen hoidon tuki ja kuntalisä				
	(tuen piiriin kuuluvien lasten määrä)	31	35	29

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintakulut (henkilöstökulut sekä rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat) ylittyivät noin 110.600 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
VARHAISKASVATUS						
Toimintatulot	260 197	-6 300	253 897	277 206	109,2	319 441
Toimintamenot	-4 394 255	-195 851	-4 590 106	-4 700 743	102,4	-4 273 147
Toimintakate (netto)	-4 134 058	-202 151	-4 336 209	-4 423 537	102,0	-3 953 706
Poistot ja arvonalentumiset	-47 149	-384	-47 533	-47 533	100,0	-47 161
Muut laskennalliset kustannukset	-73 713	0	-73 713	-83 017	112,6	-69 816
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-4 515 117	-196 235	-4 711 352	-4 863 825	103,2	-4 417 399

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: Yläkoulun rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Perusopetus järjestää laadukasta ja tuloksellista opetusta yhteistyötä korostavalla tavalla. Opetuksessa painotetaan perustietojen ja – taitojen oppimista, oppilaiden perusturvallisuutta ja itsetunnon myönteistä kehittämistä sekä ryhmässä toimimisen, itsensä ilmaisemisen ja luovuuden valmiuksia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Jatketaan Liikkuva koulu – hankkeen mukaista toimintaa.

Tavoite on toteutunut Nivan koululla välkkäri-toiminnan muodossa ja yläkoulussa pidennetyillä välitunneilla tapahtuvan liikunnan avulla.

2. Koulujen oppimisympäristöjä ja opetusmenetelmiä kehitetään resurssien antamien mahdollisuuksien mukaan uusien opetussuunnitelmien mukaisesti

Tavoite on toteutunut. Koulujen oppimisympäristöjä on kehitetty ja oppimismenetelmiä kehitetään koko ajan. Yhtenä tekijänä on Opetushallitukselta saadun avustuksen turvin aloitettu digi-tutor toiminta.

3. Palvelukeskuksen sisäistä ja palvelukeskusten välistä yhteistyötä kehitetään

Tavoite on toteutunut palvelukeskuksen sisällä. Keskeistä on ollut sivistyspalvelukeskuksen oman johtoryhmän toiminta, jonka kautta yhteistyötä on koordinoitu. Muiden palvelukeskusten työ tukee sivistyspalvelukeskuksen toimintaa kukin omalla sarallaan.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Oppilaita keskimäärin	867	824	822
Opetustuntien lukumäärä	58 097	57 416	55 131

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintakulut ylittyivät noin 65.500 euroa. Henkilöstökulut, palvelujen ostot sekä rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat ylittyivät. Aineet, tavarat ja tarvikkeet alittuivat.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
PERUSOPETUS						
Toimintatulot	442 725	-696	442 029	518 861	117,4	525 248
Toimintamenot	-7 608 845	65 681	-7 543 164	-7 608 677	100,9	-7 778 878
Toimintakate (netto)	-7 166 120	64 985	-7 101 135	-7 089 816	99,8	-7 253 630
Poistot ja arvonalentumiset	-33 858	-1 503	-35 361	-35 220	99,6	-29 762
Muut laskennalliset kustannukset	-157 257	0	-157 257	-147 019	93,5	-157 106
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-7 799 960	64 178	-7 735 782	-7 845 024	101,4	-8 020 828

LUKIOKOULUTUS, TOISEN ASTEEN KOULUTUS JA KANSALAI SOPISTO

Vastuuhenkilö: Rehtori

Tulosalueen toimintastrategia

Kiuruveden lukion perustehtävänä on antaa hyvä yleissivistys, jatko-opintokelpoisuus sekä mahdollisuus yksilölliseen ja sosiaaliseen kasvuun. Kiuruveden lukiossa järjestetään nuorille tarkoitettua opetussuunnitelman ja aikuisille tarkoitettua opetussuunnitelman mukaista koulutusta. Lukiota valmistuu aktiivisia ja rohkeita, oman kulttuuriperintönsä tuntevia aikuisia. Kansalaisopiston toimintaa sopeutetaan olemassa oleviin henkilöstö- talous- ym. resursseihin sekä edistetään vapaan sivistystyölain ja kehittämisohjelman suuntaisesti kansalaisten tietoyhteiskuntavalmiuksia, kaikinpuolista hyvinvointia ja terveyttä sekä kestävä kehitystä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Oppimisympäristöjen uusimista jatketaan fyysisten ja digitaalisten valmiuksien osalta. Vanhaa esitystekniikkaa uusitaan.

Kaikissa luokissa on juhlasalin lisäksi tarvittava infrastruktuuri (sähköpistokkeet, nettiiniilot) digitaalisten kokeitten järjestämiseksi.

2. Juhlasalin tutkintoverkko rakennetaan valmiiksi mahdollistamaan 50 – 60 opiskelijan yhtäaikainen ylioppilaskoe.

Tutkintoverkko on rakennettu valmiiksi.

3. Kansalaisopiston tavoitteena on opetustoiminnan toteuttaminen asiakaslähtöisesti.

Opetustoiminnan suunnittelussa noudatettiin kuntalaisten toiveita. Palautetta ja toiveita koottiin kaikissa opintoryhmissä.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Oppilaita keskimäärin	146	150	141
Opetustuntien lukumäärä	7 492	9 771	7 353
<i>Kansalaisopisto</i>			
Kansalaisopiston opiskelijoita	1 255	1 500	1 270
Opetustuntien lukumäärä	7 129	6 500	7 057
Taiteen perusopetuksen opiskelijoita		20	20

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintakulut (rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat) ylittyivät noin 51.700 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
LUKIO, TOINEN ASTE, KANS.OP.						
Toimintatulot	111 077	10 000	121 077	127 382	105,2	155 465
Toimintamenot	-1 671 311	-14 289	-1 685 600	-1 737 269	103,1	-1 775 726
 Toimintakate (netto)	 -1 560 234	 -4 289	 -1 564 523	 -1 609 887	 102,9	 -1 620 261
 Poistot ja arvonalentumiset	 -1 000	 -828	 -1 828	 -1 696	 92,8	 -3 499
Muut laskennalliset kustannukset	-41 911	0	-41 911	-36 508	87,1	-45 106
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -1 714 222	 -15 117	 -1 729 339	 -1 776 054	 102,7	 -1 824 965

SIVISTYSPALVELUT

Vastuuhenkilö: Kulttuurisihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Sivistyspalvelujen tulosalue tarjoaa kaupungin asukkaille mahdollisuuden elämänlaajuiseen oppimiseen, itsensä monipuoliseen kehittämiseen ja virkistäytymiseen sekä kulttuurin tuottamiseen sekä kulttuuriperinteen vaalimiseen. Sivistyspalvelut vastaavat osaltaan Kiuruveden vetovoimaisuudesta asuinpaikkana sekä matkailukohteena.

Kirjasto-kulttuuritaloa kehitetään siten, että se on kaikille avoin tiedon, elinikäisen oppimisen ja elämysten keskus. Monipuolisella yhteistyöllä mahdollistetaan toiminnan laatu. Kirjasto tarjoaa perinteistä ja digitaalista aineistoa. Kirjastopalveluissa painotetaan muun muassa tasa-arvoa, luotettavuutta ja ennakkoluulottomuutta. Kulttuuritoiminnassa kaupungin asukkaille tarjotaan kulttuuritapahtumia sekä aktivoidaan kaupunkilaisia tuottamaan ja käyttämään kulttuuripalveluja. Lisäksi huolehditaan paikallisen perinteen säilyttämisestä ja esilletuonnista.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Tavoitteena on kulttuuritalon toiminnan pitäminen ennallaan huomioiden eri ikäryhmät.

Kulttuuritalolla oli vuoden aikana useita konsertteja, teatteriesityksiä, elokuvia sekä näyttelyitä eri ikä- ja kohderyhmille. Kulttuuritoimi järjesti Kiurusalissa 15 tilaisuutta sekä kesän iltatorit. Yhteistyötä tapahtumien järjestelyissä tehtiin mm. järjestöjen ja seurakunnan kanssa. Kävijämäärät pysyivät edellisen vuoden tasolla.

2. Museolla on tavoitteena pitää kävijämäärät ennallaan sekä huoltaa kokoelmaa ja rakennuksia.

Museo oli avoinna 10.6 -31.7. Koululaisryhmät kävivät museossa elo- ja syyskuun aikana (noin 100 koululaista). Kesän aikana järjestettiin neljä erilaista tapahtumaa lastenpäivästä heinäntekotalkoisiin. Lisäksi varhaiskasvatus järjesti syksyllä museon pihapiirissä toimintaa. Museolle saatiin Museovirastolta avustusta, jonka avulla pystyttiin digitoimaan osa museon kokoelmista MuseumPlusRIA tietokantaan. Rakennuksista huollettiin esinemuseon lisäksi Hyvärilän talo, navetta ja sauna. Museolla kävijämäärä laski hieman edellisestä kesästä johtuen mm. lyhyemmästä aukioloajasta. Museorakennuksista huonossa kunnossa on edelleen Hyvärilän talo.

3. Kirjastossa tapahtuneiden palvelumuutosten jälkeen tavoitteena on saada mahdollisimman monet asiakkaat pysymään palveluiden piirissä.

2017 vuonna eläkkeelle jääneen kirjastoautovirkailijan tilalle ei tullut lisää työvoimaa, jonka vuoksi kirjastoauto ajoi koko vuoden joka toinen viikko suppeampaa reittiä ostopalveluna ja kesäaukioloaikoja jouduttiin edelleen supistamaan. Kirjastoauton pysäkkejä oli 9 ja kävijöitä 5467. Kirjastonjohtajan töitä teki edelleen kulttuurisihteeri 30 % työajastaan. Opintolukusalin käyttöaste nousi edelleen. Siellä järjestettiin vuoden aikana yli 200 kokous- ja koulutustilaisuutta. Kotipalvelua markkinoitiin enemmän ja sen pariin saatiin lisää asiakkaita. Lainamäärät laskivat hieman, kävijämäärät pysyivät ennallaan. Rutakon yhteinen laatukäsikirja valmistui.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
<i>Kulttuuri</i>			
Musiikkiopetuksen oppilaspaikat	27	25	25
Museokäynnit	1 000	700	600
Kulttuuritalo/käynnit	22 655	23 000	22 638
<i>Kirjasto</i>			
Lainausten määrä	144 127	168 000	138 190
Käyntikerrat	72 620	110 000	72 977
Verkkokäynnit (laskentatapa muuttunut)	23 551	170 000	25 056

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	TA 2018	MUUT. TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
SIVISTYSPALVELUT						
Toimintatulot	82 750	0	82 750	81 892	99,0	84 526
Toimintamenot	-985 683	-24 395	-1 010 078	-809 678	80,2	-990 294
Toimintakate (netto)	-902 933	-24 395	-927 328	-727 785	78,5	-905 769
Poistot ja arvonalentumiset	-10 777	-8 786	-19 563	-19 563	100,0	-18 801
Muut laskennalliset kustannukset	-23 504	0	-23 504	-23 235	98,9	-24 421
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 019 964	-33 181	-1 053 145	-852 676	81,0	-1 033 757

VAPAA-AIKAPALVELUT

Vastuuhenkilö: Liikuntasihteeri

Tulosalueen toimintastrategia

Liikunta- ja nuorisopalvelujen päätehtävänä on luoda edellytyksiä vapaa-ajan viettämiselle turvallisessa ja miellyttävässä ympäristössä sekä ohjata ja aktivoida kaikenikäisiä kaupunkilaisia vastuullisiksi ja itsenäisiksi toimijoiksi oman hyvinvointinsa suhteen. Tuetaan nuoria (17 – 25 v.) kokonaisvaltaisesti työ- ja yksilövalmennuksen sekä etsivän nuorisotyön keinoin.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Etsivän nuorisotyön ja Luotsi – nuortentyöpajan avulla pyritään tukemaan nuorta selviytymään arjen asioissa.

Etsivää nuorisotyön painopistealueita mietittiin ja jatkossa entistä enemmän painotetaan ennaltaehkäisevään työtapaan. Yhteistyötä tiivistettiin yläkoulun kanssa niin, että etsivän nuorisotyön tekijät ovat yläkoululla vähintään kerran kuukaudessa. Etsivä nuorisotyöntekijät siirtyivät toukokuussa väestötiloihin toritalolla sijaitseviin vuokratiloihin nuorisotalon toimistojen sisäilmaongelman takia. Toritilalla kokeiltiin keväällä ja kesällä Pop up avoimien ovien toimintaa ja kävijöitä tavoitettiin hyvin.

2. Panostetaan ikäihmisten liikuntamahdollisuuksiin yhdessä eri yhdistysten, soten ja Ikäinstituutin kanssa Voimaa Vanhuuteen – hankkeen myötä.

Voimaa Vanhuuteen poikkihallinnollinen työryhmä kokoontui 3 krt .Liikuntapalvelut on järjestänyt mm. ikäihmisten ulkoiluystävä koulutuksen keväällä. Liikuntasiihteri ja erityisliikunnanohjaaja kävivät ikäinstituutin ”Voimaa ja tasapainoa ikäihmiselle” kouluttajakoulutuksen ja kouluttivat uudet uimahallin liikunnanohjaajat Ikäihmisten voima ja tasapainoa ryhmien vetäjiksi. Syksyllä uimahallilla aloitettiin Voimaa ja tasapainoa tehojakso ryhmiä ikäihmisille. Tehojakso oli 10 vk mittainen ja kokoontui 2 krt / vk. Tehojakso oli erittäin suosittu ja yli 80 ikäihmistä osallistui tehojaksolle.

3. Kunnostetaan uima-hallin allas-, valvomo- ja tekniset tilat.

Uimahallin remontti valmistui ajallaan ja uimahallille palkattiin neljä liikunnanohjaajaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
<i>Uimahalli/Kuntosali</i>			
Käyntejä	29 500	30 000	31 200
<i>Jäähalli</i>			
Käyttötunnit	1 697	1 500	1 665
<i>Nuorisotalo</i>			
Käyntejä	23 530	26 000	26 000
Etsivän nuorisotyön asiakkaat		48	42
Nuortentyöpajan asiakkaat		45	38

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintakulut (rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat) ylittyivät noin 38.400 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
VAPAA-AIKAPALVELUT						
Toimintatulot	353 891	15 000	368 891	395 828	107,3	381 123
Toimintamenot	-1 429 473	40 973	-1 388 500	-1 426 868	102,8	-1 445 943
Toimintakate (netto)	-1 075 582	55 973	-1 019 609	-1 031 040	101,1	-1 064 820
Poistot ja arvonalentumiset	-58 885	-704	-59 589	-58 885	98,8	-72 118
Muut laskennalliset kustannukset	-30 518	0	-30 518	-29 747	97,5	-29 906
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-1 518 876	40 269	-1 478 607	-1 515 979	102,5	-1 548 446

TEKNINEN LAUTAKUNTA / TEKNINEN PALVELUKESKUS

Teknisen palvelukeskuksen johtaja: Tekninen johtaja

Tulosalueet: Hallinto, rakennusvalvonta, tiet ja alueet, kiinteistöt, vesi- ja viemärilaitos

Toimielimen toimintastrategia

Tekninen lautakunta turvaa kaupunkilaisten kuntatekniset palvelut lakien ja asetusten mukaisesti. Viihtyvyyttä edistetään sopusuhtaisen ja turvallisen kaupunkirakenteen suunnittelulla ja rakentamisella. Kaavoituksella ja ympäristön yleisilmeen kehittämällä tavoitellaan viihtyisää ja luonnonläheistä asumista. Kuntalaisten vesihuolto- ja liikennepalvelut sekä kaupungin kiinteistöomaisuus turvataan rakennus- ja peruskorjaustoiminnoin.

Pelastustoimen palveluiden tuottamisesta on 1.1.2004 alkaen vastannut Pohjois-Savon aluepelastuslaitos ja ympäristönsuojelun palveluista on 1.1.2010 alkaen vastannut Ylä-Savon SOTE – kuntayhtymä.

Kiuruveden osuus pelastustoimen kustannuksista vuonna 2018 oli noin 688.000 euroa.

HALLINTO (Tekpa)

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Teknisen palvelukeskuksen hallinto huolehtii lautakunnan toimialaan kuuluvien asioiden valmistelu- ja täytäntöönpanotehtävistä, keskitetysti palvelukeskuksen tulosalueiden toimisto- ja tukipalveluista sekä monipuolisesta ja sujuvasta asiakaspalvelusta. Hallinto mahdollistaa teknisen lautakunnan, sen jaostojen, toimintayksiköiden, viranhaltijoiden ja työntekijöiden sujuvan ja tehokkaan työskentelyn. Hallinto luo osaltaan edellytykset kaupungin yleispalvelukeskuksen ja muun organisaation tulokselliselle toiminnalle ja tukee niitä.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Niistä muiden palvelukeskusten hankkeista, joissa tekninen palvelukeskus on osallinen, laaditaan vuoden alussa toteuttamisaikataulu ja todetaan vastuuhenkilöt.

Tavoite toteutui. Tekninen lautakunta hyväksyi vuoden 2018 talousarvion käyttö- ja hankesuunnitelman vastuuhenkilöineen 6.2.2018. Hankkeiden toteuttamisaikataulut tulosalueittain valmistuivat tammikuussa.

2. Vesi- ja yleislaskutuksessa minimoidaan maksutappiot.

Tavoite toteutui. Laskujen maksusuorituksia seurataan jatkuvasti. Seurannan perusteella lähetetään palvelunkeskeytysilmoituksia, joita kertyy useita kymmeniä laskutuskauden aikana. Tarvittaessa on yhdessä asiakkaan kanssa laadittu tapauskohtainen maksusuunnitelma. Ääritilanteessa on käytetty palvelunkeskeytystä. Maksuvelvollisuuden laiminlyönnit ovat yleistyneet, niitä on lukuisia ja perintätoimet vaativat paljon työaika. Veden toimituksen keskeytysuhka on tehokkain perintätoimi.

3. Tuetaan henkilöstöresursseja esimerkiksi käyttämällä sesonkiluonteisesti tilapäisiä opiskelijoita tai työharjoittelijoita.

Tavoite toteutui. Lukuisten talonrakennushankkeiden johdosta palkattiin kiinteistöt – tulosalueelle tilapäinen rakennustyönvalvoja. Ratkaisu on osoittautunut oikeaksi sekä resurssien että hankkeiden laadunvarmistamisen kannalta.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
HALLINTO TEKPA						
Toimintatulot	850	0	850	7 183	845,0	1 487
Toimintamenot	-809 697	-349	-810 046	-809 109	99,9	-776 925
 Toimintakate (netto)	 -808 847	 -349	 -809 196	 -801 926	 99,1	 -775 438
 Muut laskennalliset kustannukset	 -4 625	 0	 -4 625	 -3 888	 84,1	 -4 708
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-814 322	-349	-814 671	-812 996	99,8	-781 633

RAKENNUSVALVONTA**Vastuuhenkilö: Rakennustarkastaja****Tulosalueen toimintastrategia**

Teknisen lautakunnan rakennusvalvontajaosto toimii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisena rakennusvalvontaviranomaisena. Jaoston tavoitteena on luoda terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö edistämällä hyvää rakennustapaa sekä valvomalla rakennustoimintaa ja rakennettua ympäristöä kaupungissa. Jaoston alainen rakennusvalvonta huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain ja maa-aineslain mukaisista luvista ja tarkastuksista. Rakennusvalvonta huolehtii rakentamisen yleisestä valvonnasta ja neuvonnasta kestävä kehityksen mukaisesti.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen**1. Lupien käsittelyaika pidetään kohtuullisena.**

Lupahakemukset on käsitelty mahdollisimman nopeasti. Keskimääräinen käsittelyaika on ollut vain yhdestä kahteen viikkoon. Lupien kokonaismäärä pienentyi noin 15 % edellisvuoteen verrattuna. Viime vuosina lupamäärät ovat yleisesti ottaen olleet selvässä laskussa. Lukumääräisesti rakennuslupia myönnettiin viime vuonna yhteensä 53 kpl (61 kpl v. 2017), toimenpidelupia yhteensä 23 kpl (19 kpl) ja toimenpideilmoituksia käsiteltiin yhteensä 24 kpl (40 kpl). Purkamislupia myönnettiin 1 kpl (3 kpl) ja purkamisilmoituksia käsiteltiin 3 kpl (1 kpl).

2. Rakennetun ympäristön katselmuksia tehdään yhteydenottojen ja muun katselmustoiminnan ohessa erityisesti keskusta-alueella viihtyvyyden ja maisemakuvan parantamiseksi.

Rakennusten ja ympäristön kunnossapitoa ja siisteyttä on valvottu muun katselmustoiminnan yhteydessä sekä asianosaisten yhteydenottojen perusteella varsinkin keskusta-alueella. Vuoden aikana on annettu muutamia kirjallisia ja suullisia siistimiskehotuksia. Kehotuksia on pääsääntöisesti noudatettu annettuun määräaikaan mennessä.

3. Rakennusvalvontojen yhteistyötä jatketaan muun muassa lakitulkintojen, toimintakäytäntöjen ja asiakirjojen yhtenäistämiseksi Ylä-Savon alueella. Sähköisen Lupapiste – asiointipalvelun käyttöä pyritään lisäämään.

Rakennusvalvonnan yhteispalavereita pidettiin kaksi kertaa vuonna 2018. Palavereissa on keskusteltu ja sovittu mm. yhteisistä tulkinnoista ja käytännöistä lupa-asioissa sekä koulutettu kaikkia yhteisesti ajankohtaisista rakentamismääräysten muutoksista.

Lisäksi meneillään olevan rakennusjärjestyksen uudistamistyön vuoksi on vuoden aikana pidetty useita yhteisiä työpalavereita. Lupapiste – palvelun kautta lupahakemuksia jätettiin yhteensä 12 kappaletta vuoden aikana. Lisäksi Lupapisteen kautta tuli muutamia muita neuvontapyyntöjä ja tiedusteluja lupa-asioihin liittyen.

Rakennusvalvontajaosto ei kokoontunut viime vuonna yhtään kertaa.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
rakennusluvut	61	80	53
toimenpideluvut	19	25	23
ilmoitukset	40	40	24

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintatuotot (rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksut) jäivät alle arvion noin 28.800 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
RAKENNUSVALVONTA						
Toimintatulot	67 500	0	67 500	38 688	57,3	47 749
Toimintamenot	-158 969	-2 957	-161 926	-142 084	87,7	-136 800
Toimintakate (netto)	-91 469	-2 957	-94 426	-103 396	109,5	-89 051
Muut laskennalliset kustannukset	-4 720	0	-4 720	-4 976	105,4	-4 862
Tulosalueen kokonaiskustannukset	-163 689	-2 957	-166 646	-147 059	88,2	-141 661

TIET JA ALUEET

Vastuuhenkilö: Ympäristöinsinööri

Tulosalueen toimintastrategia

Tiet ja alueet – tulosalueen tehtävänä on huolehtia kaupungin rakennetun ja luonnon-ympäristön kehittämisestä ja kunnossapidosta siten, että se tarjoaa toimivan, turvallisen ja viihtyisän elin- ja asuinympäristön sekä tasapuoliset liikkumisolosuhteet koko kunnan alueella.

Yhdyskuntasuunnittelun - vastuualue huolehtii maankäytön suunnittelusta, paikkatieto-järjestelmästä ja mittaustoimesta.

Liikenneväylät ja alueet - vastuualue huolehtii katuverkon ja muiden liikenneväylien sekä yleisten alueiden rakentamisesta ja ylläpidosta. Vastuualueen tehtäviin kuuluvat myös yksityistiehallinto ja kaupungin maa- ja metsätilojen hoito.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

1. Yleiskaavoista Kalliojärven-Toiviaisjärven-Hautajärven seudun rantaosayleiskaava ja taajaman osayleiskaavan päivitys etenevät ehdotus- ja hyväksymisvaiheeseen. Käynnistetään ajantasa-asemakaavan päivittäminen ja vahvistaminen yhtenä kaava-alueena. Kallion alueen asemakaavan muutos etenee hyväksymiskäsittelyyn.

Muita asemakaavan muutoksia käynnistetään tarpeen mukaan. Maapoliittisen ohjelman päivitys valmistuu. Paikkasen aineistoja päivitetään.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi Kalliojärvi-Toiviaisjärvi-Hautajärven seudun rantaosayleiskaavan 12.12.2018. Hyväksymispäätöksestä tehdyn valituksen johdosta kaava tulee voimaan osittain vuoden 2019 helmikuussa. Kaavaehdotus taajaman osayleiskaavan tarkistamisesta ja päivityksestä oli nähtävillä vuoden 2018 lopussa, josta se etenee hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2019 alkupuolella. Kaupunginhallitus hyväksyi Kallion alueen asemakaavan muutoksen 8.10.2018 ja se tuli voimaan 28.11.2018. Ajantasa-asemakaavan päivittämistä ja vahvistamista yhtenä kaava-alueena ei lähdetty toteuttamaan muitten vireillä olevien kaavojen vaatiman suuren työmäärän takia.

Paikkatietoaineistoja on päivitetty ja kartoitettu vastaamaan nykyhetkeä. Uusien aineistojen vientiä Paikkaseen on lykätty kustannustehokkaamman päivitystavan kehittelyn takia.

2. **Liikenneväylien ja pihojen talvikunnossapidossa käynnistetään uusi urakointijakso ja painotus on työnohjauksessa sekä esteettömyyden seurannassa. Erityisen tarkasti seurataan eri toimijoiden vastuulla olevien väylien rajapintoja ja työn ajoitusta. Seurannan ja kokemusten pohjalta uusitaan tarvittaessa lumitöiden ja liukkaudentorjunnan lähtörajoja ja tarkastetaan päivystysjärjestelmän toimivuus ja kustannukset. Kesäkunnossapidossa tarkistetaan ja tuodaan hyväksyttäväksi puistojen ja muiden yleisten alueiden kunnossapitoluokitus ja hoito-ohjelma.**

Talvikunnossapidon uusi hoitokausi alkoi suunnitellusti ja uusien urakoitsijoiden perehdyttämistä tehtiin sekä ennakkoon että työn aikana. Kokonaisuudessaan talvikaudesta tuli kuitenkin poikkeuksellisen runsasluminen ja hoitokustannuksiltaan kallis. Loppuvuoteen 2017 ajoittuneiden runsaiden lumisateiden vuoksi lumenajo jouduttiin aloittamaan koko kalustolla heti vuoden alusta. Jo tammikuussa lunta oli ajettu lumenlajitusalueille enemmän kuin aikaisemmin koko talven aikana. Savikon lumenkaatopaikka täyttyi ja uusi alue jouduttiin avaamaan Timontien tyhjille teollisuustonteille. Edelliseen talvikauteen verrattuna katujen, jalankulku- ja pyöräteiden sekä muiden liikennealueiden kustannukset ylittyivät reilusti. Säästökohteita haettiin katujen kesäkunnossapidosta ja myös muilta tulosalueen kustannuspaikoilta, kuten esimerkiksi puistojen ja alueiden hoitokuluista. Syksyllä jouduttiin keskusta-alueen talvikunnossapitotyöt vielä kilpailuttamaan uudelleen. Samalla kuitenkin järjesteltiin muitakin hoitoalueita ja muun muassa keskustan pääkatujen ajoradat siirrettiin kaupungin omalla kalustolla hoidettaviksi. Myös lumeajoa koskevaan ohjeistusta ja taksoitusta tarkistettiin. Tehdyt säästötoimenpiteet ja sääolosuhteiltaan edullinen syksy edesauttoivat siihen, että kevättalven määrärahaylitykset saatiin kurottua kiinni.

Vihertyönjohtaja on tehnyt puistojen, puistometsien ja muiden yleisten alueiden sekä kiinteistöjen pihojen hoitotason ja hoitotapojen tarkastusta kahden kesän aikana. Hoitoluokitusta on jo osittain muutettu ja uusia toimintatapoja otettu käyttöön. Uusi luokitus ja tarkempi hoito-ohjelma valmistuvat sitä mukaan, kun muutoksista on saatu käytännön kokemuksia, kuntalaispalautetta ja kustannustietoa.

3. **Kirkkokadun perusparannushanke rakennetaan valmiiksi ja samassa yhteydessä siistitään katualueen viereisiä puistoalueita. Uutena kokoojaväylähankkeena aloitetaan Erätien peruskunnostus ja lähialueella kunnostetaan jäte- ja sadevesiverkoston saneerauksen yhteydessä Aku Rädyn tie-Salmisentie-Piispantie alueen tonttikatuja. Liikenneturvallisuussuunnitelman pohjalta tehdään pieniä parantamistöitä suoraan sekä laaditaan laajemmista kokonaisuuksista erillisiä suunnitelmia. Katuvalaisimia uusitaan vähemmän energiaa kuluttaviin malleihin ja vanhaa valoverkkoa peruskunnostetaan.**

Kirkkokadun ajorata Piispantiestä eteenpäin kestopäällystettiin heinäkuussa sekä jalankulku- ja pyörätie elokuun lopussa. Kohteen viimeistely- ja vihertyöt sekä liikenteen ohjauslaitteiden asennus ja ajoratamerkinnot tehtiin valmiiksi syksyn aikana.

Yhtylän alueen katujen perusparannus- ja viemäriverkoston saneeraushankkeista Piispantie, Aku Rädyn tie sekä niiden välinen osuus Salmisentiestä rakennettiin päällystys- ja viimeistelytyötä vaille valmiiksi. Piispantien ja Paavo Tikkasen tien reitillä työtä hidasti alueen peruskuivatuksen vuoksi rakennettavan syvän sadevesiviemäriin kaivannon louhinta. Erätien osuus aloitettiin lokakuussa ja työtä jatkettiin joulukuun loppupuolelle saakka. Kohteesta saatiin valmiiksi noin puolet katupituudesta. Katuvaloverkon peruskunnostusta ja LED-valaistusta tehtiin Yhtylän alueen katukohteiden lisäksi Korkeakankaan alueella yhteistyössä Savon Voiman sähköverkon maakaapelointihankkeen kanssa sekä Yhtylän kevyen liikenteen väylällä Raivaajapuiston ja Kirkkokadun välisellä osuudella. Erillishankkeena tehtiin myös Hovin alueen kuntopolun valaistuksen muutostyö, jossa vanhat nimellistehoaltaan 125 watin elohopeahöyryvalaisimet korvattiin 21,5 watin LED-valaisimilla.

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Tiet ja alueet			
Asemakaavat, ha	584	584	584
Liikenneväylät			
kunnossapidettävät kadut,			
tiet, väylät, km	58	58	59
avustettavat yksityistiet	378	378	379
Puistot ja yleiset alueet			
pinta-ala ha	89	89	89
Maa- ja metsätilat			
peltopinta-ala	88	88	90
metsäpinta-ala	823	823	819
vuokralle annettujen alueiden			
pinta-ala, ha	115	115	115
Konekeskuksen käyttö			
käyttötuntien lkm	3 354	3 200	3 368

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Jos puukauppatuotot käsitellään nettona: tuotot 342.720 euroa ja kulut 1.178.121 euroa.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
TIET JA ALUEET						
Toimintatulot	321 370	1 500	322 870	452 966	140,3	390 793
Valmistus omaan käyttöön	14 000	0	14 000	26 449	188,9	20 112
Toimintamenot	-1 183 321	-8 142	-1 191 463	-1 288 367	108,1	-1 250 239
 Toimintakate (netto)	 -847 951	 -6 642	 -854 593	 -808 952	 94,7	 -839 334
 Poistot ja arvonalentumiset	 -709 348	 -25 190	 -734 538	 -729 176	 99,3	 -704 308
Muut laskennalliset kustannukset	-38 560	0	-38 560	-45 997	119,3	-44 809
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -1 931 229	 -33 332	 -1 964 561	 -2 063 540	 105,0	 -1 999 356

KIINTEISTÖT

Vastuuhenkilö: Kiinteistöpäällikkö

Tulosalueen toimintastrategia

Kiinteistöt pidetään kunnossa ja ennakoidaan eri rakennusten käyttäjien tarpeet käyttöasteen mukaisiksi.

Kunnostus- ja korjaustyöt tehdään ostopalveluna. Palveluntuottajat valitaan vuositarjousten perusteella. Isommat rakennusinvestointikohteet kilpailutetaan ja rakentamisen suorittaa urakoitsija. Rakennusinvestointien suunnittelu kilpailutetaan ja ostetaan ulkopuoliselta konsultilta. Rakennuttaminen hoidetaan omana työnä. Osa työmaavalvonnasta ostetaan suunnittelijoilta tai rakennuskonsulteilta.

Toiminnalliset tavoitteiden toteutuminen

1. Kiinteistöjen ylläpitokulut ja – tuotot pidetään tasapainossa

Toimintatuottojen toteutuminen 100,6 % eli noin 28.300 euroa arvioitua enemmän.

Toimintakulujen toteutuminen 105,8 % eli noin 146.800 euroa arvioitua enemmän.

Kiinteistöjen vaatimista ylläpito-, huolto- ja kunnostustoimenpiteistä voitiin talousarviomäärärahojen puitteissa toteuttamaan vain kaikkein kiireisimmät ja välttämättömimmät toimenpiteet. Esimerkiksi ilmastointien puhdistuksista jouduttiin osa siirtämään seuraaville vuosille. Kiinteistöt vanhenevat ja vaatisivat enemmän peruskorjausluontoisia korjauksia tai uudisrakentamista. Vanhoissa kiinteistöissä on rakenteiden vanhenemisesta ja käytöstä johtuvaa kulumista, joka aiheuttaa sisäilmaongelmia. Vanhojen rakenteiden korjaaminen täysin terveeksi on mahdotonta tai ainakin erittäin kallista.

2. Kaupungin omistuksessa olevat rakennukset pidetään tehokkaassa käytössä. Tyhjiä ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan. Tyhjät kiinteistöt myydään julkisella tarjouskilpailulla. Huonokuntoiset rakennukset puretaan valtuuston vahvistaman talousarvion puitteissa. Hyvänä käyttöasteena pidetään 90 – 100 %

Talousarviossa ei ollut määrärahoja rakennusten purkamiseen. Tyhjiä ja käyttämättömiä tiloja on Lassi-Pekassa, Bössilässä, Väressä ja Leivosessa. Rakennusten käyttöaste on 96 %.

3. Kiinteistöjen energiankulutusta seurataan energiasäästöohjelman avulla. Säästö-tavoitteeksi vuoden 2008 – 2012 keskiarvosta mitattuna asetetaan 9 prosenttia. Energiasäästöjä ei kuitenkaan tehdä sisäilman laatua heikentämällä.

Lähtötaso 11.538MWh

Energiasäästö yhteensä 2.149MWh = 19 % lähtötasosta

Energiasäästöhanke A-vaihe (Esco -hanke)

Toteutunut energiasäästö verrattuna lähtötasoon	1.570 MWh (tavoite 949 MWh)
---	-----------------------------

Toteutunut sähköenergian säästö	274 MWh (tavoite 201 MWh)
---------------------------------	---------------------------

Energiasäästöhanke B-vaihe (Esco- hanke)

Toteutunut energiasäästö verrattuna lähtötasoon	132 MWh (tavoite 290 MWh)
---	---------------------------

Toteutunut Sähköenergian säästö	173 MWh (tavoite 138 MWh)
---------------------------------	---------------------------

A- ja B-vaihe yhteensä	2.149 MWh (tavoite 1.578MWh)
------------------------	------------------------------

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
Kiinteistöjä kpl	35	34	35
Rakennuksia	62	60	63
Huoneistoala m ²	56 238	55 963	57 289

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintakulujen ylitysten perustelut:

Henkilöstökulut 14.100 euroa: nurmikon leikkuuseen ja ruokakuljetukseen ei voitu käyttää työllistettyjä siinä määrin, kuin aikaisemmin. Lisäksi oli sairauspoissaolot ja jouduttiin palkkaamaan sijaisia.

Palvelujen ostot 32.000 euroa: rakennusten sekä alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut Aineita, tarvikkeet ja tavarat 111.300 euroa: lämmitys-, sähkö-, ja rakennusmateriaalikulut

	TA 2018	MUUT.	TA + MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
KIINTEISTÖT						
Toimintatulot	4 957 479	-67 131	4 890 348	4 918 616	100,6	4 968 215
Valmistus omaan käyttöön	43 000	0	43 000	55 693	129,5	30 538
Toimintamenot	-2 829 680	-17 481	-2 847 161	-2 993 918	105,2	-3 272 330
 Toimintakate (netto)	 2 170 799	 -84 612	 2 086 187	 1 980 390	 94,9	 1 726 423
 Poistot ja arvonalentumiset	 -1 650 648	 34 086	 -1 616 562	 -1 586 460	 98,1	 -1 968 745
Korko sitoutuneelle pääomalle	-348 150	3 451	-344 699	-344 700	100,0	-350 012
Muut laskennalliset kustannukset	-94 507	0	-94 507	-92 002	97,3	-92 406
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -4 574 835	 16 605	 -4 558 230	 -4 673 152	 102,5	 -5 334 030

VESI- JA VIEMÄRILAITOS

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja

Tulosalueen toimintastrategia

Vesihuoltolaitos jakaa puhdasta talousvettä asiakkailleen sekä vastaanottaa ja käsittelee asiakkaidensa jätevedet ylläpitämällä, saneeraamalla ja rakentamalla verkostojaan sekä niihin liittyviä kunnallisteknisiä laitteita ja rakennelmia.

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

- 1. Ympäristöluvan muutoshakemukseen (jätetty 31.12.2017 mennessä) saatavan päätöksen sisältö huomioidaan jätevesipuhdistamon 2. vaiheen saneerauksen suunnittelussa.**

Lupapäätöksen odotettiin saapuvan vuoden 2018 aikana. Tätä kirjoitettaessa (helmikuun puoliväli 2019) ympäristölupaa ei vielä ole saatu. Toteutussuunnittelun ensimmäinen suunnittelukokous on 21.3.2019 ja suunnittelutyö valmistuu 31.10.2019 mennessä, joten tavoite toteutuu, mutta vasta v. 2019.

2. Jätevesiviemäreitä saneerataan noudattaen pääsääntöisesti 25.1.2016 laadittua ja vuoteen 2020 ulottuvaa vuotovesiselvityksen saneeraus- / toimenpideohjelmaa (kaupunginvaltuusto 29.3.2016 § 7). Saneeraustoimia suoritetaan katujen perusparannushankkeisiin sovittaen käytettävissä olevan määrärahan puitteissa, mutta kuitenkin niin, että vuotovesien määrä on keskimäärin enintään 30 % puhdistamon tulovirtaamasta vuoteen 2020 mennessä.

Vuoden 2018 tavoite toteutui hyvin (30 % kokonaistavoitteen toteutumista voidaan arvioida vasta vuonna 2021). Saneeraustoimia (kiireellisyysluokka I) on v. 2018 tehty muun muassa seuraavasti:

	Jätevesiviemäriä uusittu (m)	Sadevesiviemäriä uudisrakennettu (m)	Vesijohtoa uusittu (m)	Vesijohtoa uudisrakennettu (m)
Piispantie	146	135	151	-
Salmisentie	80	20	5	-
Paavotikkasentie	383	211	350	-
Akurädyntie	114	101	144	-
Meijerikatu	204	-	-	111
Tukkitie	148	-	5	-
Yhteensä	1075	467	655	111

Yhteensä uusittiin jätevesiviemäriä 1075 m ja vesijohtoa 655 m. Jätevesiviemärien tarkastuskaivoja uusittiin 22 kpl ja poistettiin käytöstä 5 kpl. Uutta sadevesiviemäriä rakennettiin 467 m ja samalla sekaviemärien määrä pieneni 1075 m. Saneerauskustannukset olivat noin 270.000 euroa (alv 0 %), mikä lähes täyttää toimenpideohjelman vuositavoitteen 300.000 euroa/vuosi. Saneeraustoimet pienentävät vuotovesien määrää lähemmäksi tavoitetta. Vuonna 2018 vuotovesien määrä on ollut 37,1 % puhdistamon tulovirtaamasta. Vuotovesien määrä on kehittynyt seuraavasti:

Vuosi	Vuotovesi- %
2015	55,5
2016	46,9
2017	49,6
2018	37,1

Toimintaa kuvaavat mittarit ja tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP 2017	TA 2018	TP 2018
<i>Vesi- ja viemärilaitos</i>			
Myyty vesimäärä, m ³	678 589	715 000	663 049
Vesijohtoa, m	450 087	448 300	453 609
Kulutuspaikkoja, lkm (vesi)	2 887	2 890	2 890
Laskutettu jätevesimäärä, m ³	229 529	256 000	216 507
Jätevesiviemäriä, m	41 270	40 700	42 374
Sadevesiviemäriä, m	21 080	20 500	21 510
Sekaviemäriä, m	11 031	11 400	9 956
Kulutuspaikkoja, lkm (jätevesi)	1 117	1 117	1 118

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

- Myydystä vesimäärästä jäi toteutumatta noin 50.000 m³. Laskutetun veden pienenemiseen vaikuttaa ikärakenne ja väestökehitys. Kuluttajat käyttävät myös enenevässä määrin vähemmän vettä käyttäviä vesikalusteita, mikä toisaalta ympäristön kannalta on myönteinen asia. Laskutetun veden määrä on pienentynyt vuodesta 2014 alkaen, nyt se pieneni edelliseen vuoteen verraten noin 14.500 m³.

- Laskutetusta jätevedestä jäi toteutumatta noin 39.000 m³. Syynä on edellä todettu kuluttajien ikärakenne ja väestökehitys. Kun perhekuntien nuorten lukumäärä pienenee, laskutetun jäteveden määrä pienenee. Laskutetun jäteveden määrä on pienentynyt vuodesta 2006 alkaen, nyt se pieneni edelliseen vuoteen verraten noin 13.000 m³.
- Arviodut liittymismaksutulot (25.000 euroa) toteutuivat 70 prosenttisesti (17.126 euroa). Uudisrakentaminen on kuitenkin hiljaista, jolloin uusien toimitettavien liittymien lukumäärä jää pieneksi. Vesiliittymiä toimitettiin 13 kpl ja viemäri liittymiä vain 1 kpl (Hyvölälahti).
- Verkostojen kunnossapitokulut olivat hieman arvioitua suuremmat.
- Ostetun veden kulut alittuivat noin 14.500 euroa arvioiduista.
- Laitoksen tulos parani hieman edelliseen vuoteen verraten, vaikka tuotot eivät toteutuneet arvioidusti.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen (ulkoiset ja sisäiset)

Toimintatuotot (myyntituotot) jäivät alle arvon noin 30.000 euroa. Laskutetun veden määrä pieneni noin 14.500 m³ edelliseen vuoteen verrattuna ja laskutetun jäteveden määrä pieneni noin 13.000 m³ edelliseen vuoteen verrattuna.

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
VESI- JA VIEMÄRILAITOS						
Toimintatulot	1 960 750	-146 659	1 814 091	1 783 953	98,3	1 816 959
Valmistus omaan käyttöön	13 000	0	13 000	13 002	100,0	13 013
Toimintamenot	-1 123 153	17 290	-1 105 863	-1 065 498	96,3	-1 123 435
 Toimintakate (netto)	 850 597	 -129 369	 721 228	 731 457	 101,4	 706 537
 Poistot ja arvonalentumiset	 -481 121	 -28 521	 -509 642	 -503 254	 98,7	 -492 745
 Tulosalueen kokonaiskustannukset	 -1 604 274	 -11 231	 -1 615 505	 -1 568 752	 97,1	 -1 616 179

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

TULOSALUEET, TOIMINTAKATETILIT 2018 (valtuustoon nähden sitova taso)

(ulkoiset ja sisäiset)	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Yleishallinto						
Tuotot	147 805	-41 600	106 205	106 002	99,8	95 303
Kulut	-2 227 941	53 179	-2 174 762	-2 143 828	98,6	-2 159 876
Netto	-2 080 136	11 579	-2 068 557	-2 037 826	98,5	-2 064 573
Ruokahuolto						
Tuotot	2 440 863	-44 798	2 396 065	2 317 064	96,7	2 336 406
Kulut	-2 330 241	74 199	-2 256 042	-2 126 467	94,3	-2 238 488
Netto	110 622	29 401	140 023	190 598	136,1	97 918
Elinkeinojen kehittäm.						
Tuotot	38 450	4 750	43 200	55 525	128,5	46 063
Kulut	-720 595	5 612	-714 983	-732 612	102,5	-587 140
Netto	-682 145	10 362	-671 783	-677 086	100,8	-541 076
Maataloushallinto						
Tuotot	190 565	-4 238	186 327	180 300	96,8	188 766
Kulut	-409 418	13 172	-396 246	-366 107	92,4	-392 276
Netto	-218 853	8 934	-209 919	-185 806	88,5	-203 510
Työllisyyden hoitaminen						
Tuotot	41 000	0	41 000	51 025	124,5	70 022
Kulut	-373 140	9 958	-363 182	-343 106	94,5	-371 447
Netto	-332 140	9 958	-322 182	-292 081	90,7	-301 424
Sos.toimi ja terv.huolto						
Tuotot	162 553	0	162 553	162 552	100,0	174 151
Kulut	-34 156 098	-520 258	-34 676 356	-35 431 197	102,2	-35 342 356
Netto	-33 993 545	-520 258	-34 513 803	-35 268 645	102,2	-35 168 205
Hallinto sivistysltk						
Tuotot	2 885	0	2 885	2 085	72,3	2 473
Kulut	-162 385	9 909	-152 476	-150 748	98,9	-163 860
Netto	-159 500	9 909	-149 591	-148 664	99,4	-161 387
Varhaiskasvatus						
Tuotot	260 197	-6 300	253 897	277 206	109,2	319 441
Kulut	-4 394 255	-195 851	-4 590 106	-4 700 743	102,4	-4 273 147
Netto	-4 134 058	-202 151	-4 336 209	-4 423 537	102,0	-3 953 706
Perusopetus						
Tuotot	442 725	-696	442 029	518 861	117,4	525 248
Kulut	-7 608 845	65 681	-7 543 164	-7 608 677	100,9	-7 778 878
Netto	-7 166 120	64 985	-7 101 135	-7 089 816	99,8	-7 253 630

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Lukio, toinen as, kansal.op						
Tuotot	111 077	10 000	121 077	127 382	105,2	155 465
Kulut	-1 671 311	-14 289	-1 685 600	-1 737 269	103,1	-1 775 726
Netto	-1 560 234	-4 289	-1 564 523	-1 609 887	102,9	-1 620 261
Sivistyspalvelut						
Tuotot	82 750	0	82 750	81 892	99,0	84 526
Kulut	-985 683	-24 395	-1 010 078	-809 678	80,2	-990 294
Netto	-902 933	-24 395	-927 328	-727 785	78,5	-905 769
Vapaa aikapalvelut						
Tuotot	353 891	15 000	368 891	395 828	107,3	381 123
Kulut	-1 429 473	40 973	-1 388 500	-1 426 868	102,8	-1 445 943
Netto	-1 075 582	55 973	-1 019 609	-1 031 040	101,1	-1 064 820
Hallinto Tekpa						
Tuotot	850	0	850	7 183	845,0	1 487
Kulut	-809 697	-349	-810 046	-809 109	99,9	-776 925
Netto	-808 847	-349	-809 196	-801 926	99,1	-775 438
Rakennusvalvonta						
Tuotot	67 500	0	67 500	38 688	57,3	47 749
Kulut	-158 969	-2 957	-161 926	-142 084	87,7	-136 800
Netto	-91 469	-2 957	-94 426	-103 396	109,5	-89 051
Tiet ja alueet						
Tuotot	335 370	1 500	336 870	479 415	142,3	410 905
Kulut	-1 183 321	-8 142	-1 191 463	-1 288 367	108,1	-1 250 239
Netto	-847 951	-6 642	-854 593	-808 952	94,7	-839 334
Kiinteistöt						
Tuotot	5 000 479	-67 131	4 933 348	4 974 309	100,8	4 998 753
Kulut	-2 829 680	-17 481	-2 847 161	-2 993 918	105,2	-3 272 330
Netto	2 170 799	-84 612	2 086 187	1 980 390	94,9	1 726 423
Vesi ja viemärlaitos						
Tuotot	1 973 750	-146 659	1 827 091	1 796 955	98,4	1 829 972
Kulut	-1 123 153	17 290	-1 105 863	-1 065 498	96,3	-1 123 435
Netto	850 597	-129 369	721 228	731 457	101,4	706 537
RAPORTTI YHTEENSÄ						
Tuotot	11 652 710	-280 172	11 372 538	11 572 273	101,8	11 667 852
Kulut	-62 574 205	-493 749	-63 067 954	-63 876 275	101,3	-64 079 159
Netto	-50 921 495	-773 921	-51 695 416	-52 304 002	101,2	-52 411 307

2.3.2 Tuloslaskelmaosan toteutuminen

TUOSLASKELMA 2018 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Toimintatuotot	11 582 710	-280 172	11 302 538	11 477 130	101,5	11 604 189
Myyntituotot	5 443 513	-196 259	5 247 254	5 325 909	101,5	5 302 287
Maksutuotot	589 957	-21 800	568 157	578 667	101,8	629 424
Tuet ja avustukset	301 733	5 000	306 733	346 728	113,0	439 418
Muut toimintatuotot	5 247 507	-67 113	5 180 394	5 225 825	100,9	5 233 060
Vuokrat	4 054 420	-50 955	4 003 465	3 889 964	97,2	4 060 190
Muut	1 193 087	-16 158	1 176 929	1 335 862	113,5	1 172 870
Valmistus omaan käyttöön	70 000	0	70 000	95 143	135,9	63 663
Toimintakulut	-62 574 205	-493 749	-63 067 954	-63 876 275	101,3	-64 079 159
Henkilöstökulut	-14 703 507	-228 680	-14 932 187	-14 940 078	100,1	-14 997 579
Palkat ja palkkiot	-11 003 626	-175 516	-11 179 142	-11 388 273	101,9	-11 258 497
Henkilösivukulut	-3 699 881	-53 164	-3 753 045	-3 551 805	94,6	-3 739 082
Eläkekulut	-3 100 003	-42 304	-3 142 307	-3 177 176	101,1	-3 190 826
Muut henkilösivukulut	-599 878	-10 860	-610 738	-374 629	61,3	-548 256
Palvelujen ostot	-38 543 895	-441 361	-38 985 256	-39 864 488	102,3	-39 787 116
Asiakaspalvelujen ostot	-33 677 980	-559 158	-34 237 138	-35 044 671	102,4	-34 717 564
Muiden palvelujen ostot	-4 865 915	117 797	-4 748 118	-4 819 817	101,5	-5 069 552
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 978 711	70 265	-2 908 446	-2 875 695	98,9	-2 983 743
Avustukset	-2 157 000	81 750	-2 075 250	-1 979 028	95,4	-1 983 202
Muut toimintakulut	-4 191 092	24 277	-4 166 815	-4 216 985	101,2	-4 327 519
Vuokrat	-4 174 612	43 427	-4 131 185	-4 157 688	100,6	-4 227 103
Muut	-16 480	-19 150	-35 630	-59 298	166,4	-100 416
Toimintakate	-50 921 495	-773 921	-51 695 416	-52 304 002	101,2	-52 411 307
Verotulot	23 200 000	0	23 200 000	23 055 333	99,4	24 490 330
Valtionosuudet	30 370 000	340 000	30 710 000	30 688 319	99,9	31 245 538
Rahoitustuotot ja -kulut	492 675	202 280	694 955	611 570	88,0	911 336
Korkotuotot	17 117	0	17 117	17 117	100,0	19 319
Muut rahoitustuotot	983 824	251 100	1 234 924	1 298 908	105,2	1 360 163
Korkokulut	-240 000	20 500	-219 500	-216 402	98,6	-203 626
Muut rahoituskulut	-268 266	-69 320	-337 586	-488 053	144,6	-264 520
Vuosikate	3 141 180	-231 641	2 909 539	2 051 220	70,5	4 235 897
Poistot ja arvonalentumiset	-3 160 198	-25 317	-3 185 515	-3 141 018	98,6	-3 949 006
Suunnitelman muk. poistot	-3 160 198	-25 317	-3 185 515	-3 141 018	98,6	-3 502 171
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0,0	-446 835
Satunnaiset erät	0	-444 867	-444 867	-458 762	103,1	0
Satunnaiset kulut	0	-444 867	-444 867	-458 762	103,1	0
Tilikauden tulos	-19 018	-701 825	-720 843	-1 548 560	214,8	286 891
Poistoeron muutos	19 018	0	19 018	19 019	100,0	19 019
Tilikauden ylijäämä (alij.)	0	-701 825	-701 825	-1 529 542	217,9	305 909

TUOSLASKELMA 2018 (ulkoiset)

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Toimintatuotot	6 470 556	-149 233	6 321 323	6 567 576	103,9	6 596 664
Myyntituotot	3 938 171	-108 747	3 829 424	3 974 015	103,8	3 928 450
Maksutuotot	549 100	-21 800	527 300	535 067	101,5	576 050
Tuet ja avustukset	300 733	5 000	305 733	346 728	113,4	437 318
Muut toimintatuotot	1 682 552	-23 686	1 658 866	1 711 765	103,2	1 654 845
Vuokrat	1 660 812	-24 527	1 636 285	1 625 875	99,4	1 616 670
Muut	21 740	841	22 581	85 890	380,4	38 175
Valmistus omaan käyttöön	70 000	0	70 000	95 143	135,9	63 663
Toimintakulut	-57 462 051	-624 688	-58 086 739	-58 966 721	101,5	-59 071 634
Henkilöstökulut	-14 703 507	-228 680	-14 932 187	-14 940 078	100,1	-14 997 579
Palkat ja palkkiot	-11 003 626	-175 516	-11 179 142	-11 388 273	101,9	-11 258 497
Henkilösivukulut	-3 699 881	-53 164	-3 753 045	-3 551 805	94,6	-3 739 082
Eläkekulut	-3 100 003	-42 304	-3 142 307	-3 177 176	101,1	-3 190 826
Muut henkilösivukulut	-599 878	-10 860	-610 738	-374 629	61,3	-548 256
Palvelujen ostot	-37 070 696	-526 008	-37 596 704	-38 537 612	102,5	-38 423 292
Asiakaspalvelujen ostot	-33 677 980	-559 158	-34 237 138	-35 044 671	102,4	-34 717 564
Muiden palvelujen ostot	-3 392 716	33 150	-3 359 566	-3 492 941	104,0	-3 705 729
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 905 711	67 400	-2 838 311	-2 805 401	98,8	-2 920 355
Avustukset	-2 156 000	81 750	-2 074 250	-1 979 028	95,4	-1 981 102
Muut toimintakulut	-626 137	-19 150	-645 287	-704 602	109,2	-749 305
Vuokrat	-609 657	0	-609 657	-645 616	105,9	-648 889
Muut	-16 480	-19 150	-35 630	-58 986	165,6	-100 416
Toimintakate	-50 921 495	-773 921	-51 695 416	-52 304 002	101,2	-52 411 307
Verotulot	23 200 000	0	23 200 000	23 055 333	99,4	24 490 330
Valtionosuudet	30 370 000	340 000	30 710 000	30 688 319	99,9	31 245 538
Rahoitustuotot ja -kulut	492 675	202 280	694 955	611 570	88,0	911 336
Korkotuotot	17 117	0	17 117	17 117	100,0	19 319
Muut rahoitustuotot	793 558	251 100	1 044 658	1 108 642	106,1	1 169 897
Korkokulut	-240 000	20 500	-219 500	-216 402	98,6	-203 626
Muut rahoituskulut	-78 000	-69 320	-147 320	-297 787	202,1	-74 254
Vuosikate	3 141 180	-231 641	2 909 539	2 051 220	70,5	4 235 897
Poistot ja arvonalentumiset	-3 160 198	-25 317	-3 185 515	-3 141 018	98,6	-3 949 006
Suunnitelman muk. poistot	-3 160 198	-25 317	-3 185 515	-3 141 018	98,6	-3 502 171
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0,0	-446 835
Satunnaiset erät	0	-444 867	-444 867	-458 762	103,1	0
Satunnaiset kulut	0	-444 867	-444 867	-458 762	103,1	0
Tilikauden tulos	-19 018	-701 825	-720 843	-1 548 560	214,8	286 891
Poistoeron muutos	19 018	0	19 018	19 019	100,0	19 019
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-701 825	-701 825	-1 529 542	217,9	305 909

2.3.3 Investointiosan toteutuminen

INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018 (valtuustoon nähden sitova taso on merkitty huomiovärillä)

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
150	Khall maa-alueet						
2001	Maan hankinta	-15 000	10 069	-4 931	-4 931	100,0%	16 878
Menot		-25 000	3 750	-21 250	-21 250	100,0%	-13 480
Tulot		10 000	6 319	16 319	16 319	100,0%	30 358
Pysyvien vastaavien myynnit		10 000	6 319	16 319	16 319	100,0%	30 358
150	Khall maa-alueet yhteensä	-15 000	10 069	-4 931	-4 931	100,0%	16 878
Menot		-25 000	3 750	-21 250	-21 250	100,0%	-13 480
Tulot		10 000	6 319	16 319	16 319	100,0%	30 358
Pysyvien vastaavien myynnit		10 000	6 319	16 319	16 319	100,0%	30 358
160	Khall rakennukset						
2201	Metallihallin muutostyöt	-51 000	30 827	-20 173	-20 173	100,0%	0
Menot		-51 000	30 827	-20 173	-20 173	100,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
160	Khall rakennukset yhteensä	-51 000	30 827	-20 173	-20 173	100,0%	0
Menot		-51 000	30 827	-20 173	-20 173	100,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
165	Khall kiinteät rakenteet						
2903	Nivan yritysala ja liikennöinti	0	0	0	0		-234 575
Menot		0	0	0	0		-449 928
Tulot		0	0	0	0		215 353
Rahoitusosuudet		0	0	0	0		215 353
165	Khall kiinteät rakenteet yhteensä	0	0	0	0		-234 575
Menot		0	0	0	0		-449 928
Tulot		0	0	0	0		215 353
Rahoitusosuudet		0	0	0	0		215 353
170	Khall koneet ja laitteet						
2301	Ict-investoinnit	-58 400	29 000	-29 400	-29 323	99,7%	-15 831
Menot		-58 400	29 000	-29 400	-29 323	99,7%	-15 831
Tulot		0	0	0	0		0
2305	Valvontakamerat	-20 000	0	-20 000	-17 776	88,9%	0
Menot		-20 000	0	-20 000	-17 776	88,9%	0
Tulot		0	0	0	0		0
2307	Kotisivujen päivitys	-12 760	0	-12 760	-12 760	100,0%	0
Menot		-12 760	0	-12 760	-12 760	100,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
2329	Ruokapalvelut Yläkoulu	0	0	0	0		-56 535
Menot		0	0	0	0		-56 535
Tulot		0	0	0	0		0
170	Khall koneet ja laitteet yhteensä	-91 160	29 000	-62 160	-59 859	96,3%	-72 366
Menot		-91 160	29 000	-62 160	-59 859	96,3%	-72 366
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
180	Sijoitukset ja muut pitkävaik.						
2401	Laajakaistahanke	-100 000	100 000	0	0		172 491
Menot		-100 000	100 000	0	0		172 491
Tulot		0	0	0	0		0
2455	Osakkeiden osto ja myynti	0	1 139	1 139	-311 821		-6 925
Menot		0	0	0	-312 960		-6 925
Tulot		0	1 139	1 139	1 139	100,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	1 139	1 139	1 139	100,0%	0
180	Sijoitukset ja muut pitkävaik. yhteensä	-100 000	101 139	1 139	-311 821		165 566
Menot		-100 000	100 000	0	-312 960		165 566
Tulot		0	1 139	1 139	1 139	100,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	1 139	1 139	1 139	100,0%	0
310	Opetusltk kiinteät rakenteet						
3501	Yläkoulu,Nivan valvontakamerat	0	0	0	0		-5 366
Menot		0	0	0	0		-5 366
Tulot		0	0	0	0		0
3505	Koulujen ja päiväkotien piha-a	0	0	0	0		-3 529
Menot		0	0	0	0		-3 529
Tulot		0	0	0	0		0
3519	Yläkoulun ja Nivan pyöräkatos	0	0	0	0		-15 470
Menot		0	0	0	0		-15 470
Tulot		0	0	0	0		0
310	Opetusltk kiinteät rakenteet yhteensä	0	0	0	0		-24 365
Menot		0	0	0	0		-24 365
Tulot		0	0	0	0		0
320	Opetusltk koneet ja laitteet						
3605	Luupuveden koulun kalusteet	0	0	0	0		-25 000
Menot		0	0	0	0		-25 000
Tulot		0	0	0	0		0
3607	Yläkoulun ATK-luokan kalusteet	0	0	0	0		-14 490
Menot		0	0	0	0		-14 490
Tulot		0	0	0	0		0
3609	Päiväkotien kalusteet	0	0	0	0		-9 625
Menot		0	0	0	0		-9 625
Tulot		0	0	0	0		0
320	Opetusltk koneet ja laitteet yhteensä	0	0	0	0		-49 115
Menot		0	0	0	0		-49 115
Tulot		0	0	0	0		0
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet						
3651	Koulujen ja päiväkotien piha-a	-20 000	20 000	0	0		0
Menot		-20 000	20 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
4103	Kiurusalin videotykki ym	0	0	0	0		-9 231
Menot		0	0	0	0		-9 231
Tulot		0	0	0	0		0
4529	Valaistun kuntopolun valaisim.	-20 000	0	-20 000	-21 162	105,8%	-18 193
Menot		-20 000	0	-20 000	-21 162	105,8%	-18 193
Tulot		0	0	0	0		0
4535	Luupuveden lähiliikuntapaikka	-50 000	-10 000	-60 000	-50 022	83,4%	0
Menot		-60 000	0	-60 000	-50 022	83,4%	0
Tulot		10 000	-10 000	0	0		0
Rahoitusosuudet		10 000	-10 000	0	0		0
410	Sivistysltk kiinteät rakenteet yhteensä	-90 000	10 000	-80 000	-71 184	89,0%	-27 424
Menot		-100 000	20 000	-80 000	-71 184	89,0%	-27 424
Tulot		10 000	-10 000	0	0		0
Rahoitusosuudet		10 000	-10 000	0	0		0
420	Sivistysltk koneet ja laitteet						
3801	Koulut,varhaisk.kalusto ja ict	-40 000	0	-40 000	-39 732	99,3%	0
Menot		-40 000	0	-40 000	-39 732	99,3%	0
Tulot		0	0	0	0		0
420	Sivistysltk koneet ja laitteet yhteensä	-40 000	0	-40 000	-39 732	99,3%	0
Menot		-40 000	0	-40 000	-39 732	99,3%	0
Tulot		0	0	0	0		0
500	Kiinteistöt						
5103	Kiinteistöjen sisäilma- ja kun	-20 000	0	-20 000	-27 045	135,2%	-19 340
Menot		-20 000	0	-20 000	-27 045	135,2%	-19 340
Tulot		0	0	0	0		0
5105	Uuden paloaseman rakentaminen	-60 000	0	-60 000	-126 765	211,3%	-67 396
Menot		-60 000	0	-60 000	-126 765	211,3%	-67 396
Tulot		0	0	0	0		0
5113	Kaupungintalon korjaukset(sisä	-20 000	0	-20 000	-16 522	82,6%	-20 371
Menot		-20 000	0	-20 000	-16 522	82,6%	-20 371
Tulot		0	0	0	0		0
5119	Lassi-Pekan paikoitusl.rak.	-20 000	20 000	0	0		0
Menot		-20 000	20 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0
5191	Ennalta arvaamattomat korjaust	-50 000	0	-50 000	-10 493	21,0%	-20 531
Menot		-50 000	0	-50 000	-10 493	21,0%	-20 531
Tulot		0	0	0	0		0
5301	Tkn ensiapu ja vast.ottotilat	0	0	0	0		-864 306
Menot		0	0	0	0		-864 306
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
5303	Terveyskeskuksen korjaukset	-40 000	0	-40 000	-31 563	78,9%	0
Menot		-40 000	0	-40 000	-31 563	78,9%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5321	Virranrannan korjaukset	0	0	0	0		-46 782
Menot		0	0	0	0		-46 782
Tulot		0	0	0	0		0
5323	Virranrannan sisätilat korj.	-420 000	260 000	-160 000	-131 878	82,4%	-45 886
Menot		-420 000	260 000	-160 000	-131 878	82,4%	-45 886
Tulot		0	0	0	0		0
5331	Leivosen toimenpiteet	-50 000	50 000	0	0		0
Menot		-50 000	50 000	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		0
5401	Yläkoulun sisäpintojen korjaus	-10 000	0	-10 000	-3 795	38,0%	-1 244
Menot		-10 000	0	-10 000	-3 795	38,0%	-1 244
Tulot		0	0	0	0		0
5403	Yläkoulun keittiö ja ruokasali	0	0	0	0		-106 079
Menot		0	0	0	0		-106 079
Tulot		0	0	0	0		0
5405	Yläkoulun hissien korjaus	-110 000	90 000	-20 000	-5 015	25,1%	0
Menot		-110 000	90 000	-20 000	-5 015	25,1%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5407	Yläkoulu kotital.luokan IV	-45 000	0	-45 000	-54 514	121,1%	0
Menot		-45 000	0	-45 000	-54 514	121,1%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5421	Jäähalli kunn.esiluokat kahvio	0	0	0	0		-56 089
Menot		0	0	0	0		-56 089
Tulot		0	0	0	0		0
5423	Nivan koulun kunnostus	-150 000	-52 000	-202 000	-206 837	102,4%	-54 692
Menot		-150 000	-52 000	-202 000	-206 837	102,4%	-54 692
Tulot		0	0	0	0		0
5433	Lukion korjaustyöt	-10 000	-12 000	-22 000	-22 661	103,0%	-4 674
Menot		-10 000	-12 000	-22 000	-22 661	103,0%	-4 674
Tulot		0	0	0	0		0
5441	Kyläkoulujen kunnostus	-60 000	-22 000	-82 000	-85 332	104,1%	-365 224
Menot		-60 000	-22 000	-82 000	-85 332	104,1%	-365 224
Tulot		0	0	0	0		0
5501	Uimahalli allas tilat laatoitus	-848 000	0	-848 000	-716 956	84,5%	-419 391
Menot		-1 200 000	0	-1 200 000	-1 129 956	94,2%	-596 391
Tulot		352 000	0	352 000	413 000	117,3%	177 000
Rahoitusosuudet		352 000	0	352 000	413 000	117,3%	177 000

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
5533	Jää-,liikunta-,uimahalli,nuori	-35 000	0	-35 000	-37 913	108,3%	-31 558
Menot		-35 000	0	-35 000	-37 913	108,3%	-31 558
Tulot		0	0	0	0		0
5537	Nuorisotalon muutostyöt	-20 000	-70 000	-90 000	-127 056	141,2%	-2 845
Menot		-20 000	-70 000	-90 000	-127 056	141,2%	-2 845
Tulot		0	0	0	0		0
5551	Museon korjaukset	-10 000	0	-10 000	-3 864	38,6%	0
Menot		-10 000	0	-10 000	-3 864	38,6%	0
Tulot		0	0	0	0		0
5553	Kulttuuritalon aurinkosähköj.	0	-18 225	-18 225	-18 225	100,0%	0
Menot		0	-24 300	-24 300	-24 300	100,0%	0
Tulot		0	6 075	6 075	6 075	100,0%	0
Rahoitusosuudet		0	6 075	6 075	6 075	100,0%	0
5601	Kiinteistönhoitajan huoltoauto	0	0	0	0		-16 375
Menot		0	0	0	0		-16 375
Tulot		0	0	0	0		0
5901	Pankinmäen myynti	0	0	0	0		68 499
Menot		0	0	0	0		0
Tulot		0	0	0	0		68 499
Pysyvien vastaavien myynnit		0	0	0	0		68 499
5909	Rakennusten myynti	0	5 000	5 000	5 000	100,0%	0
Menot		0	0	0	0		0
Tulot		0	5 000	5 000	5 000	100,0%	0
Pysyvien vastaavien myynnit		0	5 000	5 000	5 000	100,0%	0
500	Kiinteistöt yhteensä	-1 978 000	250 775	-1 727 225	-1 621 433	93,9%	-2 074 283
Menot		-2 330 000	239 700	-2 090 300	-2 045 508	97,9%	-2 319 782
Tulot		352 000	11 075	363 075	424 075	116,8%	245 499
Rahoitusosuudet		352 000	6 075	358 075	419 075	117,0%	177 000
Pysyvien vastaavien myynnit		0	5 000	5 000	5 000	100,0%	68 499
510	Tiet ja alueet						
6010	Yleinen kaavatiesuunnittelu	-15 000	0	-15 000	-4 448	29,7%	-7 740
Menot		-15 000	0	-15 000	-4 448	29,7%	-7 740
Tulot		0	0	0	0		0
6013	Nivan kiertoliittymä	0	0	0	0		-217 877
Menot		0	0	0	0		-217 877
Tulot		0	0	0	0		0
6015	Tulotien kunnostus	0	0	0	0		-31 680
Menot		0	0	0	0		-31 680
Tulot		0	0	0	0		0
6131	Katupäällysteiden uusiminen	-60 000	0	-60 000	-43 350	72,3%	-19 380
Menot		-60 000	0	-60 000	-43 350	72,3%	-19 380
Tulot		0	0	0	0		0
6141	Asuntokatuja korj(viem.saneer	-150 000	0	-150 000	-45 243	30,2%	-23 265
Menot		-150 000	0	-150 000	-45 243	30,2%	-23 265
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
6154	Sahan teollalueen kadut	0	0	0	0		-5 606
Menot		0	0	0	0		-5 606
Tulot		0	0	0	0		0
6161	Lystimetsäntie	0	0	0	0		-11 318
Menot		0	0	0	0		-11 318
Tulot		0	0	0	0		0
6165	Kala-Pekantie Tukkitie Jussint	0	0	0	-187		-16 045
Menot		0	0	0	-187		-16 045
Tulot		0	0	0	0		0
6167	Kirkkokatu	-120 000	0	-120 000	-114 283	95,2%	-414 934
Menot		-120 000	0	-120 000	-114 283	95,2%	-414 934
Tulot		0	0	0	0		0
6169	Museokatu	0	0	0	-414		-244
Menot		0	0	0	-414		-244
Tulot		0	0	0	0		0
6175	Aku Rädyn tie	0	0	0	-73 365		0
Menot		0	0	0	-73 365		0
Tulot		0	0	0	0		0
6177	Piispantie	0	0	0	-78 681		0
Menot		0	0	0	-78 681		0
Tulot		0	0	0	0		0
6179	Erätie	-200 000	0	-200 000	-93 407	46,7%	0
Menot		-200 000	0	-200 000	-93 407	46,7%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6181	Paavo Tikkasentie	0	0	0	-49 998		0
Menot		0	0	0	-49 998		0
Tulot		0	0	0	0		0
6211	Kevyt liikenne	-40 000	0	-40 000	-41 676	104,2%	-35 401
Menot		-40 000	0	-40 000	-41 676	104,2%	-35 401
Tulot		0	0	0	0		0
6215	Liikenneturvallisuus	0	0	0	0		-365
Menot		0	0	0	0		-365
Tulot		0	0	0	0		0
6251	Yksityistiet	-70 000	0	-70 000	-61 026	87,2%	-64 855
Menot		-70 000	0	-70 000	-61 026	87,2%	-64 855
Tulot		0	0	0	0		0
6285	Tievalaistus	-80 000	0	-80 000	-67 084	83,9%	-81 650
Menot		-80 000	0	-80 000	-67 084	83,9%	-81 650
Tulot		0	0	0	0		0
6316	Työkoneet/tiet ja alueet	0	0	0	0		-24 950
Menot		0	0	0	0		-24 950
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
6351	Puistot	-30 000	0	-30 000	-31 004	103,3%	-21 189
Menot		-30 000	0	-30 000	-31 004	103,3%	-21 189
Tulot		0	0	0	0		0
6411	Leikkikentät	-20 000	0	-20 000	-12 624	63,1%	-5 879
Menot		-20 000	0	-20 000	-12 624	63,1%	-5 879
Tulot		0	0	0	0		0
6459	Muut alueet	-10 000	0	-10 000	-15 525	155,2%	-11 385
Menot		-10 000	0	-10 000	-15 525	155,2%	-11 385
Tulot		0	0	0	0		0
6501	Vesistöhankeet	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	0
Menot		-10 000	0	-10 000	0	0,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6505	Veneilyreitti ja satamat	-10 000	0	-10 000	-4 008	40,1%	-242
Menot		-10 000	0	-10 000	-4 008	40,1%	-242
Tulot		0	0	0	0		0
6509	Uimarannat talviuintipaikka	0	0	0	0		-6 940
Menot		0	0	0	0		-6 940
Tulot		0	0	0	0		0
6511	Uimarannat	-20 000	0	-20 000	-38 413	192,1%	0
Menot		-20 000	0	-20 000	-38 413	192,1%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6515	Niemisjärven kunnostus	-60 000	0	-60 000	0	0,0%	-208
Menot		-110 000	0	-110 000	0	0,0%	-208
Tulot		50 000	0	50 000	0	0,0%	0
Rahoitusosuudet		50 000	0	50 000	0	0,0%	0
8101	Kiuruveden yleiskaavat	-30 000	0	-30 000	0	0,0%	0
Menot		-30 000	0	-30 000	0	0,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
8105	Asemakaavan saneeraus	-20 000	0	-20 000	-4 544	22,7%	-17 821
Menot		-20 000	0	-20 000	-4 544	22,7%	-17 821
Tulot		0	0	0	0		0
8111	Rytlyn rantakaava	0	0	0	0		-1 012
Menot		0	0	0	0		-1 012
Tulot		0	0	0	0		0
8115	Kallioj-Toiviaisj.rantakaava	0	0	0	-22 810		-7 061
Menot		0	0	0	-22 810		-7 061
Tulot		0	0	0	0		0
8119	Taajaman osayleiskaava	0	0	0	-21 498		-21 064
Menot		0	0	0	-21 498		-21 064
Tulot		0	0	0	0		0
510	Tiet ja alueet yhteensä	-945 000	0	-945 000	-823 589	87,2%	-1 048 112
Menot		-995 000	0	-995 000	-823 589	82,8%	-1 048 112
Tulot		50 000	0	50 000	0	0,0%	0
Rahoitusosuudet		50 000	0	50 000	0	0,0%	0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
600	Vesi-ja viemärlaitos						
6611	Vesihuollon suunnittelu	-20 000	0	-20 000	-14 112	70,6%	-4 820
Menot		-20 000	0	-20 000	-14 112	70,6%	-4 820
Tulot		0	0	0	0		0
6623	Toukkamäen vesilinja	-10 000	0	-10 000	-107 131		-13 855
Menot		-10 000	0	-10 000	-107 131		-13 855
Tulot		0	0	0	0		0
6651	Sadevesiviemärit	-70 000	0	-70 000	-65 675	93,8%	-33 002
Menot		-70 000	0	-70 000	-65 675	93,8%	-33 002
Tulot		0	0	0	0		0
6681	Taloliittymät	-60 000	0	-60 000	-61 291	102,2%	-60 484
Menot		-60 000	0	-60 000	-61 291	102,2%	-60 484
Tulot		0	0	0	0		0
6691	Vesiverkoston saneeraus vuositt	-15 000	0	-15 000	-10 196	68,0%	-23 515
Menot		-15 000	0	-15 000	-10 196	68,0%	-23 515
Tulot		0	0	0	0		0
6693	Vesimittareiden uusiminen	-12 000	0	-12 000	-14 258	118,8%	-12 392
Menot		-12 000	0	-12 000	-14 258	118,8%	-12 392
Tulot		0	0	0	0		0
6700	Jätevesiviemärit	-300 000	0	-300 000	0	0,0%	0
Menot		-300 000	0	-300 000	0	0,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6705	Yhtylä,Kirkkokadun puol.jv	0	0	0	-24 934		-35 353
Menot		0	0	0	-24 934		-35 353
Tulot		0	0	0	0		0
6709	Pienet jv-työt	0	0	0	-37 808		-55 342
Menot		0	0	0	-37 808		-55 342
Tulot		0	0	0	0		0
6727	Tukkitie-Jussintie vh	0	0	0	-49 097		-78 234
Menot		0	0	0	-49 097		-78 234
Tulot		0	0	0	0		0
6735	Akurädynt-Karhunt-Kirkkok30-34	0	0	0	-51 596		0
Menot		0	0	0	-51 596		0
Tulot		0	0	0	0		0
6737	Piispantie-Salmisentie24 jv	0	0	0	-98 206		-16 084
Menot		0	0	0	-98 206		-16 084
Tulot		0	0	0	0		0
6739	Kirkkokatu33-Salmisentie24 jv	0	0	0	0		-119 366
Menot		0	0	0	0		-119 366
Tulot		0	0	0	0		0

		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
6761	Jätevesipumppaamojen kunnostus	-35 000	0	-35 000	-4 406	12,6%	0
Menot		-35 000	0	-35 000	-4 406	12,6%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6810	Jätevedenpuhdistamon saneeraus	-30 000	0	-30 000	-12 701	42,3%	-29 526
Menot		-30 000	0	-30 000	-12 701	42,3%	-29 526
Tulot		0	0	0	0		0
6901	Vesihuoltoavustukset	-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-1 057
Menot		-10 000	0	-10 000	0	0,0%	-1 057
Tulot		0	0	0	0		0
6931	Vv-laitos tiedonsiirron kehitt	-15 000	0	-15 000	-12 474	83,2%	0
Menot		-15 000	0	-15 000	-12 474	83,2%	0
Tulot		0	0	0	0		0
6963	Jätevedenpuhdistamon koneet	-10 000	0	-10 000	-6 300	63,0%	0
Menot		-10 000	0	-10 000	-6 300	63,0%	0
Tulot		0	0	0	0		0
600	Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	-587 000	0	-587 000	-570 186	97,1%	-483 030
Menot		-587 000	0	-587 000	-570 186	97,1%	-483 030
Tulot		0	0	0	0		0
		TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-3 897 160	431 810	-3 465 350	-3 522 907	101,7%	-3 830 825
Menot		-4 319 160	423 277	-3 895 883	-3 964 440	101,8%	-4 322 035
Tulot		422 000	8 533	430 533	441 533	102,6%	491 210
Rahoitusosuudet		412 000	-3 925	408 075	419 075	102,7%	392 353
Pysyvien vastaavien myynnit		10 000	12 458	22 458	22 458	100,0%	98 857

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	Tot-%
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	3 141 180	-231 641	2 909 539	2 051 220	70,5%
Satunnaiset erät	0	-444 867	-444 867	-458 762	103,1%
Tulorahoituksen korjauserät	0	18 309	18 309	18 310	100,0%
	3 141 180	-658 199	2 482 981	1 610 767	64,9%
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-4 319 160	423 277	-3 895 883	-3 964 440	101,8%
Rahoitusosuudet investointeihin	412 000	-3 925	408 075	419 075	102,7%
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustulot	10 000	12 458	22 458	22 458	100,0%
	-3 897 160	431 810	-3 465 350	-3 522 907	101,7%
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN	-755 980	-226 389	-982 369	-1 912 139	194,6%
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	-121 319	-121 319	-13 470	11,1%
Antolainasaamisten vähennys	179 934	0	179 934	149 934	83,3%
	179 934	-121 319	58 615	136 464	232,8%
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 756 732	0	2 756 732	0	0,0%
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 936 666	0	-2 936 666	-2 936 666	100,0%
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0	0	1 800 000	
	-179 934	0	-179 934	-1 136 666	631,7%
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varat	0	0	0	41 355	
Saamisten muutos	0	0	0	425 827	
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	2 019 509	
	0	0	0	2 486 691	
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	0	-121 319	-121 319	1 486 489	-1 225,3%
RAHAVAROJEN MUUTOS	-755 980	-347 708	-1 103 688	-425 650	38,6%
RAHAVARAT 31. 12.	6 518 209				
1. 1.	6 943 859			-425 650	

3. ERIYTETTYT TILINPÄÄTÖKSET

3.1 Muiden eriytettyjen yksiköiden tilinpäätökset

3.1.1 Vesi- ja viemärilaitos / taseyksikkö

TULOSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA +MUUT	TP 2018	TOT- %	TP 2017
LIKEVAIHTO	1 959 800	-146 659	1 813 141	1 782 768	98,3 %	1 815 157
Valmistus omaan käyttöön	13 000		13 000	13 002	100,0 %	13 013
Muut tuet ja avustukset	950		950	1 184	124,7 %	1 802
Materiaalit ja palvelut	-730 925	17 362	-713 563	-696 447	97,6 %	-740 079
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-515 920	2 983	-512 937	-504 420	98,3 %	-530 137
Ostot tilikauden aikana	-515 920	2 983	-512 937	-504 420	98,3 %	-530 137
Palvelujen ostot	-215 005	14 379	-200 626	-192 028	95,7 %	-209 941
Henkilöstökulut	-345 332	180	-345 152	-325 270	94,2 %	-336 804
Palkat ja palkkiot	-274 911		-274 911	-262 496	95,5 %	-268 619
Henkilösivukulut	-70 421	180	-70 241	-62 774	89,4 %	-68 185
Eläkekulut	-55 499	180	-55 319	-54 193	98,0 %	-55 420
Muut henkilösivukulut	-14 922		-14 922	-8 581	57,5 %	-12 765
Poistot ja arvonalentumiset	-481 121	-28 521	-509 642	-503 254	98,7 %	-492 745
Suunnitelman mukaiset poistot	-481 121	-28 521	-509 642	-503 254	98,7 %	-492 745
Liiketoiminnan muut kulut	-46 896	-252	-47 148	-43 781	92,9 %	-46 552
LIKEYLIJÄÄMÄ YHTEENSÄ	369 476	-157 890	211 586	228 203	107,9 %	213 792
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-187 166	-550	-187 716	-187 721	100,0 %	-187 230
Muut rahoitustuotot	3 100	-550	2 550	2 545	99,8 %	3 036
Korvaus peruspääomasta	-190 266		-190 266	-190 266	100,0 %	-190 266
Alijäämä ennen satunnaisia eriä	182 310	-158 440	23 870	40 482	169,6 %	26 563
TILIKAUDEN ALIJÄÄMÄ	182 310	-158 440	23 870	40 482	169,6 %	26 563

Tuloslaskelman tunnusluvut

Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,8	2,6
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,8	2,6
Voitto, %	2,3	1,5

Sijoitetun pääoman tuotto:

Tunnusluku kertoo taseyksikköön sijoitetun pääoman tuoton eli mittaa taseyksikön suhteellista kannattavuutta.

Kunnan sijoittaman pääoman tuotto:

Tunnusluku kertoo kaupungin taseyksikköön sijoittaman pääoman tuoton. Kaupungin sijoittaman pääoman tuottoprosentti ei ole sama kuin korvaus peruspääomasta tai sisäinen lainakorko.

Voitto, %

Tunnusluku kertoo, kuinka suuren prosentuaalisen osuuden taseyksikön yli-/alijäämä ennen varauksia ja veroja muodostaa liikevaihdosta. Jos prosentti luku on negatiivinen, taseyksikön toiminta on tappiollista.

RAHOITUSLASKELMAN TOTEUTUMISVERTAILU 2018 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä	369 476	-157 890	211 586	228 203	107,9 %	213 792
Poistot ja arvonalentumiset	481 121	28 521	509 642	503 254	98,7 %	492 745
Rahoitustuotot ja rahoituskulut	-187 166	-550	-187 716	-187 721	100,0 %	-187 230
	663 431	-129 919	533 512	543 736	101,9 %	519 307
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-587 000		-587 000	-570 186	97,1 %	-483 030
	-587 000		-587 000	-570 186	97,1 %	-483 030
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	76 431	-129 919	-53 488	-26 450	49,4 %	36 277
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys muilta				-3 470		
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Saamisten muutos muilta				-3 294		12 359
Korottomien velkojen muutos kunnalta				32 114		-33 081
Korottomien velkojen muutos muilta				1 100		-15 555
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA				26 450		-36 277
RAHAVAROJEN MUUTOS	76 431	-129 919	-53 488	0	0,0 %	0
Rahoituslaskelman tunnusluvut						
Investointien tulorahoitus, %				95,4		107,5
Quick ratio				0,1		0,1
Current ratio				0,1		0,1

Investointien tulorahoitus:

Tunnusluku kertoo kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu varsinaisella tulorahoituksella.

Quick ratio eli maksuvalmiussuhde:

Tunnusluku kertoo, miten hyvin lyhytaikaisesti sidotuilla varoilla pystytään kattamaan lyhytaikaiset velat. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 1, tyydyttävä: 0,5 -1, heikko: alle 0,5

Current ratio eli käyttö pääomasuhde:

Tunnusluku kertoo nopeakiertoisen omaisuuden ja nopeakiertoisten velkojen suhteen. Tunnusluvun luokitusasteikko: hyvä: yli 2, tyydyttävä: 1-2, heikko: alle 1

INVESTOINTIEN TOTEUTUMISVERTAILU 2018 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Vesi- ja viemärilaitos yhteensä	-587 000		-587 000	-570 186	97,1 %	-483 030
Menot	-587 000		-587 000	-570 186	97,1 %	-483 030
Tulot	0		0	0		0
Rahoitusosuudet	0		0	0		0
Pysyvien vastaavien myynnit	0		0	0		0

Tarkempi erittely investoinneista on toimintakertomuksen sivuilla 90 -91.

TASE 31.12.2018

	TP 2018	TP 2017
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	49 606	39 546
Aineettomat oikeudet	6 358	0
Muut pitkävaikutteiset menot	43 248	39 546
Aineelliset hyödykkeet	8 230 815	8 173 944
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 187 408	8 134 766
Koneet ja kalusto	43 408	39 178
Sijoitukset	782 147	778 677
Osakkeet ja osuudet	767 520	767 520
Muut saamiset	14 627	11 157
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	9 062 568	8 992 167
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset	95 185	91 891
Lyhytaikaiset saamiset	95 185	91 891
Myyntisaamiset	93 587	89 644
Siirtosaamiset	1 598	2 247
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	95 185	91 891
VASTAAVAA YHTEENSÄ	9 157 753	9 084 057
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 670 787	1 644 225
Tilikauden yli-/alijäämä	40 482	26 563
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	8 053 455	8 012 973
POISTOERO JA VAP.EHT.VARAUKSET		
Vapaaehtoiset varaukset	300 000	300 000
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen	804 298	771 084
Ostovelat	82 426	72 099
Korottomat velat kunnalta	582 515	550 401
Muut velat ja liittymismaksut	66 357	81 150
Siirtovelat	73 000	67 434
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	804 298	771 084
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	9 157 753	9 084 057
TASEEN TUNNUSLUVUT		
Omavaraisuusaste, %	91,2	91,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	45,1	42,5
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), euroa	1 711 269	1 670 787
Lainakanta 31.12., euroa	0	0
Lainasaamiset 31.12., euroa	0	0

Vesi- ja viemärilaitos

Hulevedet / laskennallisesti eriytetty taseyksikkö

HULEVEDEN TULOSLASKELMA 2018 (ulkoiset ja sisäiset)

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 150		-1 150	-656	57,1	-4 924
Palvelujen ostot	-7 149		-7 149	-3 498	48,9	-4 598
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-2 100		-2 100	-301	14,3	-659
Henkilöstösivukulut	-464		-464	-61	13,1	-146
Henkilöstökulut yhteensä	-2 564		-2 564	-361	14,1	-804
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-12 343	-1 399	-13 742	-12 820	93,3	-11 495
Liiketoiminnan muut kulut						
Tilikauden alijäämä	-23 206	-1 399	-24 605	-17 335	70,5	-21 821

HULEVEDEN RAHOITUSLASKELMA 2018

	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT	TP 2018	TOT-%	TP 2017
Toiminnan rahavirta						
Liikealijäämä	-23 206	-1 399	-24 605	-17 335	70,5	-21 821
Poistot ja arvonalentumiset	12 343	1 399	13 742	12 820	93,3	11 495
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-70 000		-70 000	-65 675	93,8	-33 002
Rahoitusosuudet investointimenoihin						
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot						
Toiminnan ja investointien rahavirta	-80 863		-80 863	-70 190	86,8	-43 328
Vaikutus kaupungin kassavaroihin	-80 863	0	-80 863	-70 190	86,8	-43 328

HULEVEDEN INVESTOINTIOSA 2018

	TP 2017	TA 2018	MUUT.	TA+MUUT.	TP 2018	Tot-%
Sadevesiviemärit	-33 002	-70 000	0	-70 000	-65 675	93,8 %
Menot	-33 002	-70 000	0	-70 000	-65 675	93,8 %
Tulot	0	0	0	0	0	

HULEVEDEN TASE 31.12.2018 (sisältää ulkoiset ja sisäiset)

V A S T A A V A A	TP 2018	TP 2017
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineelliset hyödykkeet		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	254 532	201 677
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	254 532	201 677
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Muut saamiset	2	373
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	2	373
V A S T A A V A A	254 534	202 050
V A S T A T T A V A A		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	325 381	253 763
Edellisten tilikausien alijäämä	-53 629	-31 808
Huleveden alijäämä	-17 335	-21 821
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	254 417	200 134
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen		
Ostovelat	117	1 916
Muut velat		
Siirtovelat		
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	117	1 916
V A S T A T T A V A A	254 534	202 050

Jäännöspääoma muodostetaan vähentämällä omaisuus- ja saatavaeristä vieraan pääoman erät, varaukset ja oman pääoman muut erät. Jäännöspääoma muuttuu vuosittain muiden tase-erien muutosten seurauksena, siksi tasejatkuvuus ei toteudu kirjanpidollisen erityksen tapaan.

Jäännöspääoma korvaa laskennallisessa erityksessä paitsi peruspääoman myös sisäiset saamiset ja velat sekä yhdystilin.

Edellisten tilikausien alijäämä on selvitetty vuodesta 2015 alkaen. **Vuoden 2017 jäännöspääoman sekä edellisten tilikausien alijäämän luvut korjattu.**

Tilikauden alijäämä sisältää myös sisäiset erät.

4. TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

4.1 Kaupungin tilinpäätöksen liitetiedot

Liitetiedot 1-5

Tilinpäätöstä laadittaessa on noudatettu seuraavia arvostusperiaatteita ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteita ja – menetelmiä:

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti.

Verotulot

Kunnan verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan kalenterikuukausittain ao. tilikauden verotuloksi. Joulukuun verotilitys oli negatiivinen -765.800 euroa ja se on tuloslaskelmaohjeen mukaan kirjattu verotulojen vähennykseksi ja siirtovelaksi.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Vaihto-omaisuuden arvostus

Taseessa ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Kuntarahoitus Oyj:n kanssa solmittiin koronvaihtosopimus 18.3.2011 alkaen. Koronvaihtosopimus on tehty suojaamistarkoituksessa. Nimellispääoma on 2.000.000 euroa. Sopimus päättyy 18.3.2021. Koronvaihtosopimuksen kustannukset vuonna 2018 olivat 57.571 euroa.

Lomapalkkajaksotus

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä on lomapalkkajaksotuksessa otettu huomioon kilpailukyky sopimuksen mukaisen lomarahojen leikkaus. Lomapalkkavelan henkilösivukulut on laskettu vuoden 2019 sivukuluprosenteilla.

Vuoden 2018 tuloksellisuuserä

Työ- ja virkaehtosopimuksen tuloksellisuuteen perustuva kertaerä on maksettu joulukuun palkkojen yhteydessä.

Tuloksen ja taseen vertailukelpoisuus:**Oikaisut edellisten tilikauden tietoihin**

Muutettu liitetieto on ilmoitettu ko. liitetiedon yhteydessä.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus:**Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot**

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia tuottoja.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat kulut ja hyvitykset

Aikaisempiin tilikausiin ei kohdistu oleellisia kuluja ja hyvityksiä.

Valuuttamääräiset erät

Valuuttamääräisiä eriä ei sisälly kirjanpitoon.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Liitetieto 6**

Toimintatuotot tehtäväalueittain				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Yleishallinto	218 660	168 144	34 716	24 114
Sosiaali- ja terveystoimen palvelut	35 526 644	35 905 244	454 627	499 523
Opetus- ja kulttuuripalvelut	2 136 118	2 469 583	1 073 718	1 106 620
Yhdyskuntapalvelut	3 108 567	3 008 806	3 574 184	3 498 297
Muut palvelut	5 456 798	5 612 080	1 525 473	1 531 772
Toimintatuotot yhteensä	46 446 786	47 163 857	6 662 719	6 660 327

Muut palvelut sisältävät seuraavat tulosalueet: ruokahuolto, elinkeinojen kehittäminen, maataloushallinto sekä tytäryhtiöt. Tuloslaskelman toimintatuotot sisältävät valmistuksen omaan käyttöön.

Liitetieto 7

Verotulojen erittely verolajeittain		
	2018	2017
Kunnan verotulo	19 533 039	20 787 484
Osuusyhteisöveron tuotosta	1 813 956	1 985 726
Kiinteistövero	1 708 338	1 717 119
Verotulot yhteensä	23 055 333	24 490 330

Tuloslaskelman verotulot.

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely		Konserni		Kaupunki	
		2018	2017	2018	2017
Kaupungin peruspalvelujen valtionosuus (ilman tasauksia)		23 042 244	23 280 113	23 042 244	23 280 113
Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tase		8 222 004	8 554 956	8 222 004	8 554 956
Järjestelmämuutoksen tase					
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet		-575 929	-589 531	-575 929	-589 531
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Yksikköhintarahoitukseen perustuvat ym. valtionosuudet		3 609 785	3 486 969		
Valtionosuudet yhteensä		34 298 104	34 732 507	30 688 319	31 245 538

Tuloslaskelman valtionosuudet.

Liitetieto 9

Palvelujen ostojen erittely		
	2018	2017
Asiakaspalvelujen ostot	35 044 671	34 717 564
Muiden palvelujen ostot	3 492 941	3 705 729
<i>Kaupungin palvelujen ostot yhteensä</i>	38 537 612	38 423 292
Tuloslaskelman palvelujen ostot		

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 20 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15 – 50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20 – 25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20 – 30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10 – 50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 12

Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista:

Pakollisten varausten muutokset	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Keskusvaraston lakkauttamiseen liittyvät maisemointikustannusvaraus 1.1.				
Vähennykset tilikaudella				
Maisemointivaraus 31.12.				
Ympäristöriskivaraus 1.1.				
Vähennykset tilikaudella				
Ympäristöriskivaraus 31.12.				
Vahingonkorvaukset 1.1.	5 471	45 471		40 000
Lisäykset tilikaudella	24 135			
Vähennykset tilikaudella	-5 471	-40 000		-40 000
Vahingonkorvaukset 31.12.	24 135	5 471		0

Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	524 780	504 010		
Lisäykset tilikaudella	93 138	20 770		
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	617 918	524 780		
Muut pakolliset varaukset 1.1.	53 101	9 650		
Lisäykset tilikaudella		53 101		
Vähennykset tilikaudella	-53 101	-9 650		
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0	53 101		

Tuloslaskelman tuotot ja kulut: pakollisten varausten muutokset.

Liitetieto 13

Selvitys olennaisista muihin toimintatuottoihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitoista ja olennaisista muihin toimintakuluihin sisältyvistä pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntitappioista:

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja – tappiot				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	31 240	1 559		1 559
Rakennusten luovutusvoitot	127		127	
Muut luovutusvoitot	2 736	7 654	714	363
Luovutusvoitot yhteensä	34 103	9 213	814	1 922
Muut toimintakulut				
Kiinteistöjen luovutustappiot	-19 150	-83 726	-19 150	-83 726
Osakehuoneistojen luovutustappiot				
Muut luovutustappiot	-1 646			
Luovutustappiot yhteensä	-20 796	-83 726	-19 150	-83 726

Tuloslaskelman tuotot: muut toimintatuotot: luovutusvoitot

Tuloslaskelman kulut: muut toimintakulut: luovutustappiot

Liitetieto 14

Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät:

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Satunnaiset tuotot				
Maa- ja vesialueiden myyntivoitot	21 128	3 795		
Osakkeiden myyntivoitot	659 408			
Muut myyntivoitot	2 198			
Satunnaiset tuotot yhteensä	682 734	3 795		
Satunnaiset kulut				
Kiinteistöjen myyntitappiot				
Osakkeiden myyntitappiot	-23 744			
Liikelaitoskuntayhtymän yhtiöittäminen	-59 990			
Luottotappiot	-458 762		-458 762	
Muut satunnaiset kulut	-285			
Satunnaiset kulut yhteensä	-542 781	-2 902	-458 762	
Satunnaiset erät yhteensä	139 953	-893	-458 762	0

Tuloslaskelman satunnaiset erät

Liitetieto 15

Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksista muissa yhteisöissä:

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2018	2017
Osinkotuotot muista yhteisöistä *	700 030	654 898
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	75 933	75 933
Yhteensä	775 963	730 831

*) Osinkotulo Savon energiaholding-yhtiöstä 689.550,00 (vuonna 2017 osinkotulo oli 647.027,75 euroa)
Tuloslaskelman rahoitustuotot.

Liitetieto 16

Erittely poistoeron muutoksista		
	2018	2017
Investointivarausten liittyvä poistoeron muutos	19 019	19 019
Suunnitelman mukaisten poistojen ja verotuksessa tehtyjen poistojen erotus		
Poistoeron muutos yhteensä	19 019	19 019

Tuloslaskelman poistoeron lisäys tai vähennys.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Liitetieto 18**

Arvonkorotukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Maa- ja vesialueet				
Arvo 1.1.	81 942	81 942		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku				
Arvo 31.12.	81 942	81 942	0	0
Rakennukset				
Arvo 1.1.	186 802	186 802		
Arvonkorotukset				
Arvonkorotusten purku	-176 978			
Arvo 31.12.	9 823	186 802	0	0
Arvonkorotukset yhteensä 31.12.	91 765	268 744	0	0

Taseen erät: pysyvät vastaavat ja aineelliset hyödykkeet sekä oman pääoman tili arvонkorotusrahasto.

LIITETIETO 19

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2018 (Taseen pysyvät vastaavat)
Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteisat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	31 214,16	1 762 804,70	0,00	1 794 018,86
Lisäykset tilikauden aikana	35 117,37	15 165,45		50 282,82
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Korjaukset/vähennykset				
Siirrot erien välillä		141 138,42		141 138,42
Tilikauden poisto	-19 839,05	-248 202,69		-268 041,74
Arvonlennukset ja niiden palautukset				0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	46 492,48	1 670 905,88	0,00	1 717 398,36
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	46 492,48	1 670 905,88	0,00	1 717 398,36

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	3 592 310,18	22 712 797,73	15 662 298,24	946 130,90	0,00	486 130,69	43 399 667,74
Lisäykset tilikauden aikana	21 250,00			116 264,69		3 463 682,49	3 601 197,18
Rahoitusosuudet tilikaudella		-413 000,00	-6 075,00				-419 075,00
Vähennykset tilikauden aikana	-35 469,43						-35 469,43
Siirrot erien välillä		2 359 974,39	1 393 663,88			-3 894 776,69	-141 138,42
Tilikauden poisto		-1 450 312,05	-1 147 305,01	-275 359,13			-2 872 976,19
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	3 578 090,75	23 209 460,07	15 902 582,11	787 036,46	0,00	55 036,49	43 532 205,88
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	3 578 090,75	23 209 460,07	15 902 582,11	787 036,46	0,00	55 036,49	43 532 205,88

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 636 770,99	1 410 203,89	5 295 884,87	1 960 528,67	10 303 388,42
Lisäykset				312 960,00	312 960,00
Vähennykset				-425,56	-425,56
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	1 636 770,99	1 410 203,89	5 295 884,87	2 273 063,11	10 615 922,86
Arvonlennukset ja niiden palautukset					
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 636 770,99	1 410 203,89	5 295 884,87	2 273 063,11	10 615 922,86

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset

	Jvk-lainasaami- set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	0,00	960 006,53	30 000,00	0,00	180 859,25	1 170 865,78
Lisäykset			10 000,00		3 470,00	13 470,00
Vähennykset		-132 653,17			-22 154,32	-154 807,49
Siirrot erien välillä						0,00
Hankintameno 31.12.	0,00	827 353,36	40 000,00	0,00	162 174,93	1 029 528,29
Arvonlennukset ja niiden palautukset						
Arvonkorotukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	827 353,36	40 000,00	0,00	162 174,93	1 029 528,29

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 20 -22

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt					
	Kaupunki omist. %	Konserni omist. %	Kuntakonsernin osuus		
			omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt					
As Oy Kiuruveden Ruotu	76,85	76,85	80 242	48 569	0
Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma	100,00	100,00	226 382	11 093 765	0
K-veden Yrityskiinteistöt Oy	99,80	99,82	429 833	5 634 517	-60 344
Kiurunportti Oy	0,00	52,84	52 318	2 817	-2 891
Kuntayhtymät					
Itä-Suomen Päihdehuollon ky	1,73276		32 411	1 299	308
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2,5887		2 445 930	10 401 590	-523 989
Savon koulutuskuntayhtymä	2,188319		1 385 039	599 942	79 328
Pohjois-Savon liitto	3,40		31 070	253 401	1 972
Vaalijalan ky	1,96596		183 653	515 716	-10 819
Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä	16,09		3 517 506	630 860	116 271
Ylä-Savon SOTE-kuntayhtymä	16,51243		1 880 601	4 613 703	0
Yhteis- ja omistusyhteisyhteisöt					
Ylä-Savon ICT-palvelut Oy	15,00		8 545	59 880	13
Ylä-Savon Jätehuolto Oy	17,00		205 723	345 430	62 915
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04		862 490	634 450	19 034
Ylä-Savon Pääomarahasto Oy	17,83		640 689	942	14 722
Savon Eläinsairaala Oy	37,93		-28 199	40 008	-7 893
Yhdistelemättömät yhteisöt					
Virranniemi-säätiö	50,00	100,00	9 441	150	-937
(Kiint.Oy K-veden Kiurunkulma omistaa säätiöstä 50 %)					
Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen		100,00	2 499	0	0

Olennaiset kuntayhtymäosuuksien arvon muutokset	Tasearvo 1.1.	Lisäykset/ Vähennykset tilikaudella	Tasearvo 31.12.	Kaupungin/konser- nin osuus peruspääomasta	Ero
P-Savon sairaanhoitopiirin ky	2 815 667		2 815 667	2 643 555	172 111
Savon koulutuskuntayhtymä	28 171		28 171	250 359	-222 188

Taseen pysyvät vastaavat: sijoitukset: osakkeet ja osuudet.

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä, kuntayhtymiltä, joissa kaupunki on jäsenenä sekä osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyksiltä:

Saamisten erittely				
	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		424		20 138
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	424	0	20 138
Saamiset kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		113 000		95 385
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		74 069		74 124
Yhteensä	0	187 069	0	169 509
Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		26 746		30 655
Lainasaamiset				
Muut saamiset	452 332	32 309		
Siirtosaamiset		475		
Yhteensä	452 332	59 530	0	30 655
Saamiset yhteensä	452 332	247 024	0	220 302

Taseen vaihtuvat vastaavat: saamiset.

Liitetieto 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Vuokravakuudet	113	121		
Muut siirtosaamiset		315		
Pitkäaikaiset muut saamiset yhteensä	113	436	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot	64 982	64 824	73 429	73 429
Sijoitussääminen	35 275			
Kelan korvaus työterveyshuollosta	158 229	192 225	85 324	85 324
Kelan korvaus ensihoidosta	9 334	10 204		
Kelan korvaus sv-päivärahat	5267	19 874	19 874	19 874
Valtionavustukset / Eu-tuet	94 914	196 995		
Pelastuslaitoksen palautus	6 242	29 022	18 110	18 110
Koulutuskorvaus	21 578	27 188	7 925	7 925
Lisäkanto jäsenkunnilta	34 852	12 163		
Sähköveron palautukset		130 588		
Eläkemaksu- ja henkilösivukulujen saatavat	18 889	22 707	14 448	14 448
Työllistämistuet	5 903	31 606	31 606	31 606
Vahingonkorvaussäämiset	57 704			

Maankäyttösopimus	95 586			
Muut tulojäämät	406 466	250 297	22 459	22 459
Tulojäämät yhteensä	1 015 221	987 693	273 176	273 176
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	1 015 221	987 693	273 176	273 176

Taseen vaihtuvat vastaavat: lyhytaikaiset saamiset: siirtosaamiset.

Rahoitusarvopaperit tase-erittäin jälleenhankintahintojen ja aktivoitujen hankintamenojen erotus:

Rahoitusarvopaperit		
	2018	2017
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Joukkovelkakirjalainasaamiset		
Jälleenhankintahinta		
Kirjanpitoarvo		
Erotus		
Muut arvopaperit		
Jälleenhankintahinta	6 237 176	7 198 017
Kirjanpitoarvo	6 023 765	6 552 729
Erotus	213 411	645 288
Yhteensä rahoitusarvopaperit (kirjanpitoarvo)	6 023 765	6 552 729

Taseen vaihtuvat vastaavat: rahoitusarvopaperit.

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	29 511 822	29 511 822	29 511 822	29 511 822
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 1.1.	653	653		
Lisäykset	436			
Vähennykset				
Yhdistysten ja säätiöiden peruspääomat 31.12.	1 089	653		
Arvonkorotusrahasasto 1.1.	268 744	268 744		
Lisäykset				
Vähennykset	-176 979			
Arvonkorotusrahasasto 31.12.	91 765	268 744		
Muut omat rahastot 1.1.	4 059 199	4 040 912		
Siirrot rahastoon	857	20 169		
Siirrot rahastosta	-4 666	-17 049		
Omistussuoksien muutokset ja korjaukset		15 167		
Muut omat rahastot 31.12.	4 055 391	4 059 199		
Edellisten tilikausien yli-/alijäämät 1.1.	2 622 749	2 094 729	1 047 376	1 047 376

Siirto tilikauden yli-/alijäämien tililtä		159 416		
Kirjaukset tilikauden yli-/alijäämien tilille		373 906	35 568	35 568
Kuntayhtymien muutokset ja korjaukset	-11 580	-217 607		
Tytäryhtiöiden ja osakkuusyhtiöiden muutokset/korjaukset	-12 351			
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 598 818	2 410 444	1 082 944	1 082 944
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-1 711 773	212 305	-305 909	-305 909
Oma pääoma yhteensä	34 547 112	36 463 166	30 900 675	30 900 675

Taseen vastattavaa: oma pääoma

Liitetieto 26

Erittely poistoerosta		
	2018	2017
Investointivaraukseen liittyvä poistoero	49 436	68 455
Verotuspoistoihin liittyvä poistoero	0	0
Poistoero yhteensä	49 436	68 455

Taseen vastattavaa: poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Liitetieto 27

Tase-erien mukaan eritelty tieto sellaisista pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvista veloista, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua:

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua		
	2018	2017
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	7 008 338	8 225 004
Lainat julkisyhteisöiltä		
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Pitkäaikaiset velat yhteensä	7 008 338	8 225 004

Taseen vastattavaa: pitkäaikainen vieras pääoma.

Liitetieto 29

Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä:

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut pakolliset varaukset				
Kiinteistön purkamisen / alaskirjauksen varaus		53 101		
Vahingonkorvausvaraus	24 135	5 471		
Potilasvahinkovakuutusmaksuvastuu (ky)	617 918	524 780		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	642 053	583 352	0	0

Taseen vastattavaa: pakolliset varaukset.

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille, kuntayhtymille, joissa kaupunki on jäsenenä ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille:

Vieras pääoma	2018		2017	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		3 884		2 843
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	3 884	0	2 843
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat		1 310 612		77 325
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	1 310 612	0	77 325
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		10 465		17 832
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	10 465	0	17 832
Vieras pääoma yhteensä	0	1 324 961	0	98 000

Taseen vastattavaa: vieras pääoma.

Liitetieto 32

Erittely Muut velat – erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

Muiden velkojen erittely	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Muut velat				
Liittymismaksut			0	0
Muut velat	364 492	691 895	221 790	206 200
Muut velat yhteensä	364 492	691 895	221 790	206 200

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset muut velat

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot	549 021	187 724	157 522	87 569
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	4 030 877	4 209 276	1 426 457	1 422 716
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	389 186	248 365		
Palkkaperusteiset maksut	325 977	261 633	244 249	232 684
Eläkemenoperusteiset maksut	119 136	108 101	119 136	105 401
Joulukuun negatiivinen verotilitys	765 824		765 824	
Jäsenkuntien peruspääoman korot	70 032	70 953		
Korkojaksotukset	101 119	108 604	49 441	57 931
Hankkeet	99 997	87 717		
Maankäyttösopimus	223 570			
Muut menojäämät	300 054	487 717	1 943	809
Lyhyt aikaiset siirtovelat yhteensä	6 974 794	5 770 091	2 764 572	1 907 107
Siirtovelat yhteensä	6 974 794	5 770 091	2 764 572	1 907 107

Taseen vastattavaa: vieras pääoma: lyhytaikaiset siirtovelat

Vuoden 2017 lukuja on muutettu vastaamaan vuoden 2018 erittelyä

VAKUUKSIA, VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 34

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	116 400	36 972		
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	597 000	100 000		
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä				

Vuoden 2017 luvut on lisätty

Velat, joiden vakuudeksi annettu osakkeita	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	17 500	19 500		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	233 930	233 930		
Lainat julkisyhteisöiltä	49 127	55 420		
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo	121 119	121 119		
Lainat muilta luotonantajilta				
Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Pantatut osakkeet yhteensä				

Vuoden 2017 luvut on lisätty

Liitetieto 38

Taseeseen sisältymättömät vastuusitoumukset ja vastuut:

Vuokrasopimusten mukaisten vuokrien jäljellä olevien määrien yhteissumma

Vuokravastuut (ilman arvonlisäveroa)	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä voimassa 31.12.2052 asti	1 277 462	1 353 477	787 200	885 600
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	175 715	163 053	98 400	98 400
-sopimuksiin sisältyvät lunastusvelvoitteet	0	0	0	0
Leasingvastuut yhteensä	4 831 103	2 287 068	4 039 963	2 009 988
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	625 257	396 519	485 995	274 218
-kiinteistöjen rahoitusleasingvastuut 31.12.2029 asti	3 918 703	1 827 464	3 905 102	1 826 240
Yhteensä	6 108 565	3 640 546	4 827 163	2 895 588

Kiinteistöjen rahoitusleasingvastuuihin sisältyvät seuraavat lunastusehdot (ilman arvonlisäveroa)	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Eräpäivä 1.1.2026	56 671	56 671	56 671	56 671
Eräpäivä 1.4.2026	3 838	3 838	3 838	3 838
Eräpäivä 1.7.2026	19 372	19 372	19 372	19 372
Eräpäivä 16.1.2027	200 000	200 000	200 000	200 000
Eräpäivä 1.1.2029	236 900		236 900	
Eräpäivä 1.4.2029	77 884	77 884	77 884	77 884
Yhteensä	594 665	357 765	594 665	357 765

Vuoden 2017 luku on korjattu (alkuperäinen 163.996 euroa)

Liitetieto 40

Kaupungin antamat vastuusitoumukset:

Vastuusitoumukset	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Takaukset tytäryhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma			24 154 234	24 024 234
Jäljellä oleva pääoma			15 471 569	16 166 331
Takaukset osakkuusyhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 783 700	1 673 700	1 783 700	1 673 700
Jäljellä oleva pääoma	966 912	967 526	966 912	967 526
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	50 500	1 302 508	50 500	1 302 509
Jäljellä oleva pääoma	21 575	314 844	21 575	314 844

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista	2018	2017
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	47 287 039	47 270 862
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12	30 380	31 242

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Osuus Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin kuntayhtymän alijäämästä (KILA:n lausunto nro 110)			245 332	51 774
Maankäyttösopimuksista kunnalle aiheutuvat velvoitteet (Niemisjärvi kunnostushanke 2019-2020)	100 000	100 000	100 000	100 000
Arvonlisäveron palautusvastuu*				

*Kiinteistön mahdollisen myynnin tai käyttötarkoituksen muuttumisen yhteydessä kaupungilla saattaa olla velvollisuus maksaa valtiolle takaisin 1.1.2008 alkaen valmistuneista kiinteistöjen rakentamis- ja perusparannuskustannuksista kirjatut arvonlisäveron vähennykset ja palautukset sekä suorittaa oman käytön vero itse tehdyistä rakennustoista.

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kaupunki	
	2018	2017	2018	2017
Koronvaihtosopimuksella KSWAP005/11 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 18.3.2021				
- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 000 000	2 000 000	2 000 000	2 000 000
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-123 001	-166 324	-123 001	-166 324
Koronvaihtosopimuksella 67447 suojataan koko lainasalkkua. Koronvaihtosopimuksella on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimus erääntyy 24.5.2021				
- Lainapääomaa vastaava nimellisarvo yhteensä	2 000 000	2 000 000		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-141 900	-187 593		

Koronvaihtosopimukset 32046 ja 32050 joilla suojataan yksittäistä lainaa. Koronvaihtosopimuksilla on muutettu vaihtuvat korot kiinteiksi. Sopimukset erääntyvät 18.4.2023 ja 15.5.2023				
- Lainapääomaa vastaavat nimellisarvot yhteensä	244 310	268 353		
- Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-13 229	-14 819		

Kuntayhtymien koronvaihtosopimuksia ja korkosuojauksia ei ole huomioitu.

HENKILÖSTÖÄ, TILINTARKASTAJAN PALKKIOITA JA INTRESSITAHOTAPAHTUMIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. palvelukeskuksittain (pl. työllistetyt)		
	2018	2017
Yleispalvelukeskus (ml. ruokahuolto)	58	59
Projektit		
Opetus- ja sivistyspalvelukeskus (ml. varhaiskasvatus)	265	264
Tekninen palvelukeskus	52	56
Yhteensä	375	379

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	14 940 078	14 997 579
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	248 712	246 115
Henkilöstökulut yhteensä	15 188 790	15 243 695

Liitetieto 44

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2018	2017
Keskusta	6 400	6 980
Kokoomus	2 768	3 919
Ylä-Savon Kristillisdemokraatit	87	128
Vasemmistoliitto	2 839	3 071
Perussuomalaiset ry	323	475
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	12 416	14 574

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot		
	2018	2018
KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy		
Tilintarkastuspalkkiot (lakisääteinen tilintarkastus)	7 808	9 555
Muut tilintarkastajalle kuuluvat työt		1 299
Tarkastuslautakunnan avustaminen		2 325
Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	7 808	13 179

Tilintarkastusyhteisön palkkiot esitetään tilinpäätöksessä ja liitetiedoissa suoriteperusteisesti siten, että ne sisältävät palkkiot kussakin tilinpäätöksessä esitetyn tilikauden 1.1. - 31.12. aikana tapahtuneista työsuoritteista.

4.2 Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki tytäryhteisöt lukuun ottamatta 10.6.2015 perustettu Asunto Oy Kiuruveden Pakastiainen ja Virranniemi-säätiötä, koska yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Ylä-Savon SOTE –kuntayhtymä on myynyt Terveyspalvelut Verso Oy:n osakkeet ja konsernitilinpäätöstä ei ole laadittu. Ylä-Savon Sairaanhoidon tukisäätiö on jätetty yhdistelemättä vähäisen merkityksen vuoksi.

Ylä-Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 14.9.2015 perustettu EduSavo Oy.

Savon koulutuskuntayhtymä on tehnyt konsernitilinpäätöksen, johon on yhdistelty kuntayhtymän 100 % omistama 8.12.2016 perustettu Savon Koulutus Oy.

Yllä mainittujen kuntayhtymien konsernitilinpäätökset on yhdistelty kaupungin konsernitilinpäätökseen.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kaupungin omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta.

Olenaisia pysyviin vastaaviin sisältyviä eliminaitavia sisäisiä katteita ei ole.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa. Kaupungin osakkuusyritysten taseessa ei ole vapaaehtoisia varauksia eikä poistoeroja.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kaupungin ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäisen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Kaupungin tekemät arvonalennukset Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n tytäryhteisöosuuksiin on peruutettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Valtionosuudet

Koulutuskuntayhtymien valtionosuudet, ammattikoulutuksen yksikköhintarahoitus, esitetään konsernin valtionosuudet rivillä tuloslaskelmassa. Kuntayhtymien omassa tuloslaskelmassa valtionosuudet sisältyvät toimintatuottoihin.

Vaalijalan kuntayhtymän opetustoimen valtionosuus on siirretty toimintatuotoista valtionosuuksiin.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistötytäryhteisöjen rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi. Suunnitelmapoistojen oikaisu on tehty ennen kuin vähemmistöosuus on erotettu.

Kiuruveden Yrityskiinteistöt Oy:n poisto-oikaisua konsernitilinpäätökseen ei ole enää tehty, koska tytär on tehnyt poistosuunnitelman muutoksen vuodesta 2014 alkaen.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistetty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen.

Konsernin ja osakkuusyhteisöjen välisiä eliminoitavia sisäisiä katteita ei ole.

Tilikaudet

Konserniin kuuluvien yhteisöjen tilikausi oli 1.1. -31.12.2018.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän tilinpäätöksestä Terveyspalvelut Verso Oy:n myynti vaikutti konsernin rahoituslaskelman rahavaroissa ja konsernitaseen omassa pääomassa epäjatkuvuuden.

Ylä-Savon SOTE kuntayhtymän muuttunut omistusosuus on 16,51243 % (ennen 16,61085 %).

Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin yritysjärjestelyt vaikuttivat konsernin rahoituslaskelman rahavaroissa ja konsernitaseen omassa pääomassa epäjatkuvuuden.

Muutokset on esitetty konsernitaseen kohdalla ja liitetiedossa nro 25.

4.3 Vesi- ja viemärlaitoksen liitetiedot

TUOSLASKELMAN LIITETIEDOT

Liitetieto 7

Toimintatuottojen erittely (ulkoiset ja sisäiset)		
	Vesi- ja viemärlaitos	
	2018	2017
Vesimaksut	1 042 450	1 023 342
Jätevesimaksut	386 635	400 841
Perusmaksut	263 478	247 218
Muut liiketoiminnan tuotot	71 018	100 512
Liittymismaksut	17 127	40 542
Valmistus omaan käyttöön	13 002	13 013
Muut korvaukset	3 245	4 504
Toimintatuotot yhteensä	1 796 955	1 829 972

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisista poistojen perusteista ja niiden muutoksista:

Kuluvan käyttöomaisuuden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit ja poistomenetelmät:

	Poistoaika	Poistomenetelmä
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	5 vuotta	Tasapoisto
Muut pitkävaikutteiset menot	3 – 20 vuotta	Tasapoisto
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	Ei poistoa	
Rakennukset	15 – 50 vuotta	Tasapoisto
Kiinteät rakenteet ja laitteet		
Kadut, tiet, sillat	20 – 25 vuotta	Tasapoisto
Puistot, tori, urheilualueet	20 – 30 vuotta	Tasapoisto
Vesi- ja viemäriverkosto	40 vuotta	Tasapoisto
Muut rakenteet ja laitteet	10 – 50 vuotta	Tasapoisto
Koneet ja kalusto	3 – 10 vuotta	Tasapoisto
Keskeneräiset hankinnat	Ei poistoa	
Käyttöomaisuusarvopaperit	Ei poistoa	
Muut pitkäaikaiset sijoitukset	Ei poistoa	

Liitetieto 13-14

Muihin toimintatuottoihin ei sisälly pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja eikä muihin toimintakuluihin sisälly pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappioita.

Satunnaisia tuottoja ja kuluja ei ole vesi- ja viemärlaitoksella.

LIITETIETO 19

AINEETTOMAT JA AINEELLISET HYÖDYKKEET
2018

Aineettomat hyödykkeet

	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävai- kutteisat menot	Ennakkomaksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	0,00	39 545,76	0,00	39 545,76
Lisäykset tilikauden aikana	8 200,00			8 200,00
Rahoitusosuudet tilikaudella				
Vähennykset tilikauden aikana				
Siirrot erien välillä		26 812,62		26 812,62
Tilikauden poisto	-1 841,99	-23 110,56		-24 952,55
Arvonlennukset ja niiden palautukset				
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 358,01	43 247,82	0,00	49 605,83
Arvonkorotukset				
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 358,01	43 247,82	0,00	49 605,83

Aineelliset hyödykkeet

	Maa- ja vesi- alueet	Rakennukset	Kiinteät raken- teet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineell. hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.			8 134 765,73	39 177,99	0,00	0,00	8 173 943,72
Lisäykset tilikauden aikana				17 875,48		544 110,17	561 985,65
Rahoitusosuudet tilikaudella							
Vähennykset tilikauden aikana							
Siirrot erien välillä			517 297,55			-544 110,17	-26 812,62
Tilikauden poisto			-464 655,60	-13 645,96			-478 301,56
Arvonlennukset ja niiden palautukset							0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	0,00	0,00	8 187 407,68	43 407,51	0,00	0,00	8 230 815,19
Arvonkorotukset							
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	8 187 407,68	43 407,51	0,00	0,00	8 230 815,19

Pysyvien vastaavien sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

	Osakkeet konserniyhtiöt	Osakkeet omistus- yht.yhteisöt	Kuntayhtymä- osuudet	Muut osak- keet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00
Hankintameno 31.12.	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	767 520,00	0,00	0,00	767 520,00

Jvk-,muut laina- ja muut saamiset

Jvk-lainasaami- set	Saamiset konserni- yhteisöt	Saamiset osakkuus- ja muut omist.yht.	Saamiset kuntayhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1. Lisäykset Vähennykset Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00	11 157,23 3 470,00	11 157,23 3 470,00
Hankintameno 31.12.	0,00	0,00	0,00	14 627,23	14 627,23
Arvonlennukset ja niiden palautukset Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	0,00	14 627,23	14 627,23

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Omistukset muissa yhteisöissä

Liitetiedot 22 -24

Osakkuusyhteisöt	Kaupunki omist. %	Konserni omist. %	Kuntakonsernin osuus omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Yhteis- ja omistusyhteisyyshyönteisöt					
Ylä-Savon Vesi Oy	11,04		843 455	719 162	20 404

Liitetieto 23

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset vesi- ja viemärlaitoksen osakkuus- ja muilta omistusyhteisyyshyönteisöiltä:

Saamisten erittely	2018		2017	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset osakkuus- sekä muita yhteisyyshyönteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0
Saamiset yhteensä	0	0	0	0

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 25

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

Oman pääoman erittely	Vesi- ja viemärlaitos	
	2018	2017
Peruspääoma 1.1.	6 342 186	6 342 186
Lisäykset		
Vähennykset		
Peruspääoma 31.12.	6 342 186	6 342 186
Edellisten tilikausien ylijäämät 1.1.	1 670 787	1 644 225
Lisäykset		
Vähennykset		
Tilikauden yli-/alijäämä	40 482	26 563
Oma pääoma yhteensä	8 053 455	8 012 973

Liitetieto 30

Pitkä- ja lyhytaikaiset velat vesi- ja viemärlaitoksen osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille:

Vieras pääoma	2017		2016	
	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen	Pitkä-aikainen	Lyhyt-aikainen
Velat osakkuus- tai sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat		40 694		40 185
Muut velat				
Siirtovelat				
Yhteensä	0	40 694	0	40 185
Vieras pääoma yhteensä	0	40 694	0	40 185

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely	Vesi- ja viemärlaitos	
	2018	2017
Muut velat		
Liittymismaksut	0	0
Muut velat	66 357	81 150
Muut velat yhteensä	66 357	81 150
Korottomat velat kaupungilta		
Lyhytaik.sisäiset muut velat	582 515	550 401
Korottomat velat kaupungilta	582 515	550 401

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	Vesi- ja viemärlaitos	
	2018	2017
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Tuloennakot		
Menojäämät		
Palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	61 626	59 584
Palkkaperusteiset maksut	11 374	7 048
Eläkemenooperusteiset maksut		802
Muut menojäämät		
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	73 000	67 434
Siirtovelat yhteensä	73 000	67 434

Vuoden 2017 lukuja on muutettu vastaamaan uutta erittelyä

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt	Vesi- ja viemärlaitos	
	2018	2017
Jäteveden käsittelyn uudistaminen ja rakennustekniset muutokset ympäristöluvan mukaisesti 31.12.2021 mennessä	2 900 000	2 900 000
Vuotovesien vähentämisen toimenpiteet ympäristöluvan (ehto nro 8) mukaisesti 2018-2019	600 000	600 000

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12. (pl. työllistetyt)		
	2018	2017
Vesi- ja viemärilaitos	7	7
Yhteensä	7	7

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2018	2017
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	325 270	336 804
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	93 575	99 749
Henkilöstökulut yhteensä	418 884	436 553